

DOMOVINA

Upravništvo „Domovina“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5
Uredništvo „Domovina“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inostranstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din, Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Zvestim našim prijateljem in prijateljicam želita prijazno veliko noč

uredništvo in upravništvo

ZA NAŠE GOSPODARSKO VSTAJENJE

Tujci, ki so videli mnogo sveta, pa jih je val življenj zanesel tudi k nam, občudujejo mikavnosti slovenske zemlje, a še bolj se čudijo dejstvu, da pri teh prirodnih časih še nimamo bolj razvitega tajskega prometa.

Naše kmetijstvo ne more v redu preživljati slovenskega rodu, tudi z industrijo vred ga ne bo, ker se naša industrija ne bo mogla spričo hude svetovne konkurence nikoli postaviti tako na noge, da bi igrala stalno odločevalno vlogo v slovenskem gospodarstvu. Vir, ki bi našemu gospodarstvu dajal izdatnega krepčila, bi bil predvsem v tujem prometu, ki se že zdaj, ko se zanj ne dela prevelika propaganda, kar po sili ugodno razvija — znamenje, da imamo zanj najugodnejše pogoje.

Ne bomo tu na dolgo razpravljali o gospodarski važnosti tajskega prometa, nego hočemo predvsem poudariti, da so za razvoj tajskega prometa potrebni tudi v to smer vzgojeni ljudje. Ako ne znamo ravnati s tujci po njihovih potrebah in željah, ne bomo imeli mnogo gostov, ki bi prinašali k nam denar. Kakor meščani morajo tudi naši podeželani biti napram tujcem ustrezljivi in ne smejo povzročati nevšečnosti. To ni samo čin vljudnosti, nego nam mora to narekovati tudi pamet sama, ki nam reče, da pride obilni denar, ki ga puste bogati tujci pri nas, po okolnostih nam vsem v prid. Velik izboljšek v gospodarstvu bi bil torej lepo razvit tujski promet.

Pa še ena zadeva je, ki v našem gospodarstvu igra veliko vlogo. To je strast vseh strasti: alkoholizem. Tudi ta je pomemben činitelj v našem gospodarskem življenju. Seveda je ta činitelj zelo žalosten, ker nas duševno in telesno upropašča ter naše gospodarstvo bolj ugonablja kakor slabe letine, ker nas napravlja nesposobne za delo, a povrhu nas ropa stalno za denar. Da si bomo ustvarili približen pojem, kako nas alkoholizem uničuje, naj navedemo, da je po zanesljivih podatkih samo Ljubljana poglajala po grlu alkohola za vrednost nad 50 milijonov dinarjev. To je ogromna številka in recimo, vsaj pol tega denarja bi bilo lahko prihranjenega. Tako bi Ljubljani bili za 25 milijonov dinarjev bogatejši, obenem bi pa bili za toliko zdravejši, kolikor manj alkohola bi spravili v želodec.

Boj proti alkoholu je boj za naš gospodarski napredek, za naše zdravje in proti sirovosti. Ni še opažati, da bi med Slovenci silno razširjen alkoholizem že pešal. Ko se bo to zgodilo, bomo lahko govorili o vstajanju slovenskega ljudstva. Živeli bomo le kot trezen narod, kot pijanci pa bomo propadli. Da se ponovno vrnemo na tujski promet, lahko rečemo sedaj tudi, da bomo le kot trezen narod znali poleg vseh gospodarskih panog razviti tudi tujski promet, ki bo odgovarjal našim prirodnim lepotam. Le kot trezen narod bomo lahko enkrat slavili gospodarsko vstajenje, kakor prav sedaj proslavljamo vstajenje Odrešenika in prebujenje prirode.

PROPAST KMETIJSTVA JE SMRT NARODOV

Evropsko kmetijstvo leze vedno globlje v dolgove, česar nujna posledica je propadanje kmetijstva. Državnikom sivijo lasje v skrbi za učinkovite ukrepe, ki naj zajeze propadanje. Slabo pa modrujejo tisti, ki lahkomiiselno svetujejo: «Če kmetijstvo več ne nese, opustimo ga in vrzimo se na industrijo!» Posebno pri nas v Sloveniji pridigujejo na vseh koncih važen pomen industrializacije. Kakor je nauk lep, tako nevaren je. Industrializacija pomeni propast kmetijstva, ki je rednik narodovega zdravja in tvorilec zdravih duševnih vrednot. Že danes lahko opazimo silno naraščanje jetike — prvega blagoslova industrializacije. Odkar osiromašeni kmet ne pošilja svojih sinov v višje šole, je pričela kakovost našega duševnega naraščanja stalno padati. Vir žive vode, ki je napajala naš rod,

usiha. Kaj pa delavec, obrtnik in meščan ne zmoreta dovolj sile, da obdržita rast narodovega telesa in duha? Dovolj je primerov iz vsakdanjega življenja, ki nam dajejo zanikajoč odgovor na to vprašanje. Kar pogledate: prvi, morda tudi drugi rod staršev, ki so postali iz kmetijskih otrok industrijski delavci, obrtniki in meščani, sta še zdrava in siveža, pozneje pa stalno in naglo propade tak rod, če ne dobi osvežitve v zdravi kmečki krvi.

Z industrializacijo vežejo nekateri pri nas bajtarstvo kot nekaj nadomestek za kmeta. Vendar pa je jasno, da tak industrializiran bajtar ni kmet, ne po občutju, ne po navadah, temveč je tako bajtarstvo le nekaka ječa, ki priklepa v korist industriji kmetijske sinove za tisti pedenj zemlje. Njegovemu sinu in vnuku bo ta zemlja le

v spotiko, če bo revež; če pa si opomore, kvečjemu v sport. Tako izginejo iz industrializiranega bajtarskega rodu tiste srčne vezi, ki vežejo kmeta z zemljo in dajejo narodu zdravega svežega soka. S tem je dano tudi godno tlo razbrzdanosti, ki oslabi pomehkuženi rod in ga tira v propast.

Zgovorna je zgodovina narodov v tem pogledu. Kaj rada se tolmači propast Rimljanov z njihovo skrajno razbrzdanostjo, vendar pa tisti, ki grmijo nad tem resničnim in žalostnim pojavom, kaj radi pozabijo, da ta razbrzdanost ni prišla sama po sebi, temveč jo je moralo nekaj povzročiti. Dokler je bilo rimsko kraljestvo omejeno na sam Apeninski polotok, so se mesta hranila povsem s pridelki domačega kmetijstva, ki je cvetelo v najlepšem razvoju. Osvojevalne vojne so podvrgle Rimljanom ogromno sveta, ki ji zalagal rimska mesta s cenejšim in okusnejšim živežem. Rimskega kmeta na ta način polje ni moglo več preživljati. Odhajali so kmetje in njihovi otroci v mesta in v nove kolonije kot vojaki ali obrtniki. Vedno večje so bile golote neobdelane zemlje. Ko pa ni bilo več svežega dotoka krvi s kmetov, je pričelo naglo propadati meščanstvo in so te pomehkužence brez odpora pokopali zdravi narodi, ki so nasilno vdrli med Rimljane.

Če pa se je tako zgodilo celo številnemu rimskemu narodu, kaj šele bo z našim maloštevilnim slovenskim narodom!

Iz vsega tega sledi nujna dolžnost voditeljev naroda, da pokažejo na nevarnost sicer navidezno ugodnih načrtov za industrializacijo Slovenije, kmetu pa dajo možnost, da preuredi svoje gospodarstvo tako, da bo dobičkanosno. Vrhu vsega tega pa je treba spričo naših izrednih prirodnih krasot skrbeti za pospeševanje tajskega prometa, ki more donošati vsemu narodu bogate dohodke. Bodočnost naroda ni v industrializiranem bajtarstvu, temveč v preurejenem in zboljšanem kmetijstvu.

SLEPARJEM IN ODERU-HOM BO TUDI TRDA PREDLA

Pri razpravi o nadaljnjih kaznivih dejanjih zoper imovino prihajamo danes predvsem

k prevari.

Po starem smo imenovali to dejanje goljufijo, storilca pa goljufa. Ker pa to niso bile lepe slovenske besede, smo jih prav pogosto zamenjavali že doslej z izrazoma «sleparstvo» in «slepar». Novi jugoslovenski kazenski zakonik ima v svojem odločilnem srbskem besedilu izraz «prevarar» in je čisto pravilno, da je isti izraz prevzel tudi uradni slovenski prevod zakona, ker odgovarja beseda «prevara» docela tudi duhu slovenskega jezika. Storilca pa, ki je obsojen zbog prevare, lahko še vedno imenujemo sleparja, ker izraz «prevarant» ni slovenska oblika.

Kaj je torej prevara? Zakon pravi: Kdor dovede koga z namero, da bi pridobil sebi ali drugemu protipravno imovinsko korist, z lažnim predstavljanjem ali prikrievanjem ali s potvarjanjem činjenic v zmoto ali ga vzdržuje v zmoti,

v kateri je oni, ter ga s tem zavede, da oni na škodo svojega ali tujega imetka ali svojih ali tujih imovinskih koristi kaj stori ali ne stori ali trpi, se kaznuje zbog prevare s strogim zaporom do petih let in v denarju in z izgubo častnih pravic.

Ce pa je to storil samo v nameri, koga oškodovati, toda brez svoje ali drugega imovinske koristi, se vendar kaznuje kot prevara, toda blaže. Tu odpade namreč strogi zapor in se kaznuje le z navadnim zaporom, pa še s tem samo do treh let ali pa sploh samo z denarno kaznijo.

Prevare imamo zlasti pogosto nadalje pri pogodbah. Zato je po kazenskem zakoniku slepar tudi oni, ki je: 1.) sklenil pogodbo samo kot sredstvo za prevaro ter je drugo stranko dejansko oškodoval v imetku; 2.) podvrgel namesto dogovorjenega predmeta drug predmet manjše vrednosti ali druge lastnosti ali zmanjšal vrednost dogovorjenega predmeta; 3.) preslepil drugo stranko o naravi ali bistvenih lastnostih ali sestavi in o količini koristnih delov kakšnega blaga; 4.) preslepil drugo stranko o vrsti blaga ali njegovem izvoru, če je označba vrsta blaga ali njegovega izvora, ki je blagu lažno pridodana, bistven pogoj, da se pogodba sklene. Take prevare pri pogodbah se kaznujejo prav tako, kakor smo navedli v prejšnjem odstavku.

Kdor stori prevaro pri državnih nabavah, se kaznuje z robijo najmanj treh let in v denarju. O taki prevari sodi senat treh sodnikov, o vseh prej navedenih pa sodnik poedinec pri okrožnem sodišču. Prevare je po novem kazenskem zakoniku v splošnem namreč prestopek in ne več zločinstvo. Dalje pa pride per se senat treh sodnikov tudi oni, ki izvršuje prevaro obrtno, ker se kaznuje to dejanje z robijo do desetih let.

Ce pa ne znaša vrednost imovinske koristi, pridobljene s prevaro, nad 300 dinarjev, se kaznuje storilec z zaporom do treh mesecev ali v denarju do 3000 Din. Kdor stori prevaro iz nuje (v stiski) ter prizadene s tem neznatno škodo, toda največ do 300 Din, se kaznuje z zaporom do enega meseca ali v denarju do 1000 Din. V posebno lahkih primerih sme sodišče storilca tudi oprostiti vsake kazni. Preganjati se začne storilec le na predlog oškodovanca. O prestopkih, navedenih v tem odstavku, sodi sreski (okrajni) sodnik, o vseh drugih prevarah pa — kakor smo

navedli že gori — okrožno sodišče bodisi po sodniku poedinec ali po zboru treh sodnikov.

Od časa do časa se pripetijo tudi take sleparije, da zažge kdo svojo hišo ali potopi svojo ladjo, da bi se dokopal do zavarovalnice, ali pa da se skušajo na kakšen drug način prevariti zavarovalnice. Vpoštevajoč to dejstvo je določil novi zakon: Kdor uniči, poškoduje ali prikrije zavarovano stvar z namero, da bi dobil od zavarovalca zavarovalnino ali kdor povzroči, da se potopi ali razbije ladja ali drugo prometno sredstvo, ki je zavarovano, ali ki mu je tovar zavarovan, se kaznuje z robijo do desetih let in v denarju. Tako zločinstvo sodi senat trojice sodnikov. Poleg tega pa bo požigalec odgovarjal seveda tudi še zaradi izvršenega požiga.

Zelo važna je naslednja določba našega novega prava, katere se posluži lahko vsakdo ter s tem pomaga izkoreniniti nepošteno trgovanje pravih kakor tudi lažitrgocev, ki izkoriščajo množice onih kupovalcev, ki se ne razumejo na prvi pogled na kakovost kupljenega blaga. Zakon namreč pravi: Kdor prodaja zaradi prevare v trgovini ali v prometu nadomestek blaga kot pravo blago ali prisvaja blagu lastnosti, ki jih nima, se kaznuje z zaporom do enega leta ali v denarju, in sicer brez ozira na to, če je koga že oškodoval ali ne. Kdor dela to obrtno, se kaznuje s strogim zaporom in v denarju. Sodna sodba se objavi, blago pa odvzame.

Kazniv je potemtakem tudi že trgovec, ki je samo že razstavil v izložbi kako manj vredno blago, ki ne odgovarja nazivu, s katerim je blago

opremljeno. O takih kaznivih dejanjih bodo razpravljali okrajni sodniki.

Pogosto se pripeti, da se prodajalec pri tehtanju ali pri merjenju blaga «zmoti», ker ima «pokvarjeno tehtnico», ter je pri tem kupec oškodovan, ker je plačal večjo količino blaga, kakor pa jo je dobil. Pomnite, kaj pravi zakon: Kdor pri prodajanju krivo meri, se kaznuje z zaporom do šestih mesecev ali v denarju do 5000 Din. V povratku se kaznuje s strogim zaporom do dveh let ali v denarju do 20.000 Din.

Oderuštvo.

Nadaljnji delikt (kaznivo dejanje) zoper imovino je oderuštvo. Doslej je bila razmeroma redko izdana kakšna obsodba zbog oderuštva, ker tozadevna zakonska določila niso bila ravno najbolj jasna. V bodoče bo v tem oziru bolje. Za to je poskrbel novi kazenski zakonik, ki pravi: Kdor pogodi zase ali za drugega prekomerno imovinsko korist, izkoriščaje težko imovinsko stanje drugega pogodnika, njegovo nezadostno pojmovanje, lahkomišelnost ali zmoto o pomenu sklenjene pogodbe, se kaznuje s strogim zaporom najmanj enega meseca in v denarju in z izgubo častnih pravic. Poskus se tu kaznuje.

Ta kazen pa se še poostri na robijo do desetih let, če je nameraval pogodbenik drugega gospodarsko uničiti ali če se je bavil obrtno z oderuštvom.

Kdor izkorišča lahkovernost ali neizkušenost maloletnikov v svrhu svoje imovinske koristi, se kaznuje z zaporom do dveh let. — Z razpravo bomo prihodnjič nadaljevali.

Politični pregled

Pomorska razorožitvena konferenca se bo končno le

kljub vsem oviram in črnogledim prerokovalcem bolje končala,

kakor je bilo sicer pričakovati. Že po pristanku Japonske na poseben dogovor o omejitvi pomorskega oboroževanja med njo, Anglijo in Zedinjenimi državami je bilo jasno, da se ta veliki zbor državnikov in pomorskih strokovnjakov vendar le ni zastoj sestal. Kljub temu pa ni nikdo pri-

čakoval, da bo dosežen sporazum kar med vsemi petimi velesilami, ki so se udeležile konference, ker je baš poslednje čase kazalo, da je povsem nemogoče misliti na kak sporazum, dokler bodo Italijani tako trdovratno vztrajali pri svoji zahtevi, da se jim prizna pravica gradbe enako močne in velike mornarice kakor Franciji, na kar pa le ta ni pristala. Saj so že celo Američani obupali ter napovedali, da bodo v kratkem zapustili konferenco in se zadovoljili samo s spo-

GUSTAV STRNIŠA:

Francozi in rokovnjači

(Dalje.)

Matevž je prisedel. Konjiček je potegnil in voz je zdiral proti strmolske gradu.

Cerkljanci so ogledovali Matevža in zmajevali s glavami. Gregca so vsi poznali in se čudili. Ponosen velikan je sedel poleg njega in se z njim prijazno pomenkoval, prav po sinovsko se je obračal k njemu, ga povpraševal in se mu prijazno smehljaj. Kdo to more biti? Francoski je, vendar mora biti naš, so si mislili nekateri!

Najbolj so pa bila radovedna dekleta, ko so zagledala zalega Matevža.

On se pa ni brigal zanje. Njegova misel je bila samo pri ljubljenskem dekletu. Strastno je srkal vase besede starega Gregca, ki mu je pripovedoval o dekletu in sebi.

Cez pol ure je Matevžu slonela Uršika na prsih.

Oba sta bila vesela in srečna. Žal, da sta vedela, da se morata zopet ločiti!

Popoldne je bilo na strmolskem gradu na obisku par častnikov. Strmolski jim je povedal, da je prišel za par dni na obisk izvoljenec lepe Uršike. Vsi so ga hoteli videti.

Strumno je stopil cerkljanski junak pred svoje višje. Pozdravil jih je in v dokaj dobri francoščini odgovoril na par preprostih vprašanj.

Stari graščak je bil fantovega nastopa tako vesel, da je Matevža obdaroval:

«Mlad si! Privošči si par kozarcev med družbo veselih fantov! Ne bo ti škodilo!» je dejal, ko je mladenič odhajal.

Naslednji dan je bila nedelja. Popoldne je sedel Matevž v cerkljanski krčmi. Fantje ga niso poznali. Zaplotnikov je pripovedoval, kako so Francozje lovili fante v Komendi za vojake:

«Niso napačni ti ljudje! Srce imajo! Ker vedo, kakšni vročekrvneži smo Gorenjci, so jih skusili zlepa dobiti. Prišli so francoski vojaki z biriči v Komendo. Fantje so sedeli v gostilni in pili. Bilo je kakih dvajset. Poveljnik jih je videl in dejal: Večer je že. Fantje so že nakajeni! Ali ni škoda, da bi se pretepali z njimi. Svojo kri bodo lahko še bolj potrebno prelili! Taki čvrsti junaki so! Nato je poklical poveljnik krčmarja in mu ukazal, naj da fantom še pijače, da bo on plačal. Biriči in vojaki so se umeknili, da jih fantje niti zapazili niso, le poveljnika je nekdo videl in trdil, da hodi po veži francoski vojak. Drugi so se mu smejali in ga vprašali, koliko kozarcev ga bo moral še izprazniti, da bo videl namesto enega že kar dva vojaka. Krčmar jim je pa nosil vino. Ker pa ni hotel svojih dragih fantov izdati, jim je povedal, da mu je ukazal neki francoski oficir, da jim mora dati vina. «Kaj pa, če nas mislijo loviti?» je dejal Štibilov Tone in vprašaje pogledal tovariše. «Vrag jih vzemi! Pijmo ga! Kaj nas bodo lovili! Eden nas ne bo vjel toliko! Ne bo mu dobro predlo!» Fantje so še dalje pili. Kmalu jih je nekaj zaspalo za mizo, a drugi so odšli proti domu. Zamajali so se po cesti, kjer so padli v objem vojakov. Kar jih je ostalo v hiši in so dremali za mizo in po tleh, so dočakali drugo razočaranje. Biriči in vojaki so namreč vstopili in urno vsem porezali gumbe pri hlačah. Nato so jih hoteli zvezati. Fantje so se pa predramili in pograbili za stole. Vojaki so se nekoliko umeknili, a fantom so tedaj že uhajale hlače na tla.

Jezni so si hoteli popraviti hlače in jih zapreti, tedaj so jih pa že pograbili in povezali vojaki.»

«Saj ni tako hudo pri nas! Kar dobro se nam godi!» se je pohvalil Matevž.

«Kdo si pa ti? Tako znan se nam zdiš, pa te ne vemo kam dati», se je oglašil Zaplotnikov.

«Tisti sem, ki so ga hoteli Francozje v Ljubljani kar za eno glavo prikrajšati. Pa se je zavzel zame sam cesar! Morda boste poznali brniškega Matevža, rokovnjača?»

«O, ti si, Matevž?» so se razveselili fantje in mu molili roke.

Nekdanji rokovnjač se jim je prijazno smehljaj in pripomnil:

«Zaplotnikov, ti si baš nekaj pravil o vojaških lovcih. Svarim vas, da se tudi vam kaj takega ne pripeti. Ko sem jo mahal iz Kranja, sem jih srečal blizu Šenčurja. Stavil bi, da so tam kje lovili! Pa tudi k nam jih še lahko zanese.»

«Kaj boš strašil tam, kjer ni treba! Cerkljanec se menda najbolj boje, zato jih najrajši puste v miru. Saj vedo, da znamo pošteno ugrizniti!» je ugovarjal Zaplotnikov.

Baš tedaj so se odprla vrata in pet francoskih pušk je bilo obrnjenih v fante.

«Vidiš ga volka! Zakaj si ga klical?» se je zadržal Zaplotnikov in gledal, kje naj uide. «Zdaj nas pa čaka še ta dobrota. Fantje, kar s stoli nadnje!»

Matevž jih je skušal pomiriti:

«Bodite pametni! Kaj vam bo pa boj pomagalo? Kvečjemu bo kdo obležal mrtev, ali pa ostal vse življenje pohabljen! Kdor je junak, naj se ne boji vojaške suknje! Saj nismo babel!»

Fantje še niso bili pijani. Vojakov se niso sicer razveselili. Priznali so si pa, da govori Ma-

razumom treh. Morda je baš ta napoved izpremenila položaj preko noči v toliko, da so se zbrani državniki čez noč sporazumeli ter sklenili, namesto enega samega dogovora kar dva. Prvi

ureja pomorsko oboroževanje med Anglijo, Zedinjenimi državami in Japonsko ter pomenja lep korak k razorožitvi,

ker določa, da se ne sme pred letom 1936. graditi v teh državah nobena nova bojna ladja. Drugi pa se bavi z razdelitvijo raznih vrst bojnih ladij in z določitvijo načina uporabljanja podmornic v vojni. Ta pogodba, ki sta jo podpisali tudi Francija in Italija, določa nadaljevanje razgovorov o razdelitvi pomorskih sil med tema dvema državama, in sicer v razmerju, ki bo odgovorjalo onemu, na katero so pristale ostale tri države v posebnem dogovoru.

Doseženi sporazum pomenja

veliko gospodarsko pridobitev in olajšanje za davkoplačevalce vseh prizadetih velesil,

ker bodo zaradi njega zmanjšani skupni izdatki za gradbo novih ladij za celih 50 milijard dinarjev, to je trikrat toliko, kolikor znaša proračun Jugoslavije, in še nekaj več.

V Angliji bo položaj Macdonalda po zaključku pomorske konference znatno okrepljen,

saj so že njegovi konservativni nasprotniki resno računali s tem, da ga bodo vrgli iz vlade baš zaradi neuspeha na tej konferenci, ki je bila v glavnem njegovo delo. Njegov položaj pa so okrepili tudi liberalci, ki ga zadnje čase odkrito podpirajo ter so mu pomagali med drugim spraviti pod streho premogovni zakon, za katerega se je vršila mesece dolga ogorčena borba med opozicijo in vlado.

Delavska vlada pa tudi potrebuje sedaj bolj kakor kdaj doslej zaupanje naroda, ker stoji pred važnimi nalogami, kakor so

ureditev odnošajev z Egiptom in Indijo.

Dočim se bo posrečilo z Egipčani najbrže vso zadevo urediti še na miren način, pa bo zadeva z Indijo vse bolj nevarna. Gandhi, o katerem smo govorili že v zadnjem pregledu, je sedaj srečno prelomil solni monopol in nadaljuje svojo agita-

cijo proti Angležem, ki se še vedno ne morejo odločiti, da bi ga prijel in zaprl. Dočim je on za mirno borbo z Angleži, ki naj se izvaja z neposlušnostjo in bojkotom angleškega blaga, pa so levičarsko usmerjeni narodni Indijci do vzeti za vse bolj ostre načine borbe ter posegajo že celo po bombah. Položaj postaja še opasnejši, ker so jeli terjati svoje pravice tudi najnižji indijski stanovni — pariji, ki so bili dosedaj izkoriščani in preganjani od vseh.

Iz zavezniške Francije so prihajali

glasovi, da bo Francija prekinila svoje diplomatske odnošaje s sovjetsko Rusijo,

ker so uslužbenci boljševiške politične policije nasilno odvedli sredi belega dne iz Pariza ruskega generala Kutjepova in ga prepeljali v Moskvo, kjer so ga zaprli v zloglasne boljševiške ječe. Ti glasovi pa so bili najbrže preuranjeni.

V Nemčiji se je vršil ljut boj za sprejem vladnega načrta finančne reforme,

ki naj uredi slabe nemške finance. Ker se navadno poslužujejo pri takih reformah finančni ministri povišanja davkov, je bilo seveda težko najti za sprejem tega načrta potrebno večino. Vse stranke so skušale onemogočiti izvedbo in sprejem tega načrta. Vlada je pregovarjala stranke, naj bodo uvidevne in razumejo težak položaj države. Ker pa vse prigovarjanje le ni dosti zaleglo in ko so odklonili v davčnem odboru povišanje davka na pivo, te Nemcem tako priljubljene pijače, je posegel kancelar dr. Brüning po drugem orožju.

Zagrozil je strankam, da bo kratkoma predlagal razpust skupščine in razpisal nove volitve,

Primerjajte
naše pomladanske plašče, obleke in moške obleke lastnega izdelka z drugimi; kupiti boste pri
DRAGO GORUP & Co.
Ljubljana
Miklošičeva cesta št. 14

če ne bodo vladni predlogi sprejeti. Tega so se najbolj ustrašili nemški nacionalci, ki sicer niso neposredno udeleženi v vladi, ki pa imajo v njej svojega zaupnika v osebi prehranjevalnega ministra Schieleja, ki je izdelal obširen načrt za omilitev nemške kmetijske krize. Ta načrt bi šel seveda za razpustom skupščine po vodi, ker bi vlada z zasilnimi odredbami vzakoniла samo finančni zakon in prepustila reševanje pereče agrarne krize svoji naslednici po volitvah. To pa bi seveda nemalo razjezilo kmetijske volilce, ki bi morali tako še čakati mesece, preden bi bil izvršen kak korak v njihovo korist, ter bi pri volitvah gotovo glasovali za vsakogar drugega kakor pa za nacionalce, ki so imeli doslej baš pri njih največjo oporo. Poleg tega je nacionalce skrbelo še to, da bi jim pri volitvah ne odjedli preveč glasov skrajni desničarji, ki so že itak sedaj neprimerno napredovali na račun nacionalcev. Tako so se morali nacionalci odločiti zato, da so soglasno

glasovali za vladni načrt finančnega programa

in s tem preprečil razpis novih volitev, za katere je bilo že vse pripravljeno.

Možnost povečanja žitnega pridelka

Pri zdravljenju našega kmetijstva moramo gledati, da poiščemo taka sredstva, ki nam obetajo trajno ozdravljenje. Prvi tak lek je povečanje hektarskega pridelka naših žitaric. Razni pismarji širijo krivi nauk, da je pač najbolje, če se vržemo z vsem kmetijstvom na živinorejo in opustimo žitarstvo ter kupujemo rajši ceneno žito.

Prav je, da širimo živinorejo. ne kaže pa zato kar opustiti žitaric, saj so mimo krompirja najvažnejša hrana in nam dajajo tudi zrnja in slame za izboljšanje reje naše živine. Zgodí se pa semintja, da živinoreja ne uspe. Kako pa bo kmet-živinorejec kupoval moko, če ne bo božjega v hiši?

tevž res pametno. Kaj bi imeli od tega, če bi se stepli. Naposled bi še kakega vojaka ubili, za kar bi se pač morali zagovarjati pred francosko sodnijo, kar ni bilo posebno prijetno.

«E, če nas ste takole lepo presenetili in zajeli, pa nas imejte!» je kriknil šegav Lipe, ki ni imel nobenega svojih ljudi in mu ni bilo preveč hudo oditi.

Vsi skupaj so posedli na vozove, ki so jih odpeljali proti Ljubljani.

Zaplotnikov in Kozlov sta si na vozu mignila z očmi. Zaplotnikov je imel doma očeta bolnega, a Kozlov samo, zapuščen mater.

Ker so se fantje sami udali prostovoljno, jih vojaki niso zvezali. Ko je voz drdral proti Šenčurju, je Zaplotnikov spet pomežiknil Kozlovemu. Naslednji hip sta že skočila iz voza in izgnila v gostem smrečju.

Vojaki so dvignili puške.

Pa jim je smehljaše zamahnil poveljnik z roko, češ, pustite jih, dovolj sreče smo imeli. Bodimo zadovoljni, da smo odnesli tako zdravo kožo!

In tako sta begunca srečno odpelata vojaški sunkji. Ostali so se pa zdaj morali dati zvezati, da bi ne dobil še kdo skušnjave in ne pobegnil.

Matevža se je njegova mati, stara Bolharica, prestrašila in razveselila.

Zelo stara je že bila. Ko ga je zagledala, ga ni spoznala. Prestrašila se ga je, da ji je skledica mleka, ki jo je imela v roki, kar padla na tla in se razbila.

Sin se ji je razodel. Starka je od samega veselja zajokala.

Zasukala se je in mu pričela streči. Fant je zadovoljno sedel za javorovo mizo in se okrepčal

z okusno kranjsko klobaso in dobrim domačim zeljem.

Matevž je prenočeval doma pri materi. Naslednji dan se je poslovil od nje.

«Nikoli več me ne boš videl!» je tarnala starka.

«Morda pa še, mati. Meni se kar zdi, da bomo še enkrat veseli skupaj na moji ženitnini!»

Odšel je k Uršiki po slovo.

Spremila ga je po polju. Obema je bilo tesno pri srcu. Oba sta molčala, pa sta si imela še toliko povedati. Prisluskovala sta nemirnim utripom svojih src, ki sta govorila bolj kakor usta.

Dospela sta do gozda.

Matevž je omenil zamišljeno:

«Uršika! Menda bomo morali kmalu iz Ljubljane, še te dni. Slišal sem nekaj zvoniti, da pojedemo še daleč.

«Obljubila si mi nekaj, da me boš rada imela do konca. Morda ti je težko? Ali mi moreš še enkrat obljubiti, da me boš čakala?»

«Čakala te bom, čakala, pa če se črešnja še desetkrat ospe, preden se vrneš. Nikogar drugega ne maram kakor tebe, za nikogar drugega ne živim kakor zate!»

Matevž jo je objel.

Tiho je šuštel ob poti stara lipa domačo pesem.

Zamaknjena drug v drugega sta korakala za ljubljenco čez polje in si gledala v oči.

Uršiki so pričele polzeti debele solze po licih. «Zbogom moja draga! Srečna bodi! Vrnem se! Ne pozabi me!»

V grmovju se je oglasil kos. Zažvrgolel je svojo pesem, ki se je raznežila med poljem in zadonela ljubljencema na uho.

Še enkrat je Matevž objel ljubljeno deklico. Nato se je kakor pijan zaletel po polju.

Ona je še vedno stala na parobku. Gledala je za njim. Srce je kričalo, ga vabilo nazaj, a usta so molčala. Ni mu hotela še bolj greniti slovesa.

Pred sivim grmom je še enkrat obstal in ji zamahnil. Dvignila je obe roki, kakor bi ga hotela še enkrat objeti. Nato se je okrenila in sklonjene glave odšla nazaj v grad.

Dondeževa smrt.

Kranjski sodnik Hrastar se je peljal po uradnih opravkih v Cerklje. Konjiček je počasi lezel čez polje proti Šenčurju.

Vroč dan je bil. Debeli sodnik je udobno dremal na svojem sedežu. Kmet spredaj je večkrat udaril svojo kljuso, ki se pa ni hotela navdušiti za tek, temveč je prav ravnodušno sprejela kmetove udarce in se pomikala počasi dalje.

«Oče, meni se zdi, da se bomo takole vozili do sodnega dne. Voz leze in leze, konj spi pred njim, vi menda spíte. No, po pravici in resnici povedano, tudi sam spim in dremljem!»

«Ne bomo več dolgo vozili! Le potolažijo naj se milostljivi gospod!» je tolažil sodnika kmet in spet udaril po svojem konjičku, ki je naposled le postal nekoliko bolj živahen in je urneje pričel stopati po cesti.

Bili so že zunaj Šenčurja. Sredi ceste sta se mahoma pojavila dva kosmata možaka in ukazala kmetu, naj ustavi svojega konja.

«Iz hoste sta prišla. Kar nenadoma sta stopila na cesto. Vajina zunanost tudi ni posebno prikupljiva. Kaj pa hočeta prav za prav?» je baral kmet in divje udaril po konju. Konj je pa menda

Pri nas v Sloveniji se na splošno — izjeme so silno redke — ne prodaja žito, temveč se pojé ves pridelek doma in je treba še mnog stot dokupiti, za kar je treba šteti suh denar. Namesto da bi kril domač pridelek vse potrebe meščana in delavca, gre celo za kmečki kruh denar iz Slovenije. Ta odtok denarja za krušno moko gre v milijone, in mislim, da mi ni treba dokazovati škode, ki jo ima vse gospodarstvo Slovenije od nepotrebne odtokanja še tako pičlega denarja v druge dele države. Nepotrebne odtokanja v druge dele države. Nepotrebne odtokanja, pravim, ker bi z lahkoto podvojili hektarski pridelek žitaric in tako z domačim žitom krili vso krušno potrebo Slovenije.

Kakšno seme, taka žetev! Vsi poznate ta pregovor, ne upošteva ga pa nihče. Res, da so se zadnja leta močno razširili trijerji pri nas in sejemo večinoma lepo debelo zrnje brez glote in platičev. Celo sejalni stroji prodirajo počasi v naše vasi.

Vse to je prav lepo in priznanja vredno, vendar pa glavnega manjka, to je dobrega semena. Dobro veste, da se vsak rod s časom spridi ter je treba pri živini zmeraj sveže krvi, zato taka skrb za plemenjake. Z žitom je podobno. Še hujše je prav pri pšenici to slabljenje rodu, ki ga sejemo že desetletja, ker se pšenica oploja z lastnim prahom. Nemara mi boš oporekal, češ, da ne vem, da sosed izmenjava seme s sosedom. Vem dobro tudi to, vendar pa je ta izmenjava brez tistega učinka, ki ga pričakujete, ker ima vsa Slovenija brez izjeme obrabljeno seme. Pri semenu ni glavno le lepa zunanja podoba. Treba je več! Dobre notranje lastnosti so tisto, kar nam zagotovi obilen in zdrav pridelek.

To dvoje dosežemo le, če sejemo izbrano (selekcionirano) blago. Kaj pa je selekcioniranje? Selekcioniranje je izbiranje najlepših, zdravih rastlin in vzgoja njih potomcev pod izrednimi pogoji (saditev žita v vrste daleč narazen, okopavanje, obsipanje itd.). Če sejemo takšno seme na navaden način, nam daje prvo leto, ko je še vsa moč v njem, prav bogat pridelek. Drugo leto je rodnost že slabša, dočim v tretjem rodu že zelo opeša. Zato je treba selekcionirano seme vsaj vsako drugo leto menjati.

Hektarski donos pšenice pri nas se suče okrog 12 metrskih stotov, dočim dá tudi pri nas (ne le

na Češkem, v Nemčiji in drugod) selekcionirana pšenica 20 do 25 metrskih stotov.

Drugod po svetu je že močno uvedena navada, da kupujejo kmetje na jesen selekcionirano blago. Malenkostno višje cene takega semenkega blaga obilno poplača podvojeni pridelek. Mi imamo tako državno semenogojstvo postajo v Beltincih v Prekmurju.

V Nemčiji redno priskrbujejo okrajni kmetijski odbori po občinskih kmetijskih odborih semensko blago kmetom. Tudi naši sreski kmetijski odbori bi si lahko nadeli isto dolžnost. Najceneje bi pač bilo, da bi državna semenogojstva postaja oddajala originalno selekcionirano blago po sreskih kmetijskih odborih občinskim kmetijskim odborom, kjer bi za vsak kraj prevzel najnaprednejši kmet gojenje prvega rodu, ki bi ga oddajal vsako leto na novo po določenih cenah uporabnikom. Tako bi si ti novi kmetijski zastopi pridobili ugled in zaupanje ter bi dejansko pripomogli k zdravljenju našega kmetovanja,

DOPISI

ZALOG. Te dni se je vršila občinska seja. Ko se je prebral zapisnik prejšnje seje je Požar pripomnil, da iz prebranega zapisnika ni razvidno, kaj je z njegovim predlogom glede najetja posojila za napravo potrebnih učnih prostorov v šoli v Zalogu. Obenem je zahteval pojasnila, ali se je vloga napeljuje električne razsvetljave na postaji v Zalogu odposlala na direkcijo državnih železnic v Ljubljani. Župan je pojasnil, da predloga glede posojila za zaloško šolo ni dal na glasovanje, ker ni bilo napravljenega nobenega stroškovnika glede naprave dveh učnih sob, zaradi česar se za enkrat ni moglo sklepati o tozadavnem posojilu. Vloga na železniško direkcijo se pa zaradi preoblega nujnega posla še ni mogla napraviti. — Glede na svoječasni sklep odbora se delo zgradbe občinskega doma prepusti gospodarskemu odboru, oddajo del si pa pridržuje občinski odbor. Naprava vodnjaka naj se poveri Karlu Grumu, in to za najnižjo ponudeno ceno, ki jo je stavil Tomšič Miha. — Prebral se je zapisnik finančnega odseka od 1. marca 1930, na kar je prebral župan tudi dopis kraljeve

banske uprave, s katerim je bila odredjena uradna revizija računov in občinskega gospodarstva. Odlok o izvršeni reviziji še ni izdan. — Kuhar poroča, da je pri podjetju Vevške papirnice izkazava ugotovil, da dolguje davčno oblastvo tukajšnji občini na občinskih dokladah do konca leta 1929. še 158.729 Din 68 p. Na kraljevo basko upravo naj se napravi vloga, da izstavi davčna uprava občini točen izkaz o zaostalih občinskih dokladah. — Petru Čermelju iz Zaloga se nabavijo ortopedični čevlji iz občinskih sredstev. — Kot zastopnika obrtnikov v odbor obrtnonadaljevalne šole so izvolili od strani občine še nadalje Janeza Paternostra iz Studenca. — Taksa za izdajanje živinskih potnih listov vseh vrst se sklone pobirati po prodajni ceni 2 Din. Za izvedeniški ogled vsake živali, preden se izda za njo živinski potni list, se sklone pobiranje naslednjih taks: za govedo in teleta po 3 Din, ako se pa ogleda več živali enega in istega posestnika naenkrat, ne sme ogledna pristojbina presežati desetkratne takse. Za drobnico in mlade prešiče se pa sme pobirati 50 p za vsako ogledano žival. Za mesni ogled ostane taksa kakor do sedaj: po 5 Din. Tiskovine za ogledovanje živine nabavlja oglednikom živine in mesa občina iz občinskih sredstev. Takse za ogledovanje živine pripadajo oglednikom kot nagrada.

POLJANSKA DOLINA. Naš Sokol priredi na velikonočni ponedeljek popoldne ob pol 4. uri prav prijetno zabavo. Ta dan se bo igrala na našem odru drama «Hasanaginica». Je to zanimiva igra iz davnih turških časov. Igra, katero marljivo vadijo naši igralci pod vodstvom neumorne prosvetarice sestre Pavle Koširjeve, bo še tem zanimivejša, ker igralci nastopijo v oblekah iz tedanje turške dobe. Igri primerno se je izpopolnil tudi oder z novimi kulisami. Ker bo ta igra kot otvoritvena predstava Sokola kraljevine Jugoslavije in ker ima Sokol znatne stroške za vprizoritev, je dolžnost vsakega Sokolu naklonjenega človeka, da ta dan posesti Sokolski dom. Po predstavi prosta zabava. — Naš Sokol lepo napreduje. Pristopilo je k njemu že lepo število novih članov. Posebno razveseljiv je pristop dece in naraščaja. — Pretekli teden nas je zapustilo dokaj fantov, ki so odšli, da odslužijo vojaški rok. Njih odhod je bil dostojen, brez vsakega

slušal besede rokovnjačev, dočim je potrpežljivo prenesel kmetov udarec, saj je mirno obstal.

«Vraga, kaj pa hočeta?» se je spet zadril kmet in se hotel z njima spoprijeti.

«Molči, če hočeš, da ostanemo prijatelji!» se je eden zadril in pokazal kmetu črno cev pištole. Naslednji hip sta sedela oba poleg njega na vozu in mu ukazala, naj zapelje nekoliko v hosto.

«Kaj pa nameravate? Kam pelješ, tepec?» se je zadril sodnik nad kmetom, ki je zbežan sedel na vozu.

«Kam vendar pelješ? Jaz vam pokažem!» je spet zakričal Hrastar, ki je bil čudovito junaški mož. Dvignil je svojo okovano palico in hotel z njo udariti po buči prvega napadalca.

Napadeni nasprotnik se je pa bač zadnji trenutek okrenil in prestregel udarec z roko.

Obdržal je okovani konec v krepki pesti in se široko režal.

To je sodnika še bolj razburilo. Sunil je s palico k sebi in naslednji hip spet lopnil po nasprotniku, ki je pa bil čudovito spreten in je spet ujel palico z roko.

Dobrodušno se je hahljal sodniku in govoril vanj:

«Gospod sodnik Hrastar! Dobro vas poznam! Nikar se ne razburjajte! Hudega mi niste nikoli ničesar storili, zato tudi jaz vam ne nameravam storiti zlega. Samo nekaj vas hočeva prositi. Če naredite na poti majhen ovinek ob gozdu, vam ne bo škodilo. Meni pa ni prijetno, da bi me takega zalotili kakšnji francoski vojaki, ki nam niso preveč naklonjeni! Saj menda že veste, kakšne vrste človeka sva?»

«Kaj bosta neki?» je zagodrnjal sodnik.

«Čudno, če ne uganete!»

«Osel kosmati! Dva umazana rokovnjača sta! Ali je to še treba ugibati», se je zadril sodnik.

«Ha, ha, ha! Gospod, vi ste dobro ugenili! Dva rokovnjača sta, res je! Če sta pa kosmata osla, ne vem! No, zameriva vam ne, saj smo že večkrat slišali, da imate precej robate besede, a zlato srce, zato sva si pa baš vas izbrala.»

«Ali me hočeta vpisati med svoje umazane tovariše, ali kaj nameravate z menoj, pasje duše?» je poizvedoval sodnik.

Voz se je ustavil pred hosto.

«Tako vam odgovorim! Vidite tu smo najbolj varni! Midva lahko takoj skočiva v gozd, kjer naju svinčenka ne doseže. Saj vidite, da sva oblečena po rokovnjaško in našemarjena, da naju vsak spozna. Kadar bova pa prišla v Kranj, naju še vi ne boste spoznali. No, te dni smo imeli svoje rokovnjaško zborovanje in Dondež zahteva, da pride človek kot pravi rokovnjač na tako važno posvetovanje. Posedimo nekoliko v travo! Suha je in prijetno se bo kramljalo», je modroval dolgin.

«No, le hitro mi povejta, kaj želita, zdaj sem se vaju že najedel z največjo žlico. Takihle mož sem kmalu sit!» je dejal sodnik.

«Nikar se ne kregajte, gospod! Vi veste, mi smo pošteni ljudje. Ne! Nismo! Bili smo pošteni in spet hočemo postati!» je popravil dolgin.

«Veste, gospod sodnik! Jaz sem suhi Jurij ali predoselski Jur. Tale je pa moj tovariš Tilen. Pošten je kakor suho zlato. Rokomavharji so ga po sili spravili s seboj, da jim je koval konje. Pa železje je zvaril za prvi slovenski parizar, le popomislite, tudi to je nekaj!»

«Kaj ženčaš vendar? To me vse skupaj nič ne briga. Povej mi, kaj želita, da grem potem dalje!»

Nimam časa kakor rokovnjači, ki slednji dan ukradejo Bogu štiriindvajset ur časa!» je kipeloz iz sodnika.

«Torej midva sva rokovnjača», je poudaril Jur. «Tega življenja sem pa že naveličan. Pa tudi našega glavarja sva oba čez in čez sita! Meni se kar dozdeva, da bo ta dedec enkrat kar na lepem znorel! Samo popiva in razgraja, ali pa vrši take napade, da jo bo enkrat skupil za zmerom. Sam naj se peča s svojim ropom! Midva sva ga sita!»

«Me veseli! Le pošteno začnita živeti! Menda sta se vseh ropov že naveličala in nasitila krvi. No, kes nikoli ne škoduje! Ampak, kaj imam jaz pri vsem tem?» je poizvedoval sodnik.

«To je pa takole! Na Dondežovo glavo je razpisana visoka nagrada. Midva bi si rada zaslužila tisto nagrado, a obenem zaslužila tudi najino prostost. Vi nama preskrbite prostost! Vi se zavzemite za to, da bova oproščena, da se bova lahko sprehajala makar opoldne brezskrbno po kranjskem trgu! Midva vam pa preskrbiva našega glavarja!»

Sodnik ju je zaničljivo pogledal. Bil je sovražnik rokovnjaške nadloge, a ponašanje teh njegovih prisiljenih znancev mu ni ugajalo:

«Ne verjamem vama! Kdo bo izdal svojega glavarja? Pravijo, da ga imajo rokovnjači radi, da bi dali zanj kri in življenje! Kdo se bo potem predrznil izdati ga in izročiti v roke pravici? Čul sem, da je rokovnjaško maščevanje strašno. Tistega bednega hlapčka, ki so ga obesili, sem sam videl. Sirotej je končal nad mravljiščem strašne smrti. Ne! Ne! Vidva imata kak drug hudoben namen, zato sta me spravila semkaj!»

(Dalje prihodnjič.)

razgrajanja in sirovega vpitja. Skupno so odšli do Ljubljane, a od tam so bili odposlani na vse strani naše domovine Jugoslavije. Zelimo, da se vsi zdravi in srečni vrnejo po odsluženem roku. — Letošnja mila zima je bila kaj slaba za naše ceste in pota. Mnogo pripravljenega lesa v stranskih dolinah in na gričih se zdaj prevaža na vozeh. To ni samo mnogo zamudnejše, kajti po snegu konj vleče še enkrat toliko kakor po kopnem, ampak pri tej vožnji trpe tudi ceste in pota. — Vsem izletnikom ob velikonočnih praznikih v dolino bodi v vednost, da imamo iz doline tudi večerno avtomobilsko zvezo. Če treba, vozi tudi več avtobusov. — Ako bo vreme držalo, tedaj bo tudi pri nas zelena velika noč, čeprav smo za Ljubljano za dober teden zadaj. Vsem bralcem in bralkam «Domovine» vesele praznike in mnogo pirhovi!

SKOCJAN PRI TURJAKU. V noči od 8. do 9. t. m. so neznani zlikovci pobili osem šip pri gosp. Francetu Peterlinu, tukajšnjem trgovcu in županu. — Narava se hitro prebuja. Polje kaže zelo lepo. A nismo še na varnem, zakaj če pride slana, nam bo vse pomorila. — Sedaj pa želijo vsi naši bralci in bralke «Domovine» gospodu uredniku vesele velikonočne praznike. Po veliki noči se bomo pa že še kaj oglasili.

RAČNA. Najprej želimo vesele velikonočne praznike uredništvu, upravi in bralcem «Domovine». — Od nas so šli te dni v Francijo trije naši rojaki. — Na belo nedeljo se bo ponovila igra v treh dejanjih «Veriga», ki jo je spisal Franc Finžgar. — Polja se pridno obdelujejo. Krompir in drugo so ljudje že precej posadili. Glavno je, da imamo lepo vreme. — Za preureditev naše šole v dvorazrednico je napeljan že skoro ves material, tako da se bo začelo kmalu zidati. Kako bomo hodili na tlako, bomo poročali potem, ko bo šola dozidana.

GLAŽUTA PRI RIBNICI. Vendar bo enkrat tudi iz našega kraja objavljen dopis v priljubljeni nam «Domovini». Naša vas Glažuta je samo parna žaga in stanovanje za zaposlene ljudi ter je last kneza Auersperga. V letu 1926. smo si s pomočjo Auersperga zgradili lepo leseno kapelico, v kateri se vrši vsak mesec služba božja. To je lepo in je prav ter vsi tudi radi darujemo za mašnika, ki ima približno dve uri hoda k nam,

kajti Glažuta je oddaljena od najbližje vasi celi dve uri, saj smo v sredini velikih gozdov. Prav umestno bi tudi bilo, da bi se krajevni šolski odbor pobrigal za našo zapuščeno mladino (okrog 20 otrok) ter ji oskrbel pouk. Mi bi prav radi podpirali učitelja, za katerega bi zadostoval kak upokojenec. Prav brez vsakega pouka naša mladina ne more ostati v današnjem času, pa naj živi v hribih ali dolinah.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva je priredila v nedeljo 30. marca predavanje o sadjarstvu, ki je prav dobro uspelo. Predaval je g. Franc Vardjan, učitelj kmetijske šole v Št. Juriju, ki je na podlagi svojih bogatih izkušenj dal sadjarjem mnogo dobrih nasvetov. Iz vrta podružnice so se letos oddala vsa drevesca po znatno nižani ceni, vrt se je na novo razširil in posadil s preko 4000 sadikami. V dobi štirih let bo dana možnost, posaditi vso okolico s ceninimi in doma vzgojenimi drevesci. Da je podružnica dosegla svoj cilj pri Sv. Jederti, gre prva zasluga šolskemu upravitelju g. Vidmarju ter rudniškemu nameščencu in posestniku g. Golobu, ki sta s svojimi nasveti in požrtvovalnim delom mnogo pomagala. Priporočajo se vsem kmetom, da v lastnem interesu pristopijo kot člani k podružnici.

ŠMARTNO OB PAKI. (Smrt na kosa.) Dne 10. t. m. je umrla v bolnici v Zagrebu Amalija Steblovnikova, stara 52 let, iz ugledne tukajšnje rodbine. Bolehala je na želodcu že nad 20 let. Pred dobrim tednom se je podala v Zagreb iskat rešitve svojim včasih neznošnim bolečinam. Operacija pa ji ni pomagala. Truplo blage pokojnice so prepeljali iz Zagreba na rojstni dom v Šmartnem ob Paki, kjer so jo položili k večnemu počitku v domači zemlji, ki jo je tako ljubila. Blag ji spomin!

IVANJKOVCI PRI ORMOŽU. Na velikonočni ponedeljek 21. t. m. priredi v tukajšnji dvorani v restavraciji «Jeruzalem» godbeno društvo «Slavček» od Sv. Miklavža pri Ormožu tamburaški koncert z naslednjim sporedom: «U boj», koračnica iz opere Zrinjski; «Savski valovi», koncertni valček; «Tajna ljubav», mazurka; «Šumi Marica», koračnica; po odmoru: «Polet skozi svet», valčkova fantazija; «Tihe noči», iz «Hoffmanovih pripovedk»; «Kosovo», koncertni

TUKAJ NAJBOLEŠE BIAGO! NAJVEČJA IZBIRA! NAJNIŽJE CENE! CENIK VZOR ZASTON!

valček; «Zvečer», idila. Začetek ob 4. uri popoldne. Po koncertu bogat srečolov, ples, ameriška ženitev, licitacija, šaljiva pošta itd. Srečke 1 Din komad. Vstopnina 4 Din. K mnogobrojni udeležbi vabljeni!

IVANJKOVCI. Tukajšnja orožniška postaja se je preselila s 1. t. m. s Svetinjskega brega v lično hišico pri tukajšnjem križišču cest. Hišico

Soteščan:

Grob ljubezni

Povest iz vaškega življenja.

(Dalje.)

«Lepo živino imaš», so ga hvalile vaščanke. «Take nimajo nikjer na Cvetežu. Vaš hlev je poln blagoslova.»

«Z živino je obilo dela», se je otrezal hvale. «Treba jo je skrbno gojiti. To pa vzame mnogo časa, posebno poleti.»

«Ti znaš», so ga povzdigovala. «Spretno roke imaš, ki množijo dohodke.»

«Eh, ko bi ne bilo izdatkov. Saj veste, kako je dandanes na svetu.»

«Izda pač tisti, ki ima...» so ugovarjale. «Kdor nima, ne more ničesar izdati. Zato pa lezemo v dolgove.»

Albina ni zanimalo besedičenje. Z enim očesom je čuval živino, z drugim pa je skrivoma motril Minko, ki je stala s škafo ob studencu in čakala, da pride na vrsto. Zdela se mu je ne navadno potrta, le semintja je rahlo izpregovorila. Morda pa že kaj vé, se je spomnil spora z Jernejem, o katerem ji ni seveda ničesar omenil. Videl je, kako sta se s Tavžljem važno pomenkovala; stavec je mahal z rokama kakor vselej, kadar se je raztogotil.

Mladenič je bil deloma pogodil njeno žalost. Minko so morale temne slutnje, zakaj je Jernej skrivoma izvabil očeta, da ga je pospremil. Ali je ni pogledal pred odhodom nekam hinavsko in strupeno kakor satan svojo žrtev? Iz njenega zaupnega pogovora za čebelnjakom je sklepala,

da se ni motila. Bala se je večera — očetovih psov in razgrajanja.

Ko je Albin odgnal živino, so se začele babnice zopet živahno pomenkovati. Znale so spretno pometati pred tujim pragom, toda na Albinu niso mogle najti napake. «Fant bo dober gospodar», so si pripovedovale. «Dober delavec je in kakšen red ima na dvorišču! Vsako orodje leži na svojem mestu, vse je lepo postavljeno in zloženo.»

Minki je na tihem ugajalo hvalisanje, dodati pa ni hotela nobene besede. Spretno je pokazala, da ji je vseeno, naj bo tak ali tak, nihče ni mogel čutiti njenih srčnih utripov.

«Pri Brinjarju je lepa domačija», so hvalile babnice na vse pretege. «Polje je rodovitno, ker je skrbno obdelano, vrtovi so obsajeni z mladim drevjem. Predvsem pa gozdovi, gozdovi! Tam bo denarja!»

«Albin se še ne bo tako hitro ženil», je vedela mlada sedesa. «Brinjar še ne bo dal iz rok, čeprav ga letos precej pobira.»

«Pravijo, da bo dal, ako najde pravo nevesto. Oče bo izbiral in sin se bo moral zadovoljiti», je trdila Jerganova Neža.

«Na denar bodo gledali, na denar», so menile soglasno. «Pa tudi na pridne roke — vse od kraja ne bodo pobrali.»

«Brinjar zna presoditi in preceniti človeka», je omenila Okornova Meta. «Kdo vé, katera bo po njegovem okusu!»

«Teško jo bo iztaknil», je poudarila zgovorna sosedica.

Minka se je naveličala praznega ugibanja, zadela je škafo in odšla z drobnimi koraki. Skrbelo jo je, kaj jo čaka doma, v kakšnem razpoloženju

bo našla očeta. Že od daleč ga je slišala, kako je hodil trdo po veži.

Ančka je pripravila večerjo, nalila jo je v skledo in postavila na mizo, na kar je poklicala brata in očeta. Mihec je takoj prisedel in začel zajemati, dočim se je oče godrnjaje odstranil.

Minka ni mogla večerjati. Slutila je, da se pripravlja viharna noč po lepem nedeljskem dnevu. Temen oblak na očetovem obrazu je naznanjal, da bo zdajzaj zagrmelo.

«Zakaj pa oče ne pridejo večerjat?» je naposled tudi Mihca potihoma zaskrbelo.

«Ne vem, kaj zopet imajo», je odvrnila Ančka, dočim je Minka pritajeno vzdihnila.

«Pri nas je zmirom kak križ», se je Mihec vznejevoljil. «Drugod je pa tak lep mir.»

«Nekaj jim je udarilo na ušesa», je ugibala Ančka. «Strašno so raztogoteni.»

Tavželj je stal zunaj pod oknom in poslušal. Nenadoma je udaril z nogami ob tla in planil v sobo. «Kdo je raztogoten?» je divje zakričal. «Vi sami ste krivi, ker me obirate tik za hrbtom. Kakšna predrznost in sramota!»

Mihec in Ančka se nista dosti zmenila, tembolj pa se je tresla Minka, ker je vedela, kam merijo četove besede. Vstala je in začela pospravljati po mizi, da zakrije mučno bojazen.

«Drugod so otroci staršem v veselje, od vas pa nimam drugega kakor žalost, je udaril ob mizo.»

«Zakaj?» ga je sin nedolžno pogledal. «Nič takega se ne zavedam.»

«Ali sem tebi kaj rekel?» je pihnil proti Mihcu. «Čemu se vmešavaš?»

«Jaz vam tudi nisem nič žalega storila», je dostavila Ančka. «Čemu se jezite?»

je v to svrhu zgradil g. Lovro Petovar. — Lepo vreme zadnjih tednov je omogočilo, da so se dela v vinogradih dobro dovršila, tako da prve kope brez praznike ne bo nič ostalo. Mnogo je že tudi posajenih novih trt. Začenjajo se že tudi dela v trznicah. Trta je začela poganjati; letos je lepo prezimila, vsak popek se giblje. Ker pa so rezniki večinoma na starem lesu, še letos ni posebno mnogo vina pričakovati. Tudi sadno drevje bo tam, kjer lani ni bilo sadja, lepo cvetelo. Ugodno vreme še te dni, pa bodo velikonočni prazniki v znamenju cvetja. Tudi na njivah je že mnogo pomladnega dela opravljenega. — Vina iz l. 1928. je še precej po kletih ter tudi nekaj letnika 1929., ki je res izvrstne kvalitete. Žal, da zaradi visokih trošarin išče konzum le cenejša vina, tako da pravega povpraševanja ni. — Tukajšnja okolica ima zelo mnogo zidarjev in stavbnih delavcev, ki so že po večini odpotovali na delo, in to največ v Ljubljano, kjer so zaradi svoje pridnosti zelo priljubljeni. — Godbeno društvo «Slavček» od Sv. Miklavža pri Ormožu priredi na velikonočni ponedeljek popoldne ob 4. v tukajšnji restavracijski dvorani koncert, po koncertu pa srečolov in ples.

Šole in gospodinjske nadaljevalne šole v Ormožu se je vršil v nedeljo 30. marca. Slovesnosti so prisostvovali zastopnik banske uprave g. dr. Milavec, sreski načelnik g. dr. Vaupotič, sreski šolski nadzornik g. Gorup s soprogo, vodja kmetijske nadaljevalne šole v Središču g. Venigerholec, učiteljica ga. Belšakova, vsi predavatelji kmetijske in gospodinjske nadaljevalne šole, celokupni odbor ter starši gojencev in gojenk. Slovesnost je otvoril načelnik odbora g. Franc Hanželič, nato pa je šolski upravitelj g. Rosina pozdravil vse navzoče. Pod vodstvom učitelja g. Papsta so gojenke zapele državno himno «Bože pravde» ter nekaj narodnih pesmi. Voditeljica gospodinjske nadaljevalne šole gđ. Nuša Brataničeva in voditelj kmetijske nadaljevalne šole g. Vlado Porekar sta podala poročilo o postanku, razvoju in delovanju obeh šol. Poudarjala sta posebno, da so vsi gojenci in gojenke kaj radi in redno prisostvovali pouku ter se posebno gojenci udeleževali vseh ekskurzij. Po teh poročilih so se vršili izpiti gojenk. Na razna teoretična in praktična

vprašanja iz družinskega življenja, gospodinjstva, zdravstva ter gospodinjskega računstva so gojenke prav lepo odgovarjale. Sledili so izpiti gojencev. G. Porekar jih je izpraševal iz kmetijskega računstva, spisja, vinarstva, tloznanstva in poljedelstva, a g. Stane Praprotnik iz sadjarstva, zadržništva, narodopisja, državožnanstva in higijene. Gojenci so prav odločno in razumno razpravljali o stavljenih vprašanjih. Po končanih izpitih je povzel besedo g. dr. Milavec. Pohvalil je gojenke in gojenke, izpodbujal jih, da se še v čast in ponos kmetskega stanu še nadalje izobražujejo, orisal je potem velik pomen nadaljevalnih šol ter izrazil željo, da bi se te šole ustanovljale v kar največjem številu. Zahvalil se je z lepimi besedami učiteljstvu za njegov trud, staršem pa, da so pošiljali svoje hčerke in sinove v te prepotrebne šole. Oficielni del slovesnosti je bil s petjem zaključen, nato pa so gojenke povabile vse zastopnike, predavatelje, šolski odbor ter starše na banket, kjer so dekleta servirala svojeručno pripravljena jedila ter pokazala, da so se res navadila dobro kuhati, kar je pač vsaki gospodinjji najbolj potrebno. Med banketom so bile razne napitnice. Govorili so g. dr. Milavec, gosp. dr. Vaupotič, sreski načelnik g. dr. Vaupotič, sreski šolski nadzornik g. Ciril Lekšan, trgovec g. Rudolf Pevec, načelnik g. Hanželič, učitelj g. Praprotnik, župan g. Skoliber in učitelj g. Porekar. V prijetnem družabnem razpoloženju so ostali vsi gostje do večera.

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI. V zadnjem dopisu smo glede telovadne akademije našega Sokolskega društva poročali, da se bo ta vršila dne 18. maja. Ker bo pa na ta dan priredilo Sokolsko društvo Ljutomer veliko tombolo, se bo naša akademija vršila v nedeljo dne 11. maja. Okoliška društva prosimo, da se na to ozirajo ter posetijo našo prireditev.

VUZENICA. Prve dni aprila se je zaključil prvi gospodinjski nadaljevalni tečaj v Vuzenici, ki ga je vodila učiteljica gospa Ruža Golobova. Šola je posečala redno 10 deklet, razen ene same vse kmetske hčerke iz Vuzenice. Pouk se je vršil od vseh svetih naprej ob sredah popoldne in ob četrkih ves dan. Kot uvod v zaključek tečaja se je vršilo v četrtek 3. t. m. poskusno kuhanje, h

kateremu so bili povabljeni starši deklet in ves šolski odbor. V nedeljo 6. t. m. pa se je vršila zaključna slovesnost, spojena z razstavo kuharskih in ročnih izdelkov. Slovesnost je otvoril ob 9. uri domači župan g. Josip Mravljak s kratkim nagovorom na navzoče in je posebej toplo pozdravil navzočega zastopnika banske uprave, referenta g. prof. Krošlja, na kar je voditeljica podala poročilo o početkih in poteku prvega gospodinjskega tečaja. Kratko izpraševanje gojenk je pokazalo, da so te z zanimanjem sledile pouku. Nato pa je povzel besedo g. Krošelj, ki je v daljšem govoru podčrtal stališče gospodinje v hiši. V njegovem govoru se je videlo, kako g. Krošelj pravilno pojmuje pomen kmetijskih in gospodinjskih nadaljevalnih šol, zato smo tudi uverjeni, da bo storil vse, da se to šolstvo le še bolj razširi, oziroma razvije. Ganljivo je bilo nato slovo gojenk od voditeljice, ko se je v imenu deklet poslovila Mica Zieglerjeva od gospe Golobove, zahvaljujoča se ji za trud in potrpljenje. Ni bilo menda osebe v sobi, ki ne bi bila ganjena do solz, ko je izročila govornica učiteljici lep spominček v obliki steklene košarice. S tem je bila slovesnost zaključena, zastopnik bana je le še ogledal razstavo, o kateri se more le reči. Vsa čast učiteljici, naše čestitke dekletom! Popoldne pa je priredila šola v dvorani Sokolskega doma še gledališko predstavo, in sicer so predvajale gojenke igri «Oh ta Polona!» in «Zakleta soba». Uspeh je bil dober in obisk kljub slabemu vremenu prav izvrsten. Zelimo, da ta tečaj ni bil edini, temveč da se otvori istotak tečaj zopet jeseni in potem vsako leto; le po tej poti more priti kmet do zadovoljstva, ki ga mu danes vse naokoli manjka.

LESKOVEC—SV. ANDRAŽ V HALOZAH. Za prostovoljno gasilno društvo so darovali: po 100 Din: Davorin Tombah (Maribor), Adalbert Gusel (žganjarna, Maribor), dr. Matej Senčar (Ptuj), Franc Lenart (veletrgovina, Ptuj), Anton Fekonja (Prizren), Celloti (opekarna, Ptuj), Anton Brenčič (trgovina z železnino, Ptuj), Ivan Rašl (trgovina, Sv. Vid); po 50 Din: Josip Berlak (trgovec in posestnik, Rogatec), Hinka Francka sinovi (Zagreb), Kolinska tovarna (Ljubljana), Franc Nedog (manufakturna trgovina, Ptuj), Ar-

«Tudi tebe nisem nič vprašal», jo je jezno zavrnil. Nato je sklenil roki na hrbtu in šel po hiši s trdimi koraki, na kar se je ustavil ob Minki ter jo zrepro premeril. «Ti pa molčiš?» se ji je zaničljivo posmehnil. «Malopridnica, hinavka!»

Hči je povesila glavo in milo spregovorila: «Oče, kaj sem vam vendar storila?»

«Oho, pa še vprašuješ! Ali misliš, da te bom zagovarjal?»

«Ničesar mi ne morete očitati.» Kakor v bmedlelosti se je sesedla na klop, obraz ji je oblila rdečica, pokrila ga je z rokama in bridko sahtela.

«Slabša si ko vlačuga», jo je začel psovati. «Sam vrag te je premotil.»

«Oče, s čim sem se vendar pregrešila?»

«Ne vem», je osorno zanikal. Spomnil se je Jernejeve prepovedi, da mora molčati. Brž pa se je spozabil in začel ponovno besneti. Sin je zaprl okna, da bi se ne slišalo po vasi, Ančka pa je zbežala v kuhinjo ter se zaklenila.

Uiti je hotela tudi Minka, a oče ji ni pustil iz sobe. «Zdaj še ne», je stopil k vratom. «Nisva še končala...»

Sedla je nazaj na klop in pričela znova jokati. «Oh, kako sem nesrečna!» je vzdihovala med bridkim jokom.

«Usmiljenja ne zaslužiš», je divjal ko obseden. «Vragova cvetlica, črni angel!»

«Zakaj me psujete?» je zaječala.

«Zato, ker me sramotiš — mene in mojo hišo...»

«Povejte, s čim sem se pregrešila!»

V Tavžlju je vrelo in kipel. Na ves glas bi ji bil rad povedal, a Jerneju je dal besedo. Težko

se je premagoval, čutil je, da bo zdaj zdaj podlel.

«Pustite jo, ako ji ne morete ničesar dokazati,» se je Mihec zavzel za sestro. Smilila se mu je, skoro na jok mu je šla beseda.

«Spat!» se je zadril nad sinom. «Kaj boš rogovilil!»

Fant je molčal in ostal za mizo. Ni se maral pripraviti z očetom, oditi pa tudi ni hotel — Minka mu je skrivoma namignila, naj jo varuje. Rad ji je ustregel, ker sta se dobro razumela.

«Ali se mi ne pobereš?» je ponovno zahteval.

«Grem, toda le pod pogojem, ako greste tudi vi počivat...»

«Ti mi boš ukazoval?» se je togotil. «Otrok očetu...»

«Zato pa pustite Minko. Poglejte, kako se joka!»

«Še bolj se bo jokala... Nocoj je šele začetek... Še bom udrihal, da ji ga izbijem iz glave...»

«Koga?» je bil Mihec radoveden.

«Tistega capina... zapeljivca...»

«Albin!» je kriknila mladenka.

«Da, Albin!» je siknil stavec skoz zobe. «Gnusi se mi ko gad, grši je od pošasti...»

«Strašno!» Mihec se je hotel norčevati, kar pa razjarjeni oče ni razumel. Menil je, da mu je sin pritrdil, kar ga je opogumilo in podžgalo.

«Vidiš, s kom se ukvarjaš, ji je pokazal ves svoj stud na obrazu. «Sram me je, ker si naša...»

Minka ni mogla več tajiti. Sedela je na klopi in lezla na kup ko dremava starka. Željno je čakala, kdaj se bo oče odmaknil od vrat, da bi ubežala.

Starec je stopil pred njo ter jo motril z ostrim pogledom. «Poglej mi v oči, je zahteval. «Pokaži svojo vražjo nedolžnost.»

«Saj vidite, da ne more», jo je branil Mihec. «Komaj se drži pokoncu.»

«Tiho!» mu je zapovedal. Oblastno je zamahnil z roko proti hčeri ter ji pokazal predse, kam naj poklekne.

«Zakaj?» je ostrmela.

«Zato, da me boš na kolenih prosila odpuščanja ter mi obljubila poboljšanje...»

Hči je obledela ko kip, z nobenim udom se ni genila.

«Albina moraš vreči iz srca ter ga vpričo mene pomandirati. Brez sledi mora izginiti, kakor da ga nisi nikoli poznala. Odpovej se mu kakor smrtnemu grehu.»

Tavželj je čakal in čakal, a hči mu ni hotela ugoditi. Nobena groznja je ni ganila. «No, ali ne bo nič?» je udaril z ного ob tla, da so okna zašklopekala.

«Oče, ne morem...» je spravila mukoma iz grla.

«Moraš. Ali veš, kdo sem jaz? Čigava je ta hiša?»

«Naša», je dihnila komaj slišno.

«Moja», se je potrkal na prsi. «Ti pa nisi moja hči, ker se družiš s sovražnikom ter me ne poslušаш...»

«Jernej me je očrnil... Bog naj mu povrne...»

«Pa reci, da ni res. Dokaži, da te je obrekel.»

Minka je molčala. Albina je ljubila, zato ga ni marala zatajiti. Peter je zatajil Kristusa, pa se je pozneje skesano jokala.

(Dalje prih.)

tenjak in Sosterič (veletrgovina, Ptuj), Ljubljanska kreditna banka (podružnica, Ptuj), A. Senčar in sin (veletrgovina, Ptuj), dr. Aleksander Kühr (primarij, Ptuj), Franc Urban (mesar in prekajevalec, Ptuj), R. Vračko (trgovec z mešanim blagom, Ptuj), Ptujsko predjemno društvo, Ivan Cvikl (trgovec, Ptuj), Alojz Brenčič (trgovec, Ptuj); po 30 Din: Franc Potočnik (usnjar, Ptuj), Kazimir Bratkovič (Ptuj), Vilhelm Blanke (tiskarna, Ptuj); po 20 Din: Slavič in Heller (trgovina, Ptuj), Rudolf Košir (trgovec z deželnimi pridelki, Ptuj), Marija Zupančičeva (gostilna, Ptuj), Franc Plazota (klobučar, Ptuj), dr. Franjo Šalamun (Ptuj); po 10 Din: Ulm (veleposestvo, Zavrče), Janez Belšak (orožnik, Bodlehnik). — Vsem navedenim darovalcem se odbor najiskrenejše zahvaljuje.

ROGAŠEVCI. Da si ne bi kdo mislil, da smo tu brez nezgod, Vam javljamo takoj dve. K. S. se je 8. t. m. med potjo od gostilne Raffel do cerkve pri Sv. Juriju vnel bencin v rezervarju motorja in je bilo vozilo naenkrat v ognju. Le prisotnosti duha se ima vozač zahvaliti, da ni razen malih poškodb motorja in opeklino bilo večje nesreče. Maruški S. se je pa pripetila 10. tečje našomila nojo. Bila je takoj v avtom prepeljana v bolnico. V nedeljo 27. t. m. uprizori dramski odsek «Ledavskega Glasu» pri Sv. Juriju ob 4. popoldne trodejsko veseloigro «Stari grehi» pod režijo g. Felicijana. Sodelovali bodo tudi naši znani igralci. Občinstvo prosimo, naj pride pravočasno k predstavi in da mnogoštevilno podpre naše agilne igralce.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

PROTI HROŠČEVI NADLOGI

Na stotisoče znaša škoda, ki jo delajo ličinke majnikovega hrošča v zemlji, znane pod imenom črvi. Kdo še ni videl preoranega strnišča, ki mrgoli po hroščevem letu samih črvov! Kar vali se ta ostudna golazen izpod brazd in komaj čaka na novo pašo. In koliko je še naših kmetovalcev, ki se prav nič ne zmenijo za te škodljivce, dasi jim delajo s podjedanjem ogromno škodo na pridelkih. Posebno po njihah blizu gozdov in ki so izpostavljene vpadom oplojenih samic, se dela velika škoda. Marsikje je v takih primerih prepuščeno vse pokončavanje teh črvov edino le vranam, ki pobirajo te črve za plugom. Seveda je uspeh le malenkosten, kajti nele da se z oranjem odkriti črvi hitro zopet zarijejo v zemljo, jih tudi s prihodnjo brazdo zopet zakrijemo. Tukaj pomaga edino le pobiranje za brazdo, kar se pa pri nas rado in navadno opušta.

Še najlaže pridemo tej škodljivi golazni do živega, če pokončujemo hrošče, ki nastopajo v kebrovih letih v gostih rojih. In taka prilika se nam nudi zopet letos. To je edina možnost, da ga lahko z uspehom zatiramo.

Naša dolžnost je zaradi tega, da se lotimo tega pokončavanja vsi od kraja. Po vseh krajih, kjer nam dela škodo, se je treba za ta boj pripraviti in potrebne moči organizirati. Od prvega do zadnjega, vsak se mora udeležiti te borbe, da se rešimo te nadloge, ki prizadeva našemu kmetijstvu tako veliko škodo!

Po novem zakonu imajo vsi posestniki in najemniki dolžnost, da pokončujejo majnikovega hrošča in da preprečijo s tem njegovo zalego v zemlji. Občine in kmetijski odbori imajo nalogo, da to pokončavanje nadzorujejo in podpirajo in da delijo tudi nagrade za nabrane hrošče, kakor je bila tudi že doslej navada. Gre torej po novem zakonu za to, da se vsa ta borba primerno organizira. Važna naloga pripade zopet šolskim vodstvom in mladini, ki je v takih letih tudi poklicana, da pokončuje hrošče in rešuje na ta način poljske in druge pridelke pred požrešnimi črvi. Tega dela se je treba od nastopa hroščevih rojev lotiti dan za dnevom, posebno ob zgodnjih jutra-

Lahko prebavljiva
in moči dajoča!

KUNEROL

100% ČISTA MAST IZ KOKOSOVH OREHOV

drevju in se dajo lahko vtresati in pobirati.

Prav je, da pod takim drevjem, ki ga hrošči radi napadajo in objedajo, odstranimo vse grmovje, ki nam je na poti, da ne moremo hroščev pobirati.

Ob zadostnem zanimanju in potrebni brigi se dá vse to izvesti, vsaj po takih mestih, ki so blizu in jih hrošč najraje poišče. Vsak naj gleda, da po možnosti prepreči na svojih zemljiščih hroščovo zalego! Vsaka brezbriznost je v tem primeru kazniva! Torej, pogin hrošču! Če hroščev ne bo, tudi črvov in škode ne bo!

PRED POMLADNO PAŠO.

Kakor hitro odraste trava od tal in so tla zadosti osušena, je čas, da začnemo s pašo. S pomladno pašo ne smemo odlašati tako dolgo, da gre trava že v bilke; dosti je, da se do dobrega obraste in spodnji listi popolnoma razvijejo. Z odlašanjem nam sicer nekaj več priraste, toda s poznejšo pašo delamo kvaro. Pri zgodnji paši gre vse v slast, živali nič ne izbirajo in ne delajo škode s hojo. Pri poznejši in obilnejši paši se pa veliko izhodi. S tem pa trpita tudi rast in užitek. Živali postanejo pozneje tudi bolj izbirčne, kar se lahko opazuje zlasti na pašnikih, kjer je ruša bolj plevelna. Pri nas je pravi čas za pomladno pašo od sredi aprila naprej.

Za živali ni boljše prehrane in boljše krme kakor je na dobri paši. Nobena krma ne vpliva tako ugodno na dober počut živali in na njeno zdravje kakor dobra paša. Paša ugaja vsem živalim, od prve mladosti naprej. Zato pa je porabiti vsako pašno priliko, da pridejo živali iz tesnih in zaduhlih hlevskih prostorov na zračne pašnike, kjer ne manjka solnčne svetlobe. Veliko vredno je pa tudi prosto gibanje v naravi, ki najbolj krepi in utrjuje živalsko zdravje. Paše je potrebna predvsem mlada žival, ki se na paši najugodnejše razvija, potrebna je pa tudi za odraslo goved, zlasti za molzno goved, ki daje na paši največ užitka.

Od zimskega krmljenja e na pomladno pašo polagoma preiti, slično kakor je treba od jesenske paše polagoma preiti na suho krmo. Živalski želodec se mora novi krmi šele privaditi, sicer trpi vsa prebava in z njo vred tudi ves užitek. Dober teden dni mora trajati ta prehod, sicer so kvarne posledice neizogibne. Skraja naj se puste živali krajši čas na paši. Na tešče je sploh ne smemo goniti na rosno pašo. Na vsak način je prav, da dobi žival pred jutranjo pašo založaj suhe krme. Prav tako je tudi ob deževnem vremenu skrbeti, da žival ne ostane brez suhe krme, sicer so motnje v prebavi običajne.

Spričo velikih prednosti, ki jih nudi paša, je skrbeti, da porabimo vsako priliko za pomladno in poznejšo pašo. Na našem maloposestvu manjka primernih pašnikov, ker so vsa zemljišča obdelana za njive ali pa puščena za travnike in za

storo za pašo, kakor ob rosni travnate meje, bregovi itd., kjer je treba živali tudi na vrvi pasti, če ni drugače, da pridejo do pomladne paše. Vsaj za mlade živali naj bi se skrbelo, da pridejo do paše, če drugače ne, pa na skupnih zemljiščih, ki bi jih bilo v ta namen pripraviti in ograditi. Če hočemo za napredek živinoreje kaj več storiti, je predvsem potreba, da pride mlada žival na pašo, in sicer ne le v jeseni, ampak tudi v pomladi in poletnem času. Pomladna paša je najbolj tečna in najbolj hvaležna, če jo prav oskrbujemo in podpremo z gnojenjem.

Tedenski tržni pregled

ZIVINA. Za zadnjem mariborskem živinskem sejmu so bile za kilogram žive teže naslednje cene: debeli voli 8:50 do 9 Din, poldebili voli 8 do 8:50 Din, plemenski voli 7 do 8 Din, bikli za klanje 9:50 do 10 Din, klavne krave debele 8 do 10 Din, plemenske krave 7 do 8 Din, krave za klobasarje 5 do 6 Din, mlada živina 7 do 8:20 Din. Mesne cene za kilogram: volovsko meso I. 18 do 20 Din, II. 16 do 18 Din, meso od bikov, krav, telic 10 do 14 Din, telečje meso I. 20 do 20 Din, II. 16 do 18 Din, svinjsko meso sveže 15 do 28 Din. Cene so v splošnem brez znatnejših sprememb.

ŽITO. Na svetovnem trgu so cene žitu v splošnem čvrste in so tudi nekoliko poskočile. Na ljubljanski blagovni borzi so ponujali 14. t. m. (za 100 kg; postavljeno na slovensko postajo): pšenično, baško, po 250 do 262:50 Din, turšičično, baško, času primerno suho, po 147:50 do 150 Din, oves, baški, po 195 do 197:50 Din, moko «0» po 405 do 410 Din.

JAJCA. Spričo bližajočih se praznikov je bila trgovina z jajci precej živahna, vendar pa so se zaradi obilice blaga v kljub večjemu povpraševanju cene v zadnjem času malo znižale. Nakupna cena se giblje pri nas med 65 in 70 parami za eno jajce.

Sejmi

21. aprila: Moravče, Ribnica pri Kočevju, Leskovec, Radeče.
22. aprila: Črnomelj, Motnik, Zelezniki, Št. II pod Turjakom (blago in živina).
23. aprila: Ptuj (blago).
24. aprila: Zdole, Škofja Loka, Mozirje.
25. aprila: Grosuplje, Dobova pri Brežicah, Vuzenica (blago in živina), Mozelj, Hotavlje, Bučka, Dol pri Laškem, Beltinci, Oplotnica, Sv. Jurij ob Ščavnici, Kostivnica.
26. aprila: Semič, Trebelno, Kozje.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili zadnje dni v valutah:

- 1 dolar za 56-20 do 56-40 Din;
- dne 14. t. m. v devizah:
- 100 avstrijskih šilingov za 794-67 do 797-67 Din;
- 100 nemških mark za 1347-75 do 1350-75 Din;
- 100 madžarskih pengov za 987 do 990 Din;
- 100 italijanskih lir za 295-22 do 297-22 Din;
- 1 dolar za 56-33 do 56-53 Din;
- 100 francoskih frankov za 220-43 do 222-43 Din;
- 100 češkoslovaških kron za 167 do 167-80 Din.

Velikonočni pozdravi

Ljubljana. Slovenski fantje mitraljeske čete I. kolesarskega bataljona v Ljubljani želijo staršem, sorodnikom in prijateljem, posebno pa dekletom vesele velikonočne praznike: Franjo Levec (Trbovlje), Leopold Jerman (Trbovlje) in Rudolf Suppanc (Sevnica).

Maribor. Vesele vüzenske praznike želimo sorodnikom in znancem, zlasti prekmurskim fantom in dekletom prekmurski fantje iz Adriancev v Mariboru: Ludovik Kerčmar, Ludovik Leposa in Franc Matus.

Križevci v Prekmurju. Mi križevski fantje tudi odhajamo k vojakom, da služimo svoji domovini. Želimo vsem slovenskim, posebno prekmurskim fantom in dekletom, bralkam in bralcem «Domovine» vesele in s pirhi založene velikonočne praznike: E. Oček, A. Hari, K. Kerčmar, S. Kelemen, J. Sebjančič, J. Gergar in K. Novak.

Zagreb. Zopet so prišli veseli pomladni dnevi in prazniki, ki jih bomo še v tujini praznovali. Ker se ne bomo med prazniki veselili skupaj, želimo vesele velikonočne praznike očetom, materam, sestram, bratom, fantom in dekletom, posebno pa tebi, draga «Domovina»: kaplarji Ignac Boje (Dolenja vas pri Ribnici), Joško Skulj (Poznikovo pri Velikih Laščah), Starič Ivan (Novo mesto); redovi: Samsa Toni (Ljubljana), Kozina Karel, (Dolenja vas), Lovka Jože, Marolt Adolf, Zakrajšek Franc, Dominik Lužar, Pozelnik Ivan in Ivanc Anton (vsi od Velikih Lašč), Pakiž Ivan (Sodražica), Grm Janez (Hočevje pri Dobrem polju), Jurman Franc (Kočevje), Flis Leopold (Domžale), Rudl Franc (Vrhnik), Cimerman Avgust (Devica Marija v Polju), Selan Jože (Zgornji Kašelj), Dolinar Alojz (Križe pri Tržiču), Mlakar Anton (Poljčane), Platiša Alojz (Ljubljana), Mervič Anton (Sevnica), Virnik Ludovik (Kranj), Borse Janez (pisač, Toplice pri Novem mestu), Gabrovšek Aleš (Horjul), Matevž Šlabe (Logatec), Meglič Peter (Sv. Ana), Kopic Franc (Cerklje), Bohinc Franc (Škofja Loka), Lukan Anton (Kamnik), Sušterčič Franc (Ljubljana), Zima Franc (Mojstrana), Anzele Jože (Loški potok), Vesel Karel (Brezovica), Perko Janez (pri Zagradcu), Alojz Mulej (Studenčice), Anton Bergant (Komenda), Andrej Čimžer (Kamnik), Franc Polak (Jesenice), Alojz Arh, Joža Džjak, Maks Polak (iz Bohinja), Cuden Franc, Franc Kunčič (Gorje pri Bledu), Franc Rozman (Radovljica).

Boka Kotorska. Slovenski fantje vojaki iz Boke Kotorske želimo fantom in dekletom mnogo zabave ob praznikih: kaplarji: Zore Ivan (Trbovlje), Smrke Julijan (Zužemberk), Beg Karlo (pri Metliki), Pipan Jože (Moste pri Ljubljani), Jesih Alojz (Ljubljana), Kurent Vinko (Ježica pri Ljubljani), Magdič Franc (Sv. Trojica) in Klinar Valentin (Jesenice); kuharja: Šraj Milan (Topol pri Rakeku) in Šaruga Janez (Sv. Marjeta); redovi: Krumše Ivan (Vrbljenje), Mekinda Anton (Cerknica pri Rakeku), Zitnik Miha (Črna vas pri Ljubljani), Povše Jože (Creta pri Rimskih Toplicah), Delakorda Franc (Petrovče), Žagar Viktor (Sv. Jedert pri Celju), Kranje Rudolf (Maribor), Maher Roman (Marija Snežna), Šober Janez (Maribor), Majcen Franc (Maribor), Kozar Anton (Maribor) in Kožel Adolf (Mlaka pri Kamniku).

Kumbor. Slovenski fantje gojenci strojno-tehnične šole XVI. razreda kraljevske mornarice želimo vesele in mastne velikonočne praznike vsem čitateljem «Domovine» staršem, prijateljem, znancem, posebno pa našim slovenskim dekletom, ki so nepozabljena ostala v naših srcih: Pirc Stanko, Bremšak Stanko, Pogačar Pavel, Reja Radko, Boštjančič Rudolf, Celešnik Emil, Kaučič Franc, Prosen Miroslav in Lašič Brunon (vsi iz Ljubljane); Pirc Ivo, Vižentim Berto, Potočnik Franjo, Pasternjak Vilko, Sitar Ivan in Munda Alojz (vsi iz Maribora); Kolman Rudo in Boštjančič Jože (iz Litije); Klobučar Franc, Rešek Jože in Zakotnik Stanko (iz Škofje Loke); Ponikvar Milan (iz Kamnika); Pogeljšek Joško in Okineri Anton (od Devica Marije v Polju); Dular Ivan (z Jesenice); Hvalič Danilo in Jelen Edi (iz Celja); Majerle Josip (iz Štor pri Celju); Skrabe Mirko (iz Motnika); Drugovič Franjo, Setinc Mihael in Grobušek Franjo (iz Brežic); Dorniš Anton (iz Borovnice); Kamešek Miro (iz Zagorja); Kranje Ernest (iz Ptuj); Golobič Stanko (iz Semiča); Anžur Rudolf (iz Trnovega pri Krškem); (Zupan Gabrijel (z Bleda); Berk Anton (iz Rogoške Slatine); Zmazek Anton (od Male Nedelje); Ocepek Karel (iz Vidma pri Krškem); Pukmejster Anton in Dvornik Ignac (iz Šoštanj); Baraga Albin (iz Mirne); Oven Joško (iz Martinje vasi pri Sv. Lovrencu); Selen Joško (iz Smarja pri Ljubljani).

Božica. Slovenski fantje, čuvarji juga, želijo staršem, bratom in sestram kakor vsem fantom in dekletom vesele praznike ter mnogo zabave: orožniški kaplar Franc Brus (Hotedrišica), orožniški kaplar Alojz Jurca (Rovte) in finančni podpreglednik Ivan Rupnik (Ljubljana).

Sremska Kamenica. Prosimo vas, da priobčite pozdrave slovenskih fantov, ki želimo vesele velikonočne praznike vsem bralcem in bralkam «Domovine». Nahajamo se v žandarmerijski podoficirski šoli v Sremski Kamenici: Strukelj Franc (Kopolje), Belšak Ivan (Ptuj), Možek Franc (Ig), Ferar Josip, Sintič Martin, Menart Alojz, Šviligoj Franc, Starek Anton (Ribnica), Arko Karel, Vrabl Alojz, Senker Anton, Štajduhar Andrej, Jug Ivan, Breg Janez, Sinigoj Josip, Vendramin Peter, Cepuš Ivan, Zapušek Anton, Krne Ivan, Vidmar Alojz, Vendramin Josip, Ožbolt Slavko, Petek Ivan, Ščončar Stefan, Pučko Josip, Bučar Alojz, Hus Ivan, Sever Josip, Zidar Anton, Greblo Marko, Vajs Anton, Karošak Franc, Bahar Ivan, Frece Martin, Trbižan Alojz, Moškon Anton, Ferjančič Anton, Brtoncelj Ignac, Hegler Franc, Zdošak Josip, Gerdina Tomaž, Brezovec Metod, Mlakar Andrej.

Mostar. Vesele velikonočne praznike želimo slovenski fantje vojaki, služeči v 1. četi 54. polka v Mostaru, vsem čitateljem «Domovine» predragim staršem, fantom in dekletom: kaplarja Janez Pust (Trbovlje) in Renko Mihael (Dobrovec pri Trbovljah), vojniki: Slovan Anton (Šoštanj), Hauptman Ivan (Dol pri Hrastniku), Salamon Ignac, Kozorog Matija (Radeče pri Zidanem mostu), Bregar Karel (Telarje pri Celju). Sedaj vas pa prosimo, če bi še priobčili tole pesem v «Domovini».

Čez trate gre velika noč,
veselo ptički žvrgolijo
in srca naša na vso moč
v domače kraje hrepenijo.

Doma se reže zdaj kolač,
klobase mastne se delijo,
debeli pirhi, mastno pleče
iz jerbasa se ven smeji.

Želodci naši kar trpijo,
ko v mislih naših gleda nas
nad ves prijazno iz košare
plečeta sočnega obraz.

Vsem bralcem, bralkam «Domovine»
želimo praznike vesele,
kolače kakor škaf velike
in pirhe sladke in debele.

Mostar. Vesele velikonočne praznike želimo slovenski fantje vojaki, službujoči pri 32. pehotnem polku v Mostaru, staršem, bratom, sestram, sorodnikom, vsem prijateljem in prijateljicam našega lista: Ivan Supe (Apače), Martin Peserl (Ščavnica-Sv. Ana v Slovenskih goricah), Janez Šiško (Sv. Benedik v Slovenskih goricah), Matija Petek (Velika Nedelja), Jožef Satler (Lastomerca), Martin Krabonja (Velika Nedelja), Janez Perkovič (Sv. Anton), Ivan Rumpf (Kungota), Alojz Hacan (Apače), Anton Ogrinc (Slovenska Bistrica), Dominik Kordiš, Janez Znidar, Janez Klemenc, Franc Ogrin (vsi iz Kranja), Jožef Leopold (Nasova), Ivan Notesberg (Dravograd), Janez Škrlec, Franc Novak, Stefan Plošnik (vsi od Sv. Ane v Slovenskih goricah).

Niš. Vesele velikonočne praznike želimo našim ljubim staršem, sestram, bratom, fantom in zlasti našim prijaznim dekletom fantje, ki služimo vojake v 3. četi 2. bataljona 1. pionirskega polka v Nišu: kaplar Josip Černež (pri Mariboru); redovi: Anton Žgank (Zalec), Anton Obrez (Št. Rupert nad Laškim), Jurij Taciga (Šmarna gora), Franc Fariz (Zagorje), Lukman Matija (Ormož).

Niš. Vesele velikonočne praznike želimo našim staršem, bratom, sestram in našim ljubim dekletom, ki nas s težkim srcem pričakujejo, slovenski fantje, ki služimo kralju in domovini v Nišu: kaplarji: Jožef Primec (Slovenska Bistrica), Jožef Hajdenik (Rajhenburg), Tit Vagner (Medvece pri Ptujski gori), Jožef Mauzer, Karel Beraus in Anton Bola (vsi trije iz Trbovelj); redovi: Franc Marin (Hranigovci pri Sv. Tomažu), Franc Majcen (Breznica pri Sv. Lenartu), Matija Lukman (Dobrova pri Ormožu), Ignac Belec (Maribor), Miha Cvirn (Šmartno pri Slovenski Bistrici), Rudolf Kos (Slovenska Bistrica), Jurij Amon (Slovenska Bistrica), Franc Meško (Velika Nedelja).

Škoplje. Zlasti po naporni službi vedno težko pričakujemo «Domovine», ki nam prinaša dosti novic iz domačih krajev. Želimo vesele velikonočne praznike g. uredniku «Domovine» in vsem zvestim čitalcem ter čitalkam, prijateljem in znancem orožniški kaplarji: bratje Janez, Jakob in Valentin Korenič (Ravniki), Franc Korenič (Žiberše), brata Josip in Alojz Pugelj, Ludovik Kavšek, Alojz Bevc, Valentin Soržnjak, Leopold Škorjanc, Matej Mlinarič in Franc Vesel.

Creusot (Francija). Tudi tu je precej Slovencev in drugih Jugoslovenov, in sicer v tvornici Schneider. Pošiljamo vam iskrene pozdrave za veliko noč: Jožef Zalokar (Jurklošter), Vilim Brižak (Hrvatska), Ignac Erhatic, Franc Petek, Jožef Kavčič (Sodinci, Velika nedelja), Maks Rand (Javorje nad Škofjo Loko), mladeniči: M. Tošič (Požarevac, Srbija) z družino, Mihael Zavrtnik (Stara cesta pri Ljutomeru) z družino, Stefan Dobovičnik (Dobrna pri Celju) z ženo, Franc Horvat (Rogatec) z družino.

Mines de Brasac (Francija). Po dolgem času se zopet malo oglasimo v naši «Domovini», ki se nam je že v domačem kraju priljubila, a še bolj nam je draga tu v tujini, kjer jo prav od kraja do konca prečitamo. V ta naš prijazen kraj se je to zimo priselilo večje število Slovencev. Počutimo se tu še dosti dobro. Zaslužek je seveda različen, vendar ne preslab. Samo naših lepih slovenskih deklet nimamo tu. Tukajšnji kraj je lep in rodovit, od vseh strani obdan z lepimi vinogradi, kjer se prideluje zelo dobro vino, ki ni predrago, tako da si ga lahko večkrat privoščimo kakozarček. Sedaj, ko se bližajo veseli velikonočni prazniki, nam uhajajo spomini nazaj v tiste čase, ko smo obhajali veliko noč poleg staršev, bratov in sester, pa si želimo, da bi zopet prišli časi, ko bi si veseli delili pisanke med seboj. Želimo vesele velikonočne praznike in obilo pirhov gospodu uredniku, sorodnikom in bralcem «Domovine», zlasti pa tudi našim dekletom: Martin Špan (Sevnica) in Franc Seme (Rimske Toplice).

Lens (Francija). Po dolgem času se tudi mi spomnimo na vas, predragi rojaki, čitatelji in čitateljice «Domovine», ki ste daleč od nas. Tukaj se imamo prav dobro. Zaposleni smo v premogo-

kopu, kjer se nahaja mnogo Slovencev in naših bratov Hrvatov. Zaslužimo precej dobro, tako da smo zadovoljni. Samo to nas žalosti, da smo v tujini. Za kratek čas si pa vzamemo «Domovino» v roke, ki jo vsak teden z veseljem pričakujemo. Čeprav smo tujci, nam grede Francozi precej na roko, saj Slovence imajo povsod radi, ker so zvesti in pridni delavci. Zdaj pa voščimo gospodu uredniku vesele in srečne velikonočne praznike. Prav tako čitateljem in čitateljicam «Domovine», posebno pa znancem in prijateljem v Črni pri Prevaljah: Franc in Marija Brelih, Jurij Zelnik, Franc Naveršnik.

Bruau (Francija). Dragi g. urednik «Domovine», prosim Vas, odstopite tudi nam mal prostorček v ljubi «Domovini». Več slovenskih fantov in mož se nahaja v tem kraju. Sedaj se približujejo velikonočni prazniki in mi mislimo na naše lepe slovenske kraje in se spominjamo naših slovenskih deklet, fantov, žen in staršev, katerim želimo vesele velikonočne praznike: Adam Ivan (Jerneja vas pri Črnomlju), Alojz Glavan (Ig pri Ljubljani), Novak Alojz (Škofljica pri Ljubljani), Franc Gomilar in Ana Gomilar, Rudolf in Antonija Gomilar, Jožef in Mimi Gomilar (Hrastnik).

Faremoutiers (Francija). Gospod urednik, prosimo Vas za malo prostora. Zelimo Vam vsem Slovincem in Hrvatom, bralcem in bralkam, posebno pa našim staršem in vsem Prezidancem vesele velikonočne praznike in obilo pirhov. Tebi pa, ljuba «Domovina», se lepo zahvaljujemo za lepo štivo, saj te vsak teden komaj dočakamo, da nam prineseš novice iz domače zemlje. Tu smo zadovoljni, saj smo zdravi. Ko si bomo kaj prihranili, se bomo zopet vrnili v domovino: Blaž in Marija Lipovac s šestimi otroki iz Prezida (Hrvatska).

Audun le Tiche (Francija). Delayske razmere so ostale iste pomladi, kakor so bile pozimi. Ne poznamo, da je boljše ali slabše. Naš rudnik ima še vedno dosti delavcev. Tovarno pa delavci zelo zapuščajo. V začetku aprila so se začeli naši rojaki Slovenci poslavljati odtod. Pravijo, da jim ji premalo 21 do 25 frankov. Mnogo teh rojakov se je odpeljalo proti Parizu. Rudniška plača je malo boljša, a je tudi bolj trda. «Hernšibt», kakor že rečemo po trboveljsko, vrže od 24 do 30 frankov. Akordna dela so pa različna. Največ jih je, ki zaslužijo po 35 do 45 frankov. Dobi se pa tudi kdo, ki zasluži 60 do 80 frankov. Veselo veliko noč, obilo pirhov in velike kolače želi vsem rojakom v domovini, posebno pa onim v Krški dolini, vaš prijatelj Jože Banovski.

Dudelange (Luksemburg). Vsem bralcem in bralkam «Domovine» želimo vesele velikonočne praznike Slovenci iz Luksemburga: Franc Plahuta (Rajhenburg), Ivan Remih (Rajhenburg), Alojz Brečko (Zidani most), Jožef Pelko (Novo mesto), Josip Levko (Podgorje), Franc Arh (Leskovec).

Gladbeck (Nemčija). Naj tudi mi malo napišemo o tukajšnjih razmerah. Semkaj prihaja 40 izvodov «Domovine», ki jo vsak teden težko pričakujemo. Pri nas so se letos delavske razmere silno poslabšale; delamo na teden komaj 3 ali 4 šihite. Zato bomo imeli žalostne velikonočne praznike. Mnogo bo družin, ki ne bodo imele za praznike kolača na mizi in ne za otroke pirhov. Pri nas se je ustanovila knjižnica in nam je precej lepih knjig preskrbel g. Bolha, ki nam hoče še pomnožiti našo knjižnico, saj Slovenci radi čitamo. Knjižnico vodi g. Jeglič, Horsterstrasse 184, ki ga le pridno obiskujte. Slovenci moramo skupno delovati. Za soglasje med rojaki se je zlasti vedno trudil g. Bolha, toda še vedno se najdejo kake osebe, ki iščejo prepir. Vsem čitateljem in čitateljicam «Domovine» želi vesele velikonočne praznike Jožef Košir.

Fort William (Kanada). Draga «Domovina» tudi tukaj se nas nahaja nekaj Slovencev. Zaposleni smo večina po gozdovih, kjer se še precej dobro zasluži, samo dragih domačih vedno pogrešamo. V domovini se marca vrača cvetoča pomlad, ali tu nas v tem času še vedno tlači trda zima. Zelimo vsem prijateljem, znancem, posebno

pa dragim domačim kakor tudi tebi, draga «Domovina», vesele velikonočne praznike: Lojze Hočevar (Slov. vas), Josip Usenik in Ivan Jaklič (Gor. Lužine), Gregor Šafar in Franc Cimprič (Novi kot pri Dragi).

Rosario (Argentina). Vesele velikonočne praznike želimo vsem bralcem in bralkam «Domovine», posebno pa staršem, fantom in dekletom fantje iz Argentine: Jože Grahek (Vojna vas), Janko Vrščaj (Vojna vas), Leopold Rožič (Loka pri Črnomlju).

Las Breñas (Argentina). Draga «Domovina», dovoli nam zopet malo prostora za objavo velikonočnih pozdravov vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, bralkam in bralcem «Domovine»: Jakob Ivanetič, Ivan Crnič, Karel Kifnar, Anica Kifnar, Daro Kifnar, Franc Pavlovič (vsi iz Metlike), Leopold Klemenc, Anton Panian (Crnomelj), Alojzij Plut, Jože Plut (Vrtača), Alojzij Brunskole (Verčice), Anže Bukovec (Semič), Janez Pašič, Leopold Pašič (Štrekljevec), Jakob Dergane, Alojzij Skala (Kal), Janez Ramuta, Matija Mrvič (Osojnik), Ivan Šuklje (Bereča vas), Alojzij Simonič, Matija Simonič (Vinji vrh), Anton Jelenič (Dol). — Z obiranjem koruze smo končali. Zaslužek je bil slab, za to ne vemo, ali nam bo mogoče poslati za veliko noč kakšno denarno podporo domov. Ako se bo kaj bolje zaslužilo pri bombažu, pa bomo poslali za žeganje pri Treh farah malo več.

DOMAČE NOVOSTI

* **Kralj Aleksander za spomenik starodavnemu hrvatskemu kralju Tomislavu.** Društvo za postavitev spomenika hrvatskemu kralju Tomislavu je bilo te dni obveščeno, da mu je Nj. Veličanstvo kralj Aleksander poklonil potrebni bron, iz katerega se bo vliel spomenik.

* **Velikonočni pirhi za Vodnikovo družbo.** Vsi se veselimo pirhov in pisanic, drug drugemu jih dajemo, radodarno gostimo znance in prijatelje. Slovenci, ne pozabimo, da smo ena družina, zbrana okoli domače slovenske knjige! Ne pozabimo v teh dneh vstajenja in pomladnega življenja položiti mal dar, kot velikonočni pirhi, 20 Din, za Vodnikovo družbo. Podpirajte vsi poverjenike pri njihovem delu, pridobite znance in prijatelje za našo knjigo! V tem imenu želi Vodnikova družba vsem starim in novim članom vesele veliko noč!

* **Uspeh Francoskega dne.** V ponedeljek so se vršile po vsej državi pod nazivom Francoskega dne prireditve v korist poplavljenec v južni Franciji. Prireditve so prav lepo uspele in pokazale značaj manifestacij za prijateljski francoski narod, ki je naši kraljevini storil že mnogo dobrega. Posebno svečano so potekle prireditve Francoskega dne v naših glavnih mestih, v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. V Ljubljani je bila razen v gledališču lepa svečanost tudi na vseučilišču, kjer je imel predavanje prof. dr. Rikard Zupančič.

* **Spominsko plosčco pisatelju Janezu Trdini** nameravajo vzdati v Mengšu, rojstnem kraju Trdinovem. Posebni odbor je začel v to svrhu zbirati denarne prispevke.

* **Razpodelitev poslov banske uprave v Zagrebu.** Naše ožje rojake, ki pripadajo savski banovini, opozarjamo, da se nahajajo oddelki banske uprave v Zagrebu v treh, oziroma v štirih poslopih, in sicer na Radičevem trgu št. 2, 3 in 6; sam ban ima svoje uradne lokale v hiši št. 1, ki je prav za prav ena in ista zgradba s hišo št. 2. V tem skupnem poslopiju se nahajajo: ban dr. Josip Šilović in njegov tajnik, banov pomočnik Sava Stojanović, ki je zakonski zastopnik bana v primeru banove zadržanosti in odsotnosti, načelnik splošnega oddelka Petar Zrelec z vsem oddelkom, načelnik upravnega oddelka dr. Stevan Hadži in vršilec dolžnosti načelnika finančnega oddelka banski inspektor Ivo Mošinski. V bivši vladni palači, v poslopiju št. 6, se nahajajo naslednji oddelki: za socialno politiko in narodno zdravje (načelnik dr. Vladimir Katičič), del fi-

nančnega oddelka ter oddelek za trgovino, obrt in industrijo (načelnik Gustav Huth). V hiši št. 3 na Radičevem trgu se nahajata tako zvani ekonomat, ki ima skrbeti za vse pomožne stvari, in glavna pisarna. V I. nadstropju te hiše sta splošni upravni odsek (šef banski inspektor Mladen Uzorinac), odseka za samouprave (šef banski svetnik Ivan Mahin), ki spadata pod upravni oddelek. V II. nadstropju istega poslopija je oddelek za zadruge in zemljiške zajednice. Prosvetni oddelek je nastanjen v hiši št. 10 v Opatički ulici (načelnik dr. Ivan Kasumović). Načelnik kmetijskega oddelka je vseučiliški profesor inž. Jurić in načelnik tehničnega oddelka inž. Mirko Ferić.

* **Častno predsedstvo Ljubljanskega velesejma.** Pred nekaj dnevi je minister trgovine in industrije Juraj Demetrovič sprejel deputacijo, ki mu je predložila prošnjo, naj prevzame mesto častnega predsednika Ljubljanskega velesejma. Minister je prošnji ustregel in obljubil, da se udeleži otvoritve jubilejne prireditve osebno. Ban inž. Dušan Semec, pomočnik bana dr. Otmar Pirkmayer in ljubljanski župan dr. Dinko Puc so sprejeli mesta v častnem predsedništvu jubilejnega velesejma v Ljubljani, ki bo pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra od 29. maja do 9. junija.

* **Oproka patrijarha Dimitrija.** Patrijarh Dimitrije je zapustil, kakor poročajo iz Beograda, vse svoje premoženje v znesku nad 11 milijonov dinarjev v dobrodelne svrhe, predvsem siromakom.

* **Jesenice dobe okrajno sodišče.** Ker so Jesenice postale gospodarsko važno središče gornjega dela Gorenjske, je že dolgo želel ves ta okoliš, da se premesti v Jesenice okrajno sodišče iz Kranjske gore. Kakor poročajo, je pričakovati v kratkem uresničenja teh teženj.

* **Shod rudarjev v Trbovljah.** Ker je prometno ministrstvo odpovedalo naročila premoga, je morala trboveljska premogokopna družba tako omejiti svoj obrat, da delajo rudarji le po dve ali tri šihite na teden. Rudarji so prišli s tem v hudo stisko, da jim preti baš za velikonočne praznike celo pomanjkanje najpotrebnejše hrane. Dne 11. t. m. so imeli rudarji shod v Trbovljah ter je poročal g. Arh o položaju in ukrepih družbe ter g. bana za omiljenje bede. Prav hvalevredna je namera Trboveljske družbe, da razdeli za veliko noč za 1 milijon dinarjev živeža med rudarje. Tudi gospod ban je obljubil vso pomoč.

* **Takse na dedščine in prenose nepremičnin.** Med postavkami proračuna Dravske banovine je tudi 1odstotna taksa na dedščine, za katero bo izdan poseben pravilnik, ki bo določal, v katerih primerih in kako se bo pobirala ta taksa. Prav tako bo izdan pravilnik o 1odstotni banovinski taksi za prenos nepremičnin. Državni taksni zakon je svoječasno določal 6odstotno takso za prenos nepremičnin. Ker je bila ta taksa škodljiva gospodarstvu, se je znižala na 4 odstotke, kar je še vedno precej visoko. Kar se tiče takse na dedščine, je veljalo pred leti, da so bile zapuščine, ki so pripadle otrokom, do vrednosti pol milijona dinarjev proste te davščine. Pozneje je bila meja za to oprostitev znižana na vrednost do 150.000 dinarjev. Nepremičninske prenosne takse slabijo prometno vrednost nepremičnin. Pri nas pa vrednost zemljišč že itak pada zaradi slabo rodovitne zemlje. Precej prizadene naše kmetijstvo tudi zapuščinska taksa, zlasti kadar se mora sin, ki podeduje po starših posestvo, zadolžiti in včasih se mora prav občutno zadolžiti, da izplača brate in sestre. Gotovo ni v korist gospodarstva, ako se mlademu posestniku takoj v težavah začetega gospodarjenja povečajo bremena. Z gospodarskega stališča bi bila torej naša želja, da bi se v zadevnem pravilniku določilo, naj zapuščinska taksa, ne zadene vsaj onih dedičev, ki podedujejo posestvo po starših in po zakonskih drugih. Takih nepremičnin naj bi tudi ne zadela banovinska nepremičninska prenosna taksa.

* **«Oj zdaj gremo...»** Pretekli petek so tako prepevali naši fantje, ko so se poslavljali od svojih domačih in od rodne grude. Priznati pa je treba, da so bili letos fantje mnogo dostojnejši kakor prejšnja leta. Vednih lic so prihajali na

svoja mesta z vlaki in na okrašenih vozeh. Spremljala sta jih pesem in harmonika. V ponedeljek so se odpeljali rekruti v južne kraje. Želimo jim, da se povrnejo zopet zdravi in dobre volje domov, ko storijo svojo dolžnost do domovine.

* **70letnico rojstva** je obhajal te dni v Hrastniku upokojeni nadzornik kemične tovarne gospod Ivan Kiler v krogu svoje družine. Jubilant ima več vrlih sinov, od katerih je eden major kraljeve garde. Še mnogo veselih dni!

* **V Kanado se selijo.** Kočevarji so se začeli zopet trumoma seliti v Kanado. Izseljevanje se še nadaljuje. Baš te dni bo odpotovala zopet večja skupina kočevarjev skoro iz vseh kočevskih vasi preko morja v upanju, da bodo našli v dolarski deželi bogastvo. Svareči glasovi, ki prihajajo od domačinov, ki so že v obljubljeni deželi, ne zaležejo mnogo.

* **Okrajni kmetijski referent v Kranju** uraduje za stranke iz kranjskega in radovljiškega okraja v vseh kmetijskih strokovnih zadevah vsak ponedeljek pri sreskem načelstvu v Kranju soba 11. Kmetovalci, kmetijske organizacije in drugi interesi iz obeh krajev naj se obračajo v strokovnih zadevah predvsem na sreskega kmetijskega referenta, zlasti če so zadeve lokalnega značaja. Na ta način se p o s p e š i in olajša poslovanje v vseh ozirih.

* **Ustanovni občni zbor Splošne obrtne zadruge za sodni okraj Gornja Radgona** se je vršil 20. marca v Gornji Radgoni. V zadrugi so zastopani mlinarji, mesarji, slikarji in konjederci. Pri volitvah so bili izvoljeni: za predsednika Martin Ritonja iz Gornje Radgone, za podpredsednika Jožef Šaruga iz Črešnjevcev, za odbornike: Ludovik Mlinarič iz Orehovcev, Jakob Bračko iz Radvencev, Franc Bračič iz Gornje Radgone, Jožef Bračko iz Ivanjcev, Rudolf Vogrin od Sv. Jurija ob Ščavnici in Fekonja Anton iz Očeslavcev; za namestnike Jožef Zorger iz Stanetincev, Matija Fašalek iz Ščavnice in Matija Domajnko od Sv. Jurija ob Ščavnici.

* **Novice iz Amerike.** Prejšnji mesec so v Milwaukeeju potegnili iz kanala utopljenca, v katerem so spoznali Antona Krivica, ki so ga pogrešali že od 5. januarja. Pokojni je po nesreči padel v kanal in utonil. Krivic, po domače Zupančičev, je bil doma iz vasi Češnjice pri Trebelnem na Dolenjskem. V Milwaukeeju je bil najstarejši tamošnji naseljencev; prišel je tja pred 40 leti. V mestu je imel tudi gostilno, kamor so Slovenci radi zahajali. — V San Franciscu so pokopali daleč naokoli znanega Janeza Fira. Pokojnik je bil najstarejši slovenski naseljenec v San Francisku, kajti bival je tam 45 let. Doma je bil iz Lokvice pri Metliki, kjer je bil rojen pred 65 leti. — V kraju Ely (država Minnesota) je nastal požar v trgovini Franka Skale. Ogenj je povzročil precejšnjo škodo, še večjo pa so napravili gasilci. Skala ima 3000 dolarjev škode, ki pa je krita z zavarovalnino. — V Soubletu je podlegel posledicam hude nesreče 26. februarja Janez Zebre. Dne 13. januarja je odšel kakor po navadi na delo v rudnik. Nesreča je hotela, da je prišel med jamske vozičke, ki so ga strahovito zmečkali. Morali so ga operirati, pa tudi operacija mu ni mogla rešiti življenja. Po 47 dneh trpljenja je preminul. Pokojnik je bil star 42 let. V starem kraju je zapustil očeta, v Ameriki pa dve sestri. — V Helperju (država Utah) je dne 8. marca preminul v starosti 62 let Janez Giacomini, doma iz Gornje vasi pri Poljanah nad Škofjo Loko. V Ameriki je živel 25 let. — V St. Stephenu (država Minnesota) je umrla v visoki starosti Uršula Smoletova.

* **Licenciranje bikov v novomeškem srezu.** Licenciranje bikov v novomeškem srezu se je vršilo 31. marca v Novem mestu za novomeški sodni okraj, 1. aprila v Trebnjem za trebanski in 2. aprila v Žužemberku za žužemberški sodni okraj. Licenciranih je bilo v Novem mestu 32 bikov (od teh nepotrjenih 5), v Trebnjem 27 bikov (od teh nepotrjeni 3) in v Žužemberku 15 bikov (nepotrjena 2). Največ točk so dosegli v Novem mestu naslednji lastniki bikov: 1 bik kmetijske šole na Grmu (najvišje število točk 30), drugi

bik iste šole (29 točk), 1 bik Ivana Zezana iz Gotne vasi, 1 bik Ivana Nardina iz Sel pri Toplicah (po 29 točk); biki: Neže Rodičeve iz Tomažje vasi, Jere Jakšetove iz Orehovice, Antona Pavliča iz Orehovice in Franca Zagorca iz Smolenje vasi so dosegli po 27 točk. Vobče je bil material še dosti dober. V Trebnjem je dosegel bik Franca Kolenca iz Gornje Ponikve 27 točk. Tamošnji biki so bili primeroma najslabši, slabo negovani in krmljeni. V Žužemberku je dosegel bik župana Ivana Šinkovca iz Ambrusa 30 točk in je to najtežji bik v okraju, ki tehta 820 kg. Biki Mihe Mirtiča iz Dvora, Karola Gnidovca, dekana v Žužemberku, in Ivana Šinkovca iz Ambrusa so dosegli po 28 točk. Material je bil primeroma najboljši, izravnani v barvi in obliki, dobro negovani in krmljeni. Občini Žužemberk manjka znatno število bikov. Župan Šinkovec iz Ambrusa ima še 4 biki montafonce v hlevu, ki so dobri za pleme in jih proda. Vobče je Šinkovec najboljši in največji bikorejec v okraju.

* **Nezgod v Marenbergu.** V soboto je neki avto v Marenbergu podrli gospo Kolškovo, soprogo tamošnjega notarja g. Kolška, in ji prizadejal precejšnje poškodbe. Le srečnemu naključju je pripisati, da se ni zgodila hujša nesreča in da bo priljubljena gospa okrevala.

* **Smrten padec.** Pri Sv. Lovrencu na Pohorju je padel čez hlod Šumer Franc st., po domače Pušnik. Nevarno ranjenega na črevesu so pripeljali v mariborsko bolnišnico, kjer pa je poškodovanec umrl.

* **Vihar s točo v Savski banovini.** Zadnje nedeljo in ponedeljek je divjal v zagrebškem, samoborskem in stubiškem srezu silen vihar, ki je podiral hiše in ruval drevesa. Nad Križevci je padala mimo tega še debela toča, ki je uničila vse posevke.

* **Smrten padec skozi svetlobno odprtino** za dvigalo. V palači Pokojninskega zavoda v Ljubljani se je zgodila v ponedeljek strašna nesreča. Na strehi pri dvigalu zaposleni uslužbenec Jože Kikinday je po nesreči padel v odprtino, ki daje svetlobo dvigalu, ter obležal na kamenitem dnu mrtev z razbito glavo in polomljenimi udi.

* **Nesreča z avtom.** Sreski načelnik g. Viher iz Slovenjgradca se je peljal v nedeljo v avtu z družino v Vuzenico obiskat starše. Blizu Dravogradu pa je odletelo avtu eno zadnjih koles, zaradi česar je avto treščil v neko drevo. Pri tem si je g. Viher zlomil nogo v gležnju in dobil poškodbo na glavi. Soproga ima poškodbo na prsih. Tudi sofer je lahko ranjen. Otroku pa se ni pripetilo nič zlega.

* **Požar na Cvenu.** Te dni je upepelil požar skedenj in hleve posestnika Joška Makotra na Cvenu. Kako je ogenj nastal, ni znano. Posestnika v času požara ni bilo doma in so mu živino rešili sosede.

* **Smrtna nesreča zaradi padca z lestve.** Ko je prišla gostilničarka v Litiji gospa Lindnerjeva te dni zjutraj na domače dvorišče, je opazila, da leži pri hlevu neznan mož. Misleča, da se je zavalil tja kak pijanček, se ni dosti brigala za neznanca. Čez čas je prišla mimo uslužbenka Tona Mastnakova, ki si je moža ogledala pobliže. Videča, da je mož krvav in da leži nepremično, je sklicala domače, ki so nato pozvali zdravnika g. dr. Ukmarja. Ta je ugotovil smrt, ki je nastopila zaradi prebitja lobanje. V mrtvecu so spoznali okoličani 48letnega Valentina Simončiča iz Tenetiš. Simončič je prejšnji večer popival v Šmartnem in tudi v Litiji. Po domnevi ljudi je prišel Simončič pred Trškanovo poslopje. Odičil se je, da si poišče prenočišče na Trškanovem hlevu. Povzpel se je po lestvi do lesenih vrat, ki pa so bile priprte. Pri odpiranju mu je spodrsnilo, da je padel z lestve v globino štirih metrov. Priletel je tako nesrečno na tla, da si je prebil lobanjo in zlomil nogo. Lindnerjevi niso slišali ponoči prav nikakega ropota ali klicev na pomoč. Po izjavi zdravnika je nastopila smrt hitro.

* **Tihotapska nadloga.** V eni zadnjih noči je četvorica tihotapcev prekorajčila državno mejo med Gederovci in Petanji. Da zaradi obilnega tovara ne bi bile stopinje pretrde in preglasne,

so tihotapci sezuli čevlje in hodili bos. Kljub temu pa jih je obmejna finančna straža iz Gederovcev zasačila ter jim preprečila namero. Tihotapci so odvrgli del svojega bremena ter zbežali v temni noči preko meje na avstrijsko ozemlje. Odvrženo tihotapsko blago (9 kg saharina, 22 paketov igralnih kart, 4000 kamenčkov za vžigalnice, 1 klobuk, 1 par čevljev) so zaplenili finančni organi naše obmejne straže. V času od 1. januarja do 1. t. m. je bilo v področju gornjeradgonske carinarnice zaplenjenega tihotapskega blaga: 620 kg sladkorja, 3250 kg saharina, 3450 kg tobaka, 580 škatlic vžigalic, 11.100 ovitkov cigaretnega papirja, 1500 stročnice, 38 litrov petroleja, 2 kolesi, 2 revolverja ter več cigaret in manufakturnega blaga. Ujetih tihotapcev je bilo v navedenem času 75.

* **Nepreviden voznik.** Te dni je pripeljal posestnik Andrej Menart iz Nove cerkve na manjšem enovprežnem vozičku mleko svojim strankam v Celje. V Gaberju je pustil voziček tik trotoarja na cesti, sam pa je raznašal medtem mleko po hišah. Nenadoma je prizvolil s precejšnjo naglico mimo neki voznik, ki je po nerodnosti zadel s svojim vozom v Menartovega in ga prevrnil. Pri tem se je izlilo vse mleko in se je razbila večja množina jajc. Neprevidni voznik je pripravljen škodo poravnati.

* **Drzna žepna tatvina.** Posestnica Marija Zupanova iz Preserja je prišla v Ljubljano z namenom, da nakupi razne potrebščine. Med drugim se je podala v neko trgovino na Mestnem trgu, v kateri je bila takrat precejšnja gneča. Zupanova je stala ob prodajalni mizi in takoj opazila, da je pritiskala za njo neznana, kmečko opravljena ženska, ki je sumljivo stegovala roko. Ta ženska se je kratko nato odtrgala iz gruče kupovalcev in izginila iz trgovine. Kmalu zatem pa, ko je hotela Zupanova plačati izbrane predmete, je prestrašena ugotovila, da ji je zmanjkala iz žepa plašča rdeča nekoliko obrabljena listnica z okroglo 1040 Din gotovine. Preplašena okradenka je odhitela iz prodajalne in prijavila zadevo stražniku. Tatvica še ni izsledena.

* **Vlom v Mariboru.** Štirje zlikovci so vlomili v eni zadnjih noči v Valjakovo pisarno v Cafovi ulici v Mariboru. Tri je polovila policija na predzadnji terek: Franca Jarčiča, ki je že pred leti vlomil v blagajno mestnega električnega podjetja, Antona Valha, slugo v kinu «Unionu», ter brezposelnega delavca Ivana Lebiča. Četrtega, posestnikovega sina in ključavničarja Edvarda Lončariča s Pragerskega, pa je izsledilo orožništvo. Vlom se je zgodil takole: Predzadnje soboto popoldne so sedeli skupaj in Lončarič je dejal, da bi potreboval za nekoga pisalni stroj. Valh je prišel na misel, da bi si ga izposodil pri Valjaku. In tako so v soboto po drugi kinomatografski predstavi vlomili in odnesli pisalni stroj, steklenico malinoveca in eno žepno uro. Ura, pravi Valh, je bila zanič in jo je vrgel v Dravo. Stroj so v noči skrili v studenskem gozdu in ga drugi dan zanesli k Lončarjevi ljubici v Pekre. Malinovec pa so skrili v gozdu na Kalvariji in ga drugi dan niso več našli. Stroj je že v ponedeljek našla policija v Pekrah. Vsi štirje so oddani sodišču. Vsi so že zaradi raznih grehov predkaznovani.

* **Nož se mu je zapil v nogo.** V bolnišnico v Mursko Soboto so pripeljali 22letnega Merklina Karla, ki je bil že dalje časa zaposlen v Benkovi mesnici kot mesar. Pri klanju svinj ga je zadela huda nesreča. V roke mu je prišla močna svinja. Mesar jo je zgrabil za uho, ker pa se mu je hotela iztrgati, je naglo vtaknil nož v nožnico, ki jo je imel pritrjeno krog pasu in je hotel žival zgrabiti tudi z drugo roko. To se je zgodilo tako naglo, da niti ni opazil, da je nož šel mimo nožnice. Še preden je nož priletel na tla, je hotel fant poklekati. Pri tem se mu je nož zapil pod koleno v nogo. Nož mu je razparal skoro vso nogo. Prerezal mu je tudi dve važnejši žili.

* **Aretacija drznega vlomilca.** Vevškim orožnikom se je po daljšem zasledovanju posrečilo prijeti drznega vlomilca in tatu Frana Potuške, ki je zadnji čas v Ljubljani in okolici izvršil

mного večjih in manjših vlomov, odnosno tatvin. Pri njem so orožniki dobili 900 Din gotovine in novo kolo, ki gotovo izvira iz kake tatvine.

*** Preprečena nesreča.** Šolski otroci so se v Toplicah poleg Medije igrali z žogami. Pri igri je 10letni Berti Hiršljevi padla žoga v Medijo ter jo odnesla naprej. Dekletce je letalo za plavajočo žogo po opornem zidu ob Mediji, s katerega je padlo v vodo. Voda je dekle, ki se je pri padcu udarilo, odnesla naprej. K sreči je opazil nezgodo neki mesarski vajenec, ki je dekle rešil iz vode.

*** Smrtna nesreča kolesarja.** Dne 8. t. m. je vozil neki mladenič s kolesom šopek cvetlic iz Guštanja v Slovenjgradec, da jih položi na krsto svojega umrlega prijatelja. Na cesti Guštanj—Dravograd pa ga je dohitela huda nesreča. V bližini Votle peči pri Guštanju je mali klanec z ovinkom in drveč po klancu nizzdol se je zaletel v neki tovorni avtomobil iz Mežice. Nesrečnik je zadel s kolesom v levi prednji blatnik, da ga je vrglo s kolesa v glavo v šipo avtomobila in od tod še kakih pet metrov daleč ob rob ceste, kjer je obležal okrvavljen in v težki nezavesti. O nezgodi je bil takoj obveščen reševalni oddelek Rdečega križa v Guštanju, ki je bil že 10 minut po obvestitvi s svojim reševalnim avtomobilom na mestu nesreče. G. dr. Errath iz Guštanja je nudil ponesrečencu prvo pomoč in odredil takojšen prevoz v bolnico v Slovenjgradec. Med prevozom se ponesrečenec ves čas ni zavedel ter je kmalu umrl.

*** Vlom v trgovino v Pragerskem.** Doslej še neizsledeni storilci so v noči od 8. na 9. t. m. vlomili v trgovino g. Fr. Fernačiča na Pragerskem in pokradli raznega blaga in nekaj denarja v skupni vrednosti nad 20.000 Din. Ko je bila v sredo dopoldne o vlovu obveščena mariborska policija, je takoj odšel na lice mesta detektiv g. Grobin s policijskim psom. Ker pa je bila zemlja okrog trgovine izhojena, je pes kmalu izgubil sled. Orožništvo na Pragerskem nadaljuje zasledovanje vlomilcev.

*** Krošnjar okradel svojega tovariša.** V sredo je bil aretiran na Jesenicah Tanko Rudolf, doma iz Jurjevcev pri Kočevju, ki je po Gorenjskem prodajal ribniško suho robo. Tanko, ki je prenočeval v hotelu «Pošta» na Jesenicah, je vlomil v sobo svojega tovariša Gašperja Škrbca iz Ribnice ter mu ukradel vso njegovo suho robo ter jo takoj odposlal po železnici v Lesce, kjer jo je nameraval naslednji dan prevzeti in razprodati. Pri aretaciji je izjavil, da je to storil v sili, ker je prodajal blago za svojega gospodarja, denar pa zapravil. Pomagati si je hotel na ta način, da je okradel Škrbca.

*** Strašna smrt otroka pod avtobusom.** Te dni so bili potniki avtobusa Avtoprometne družbe, ki oskrbuje redno dnevno vožnjo Jezersko-Kranj, priče strašne smrtne nesreče, katere žrtev je bil šestletni otrok. Na glavni cesti v vasi Primskovem je avtobus do smrti povozil otroka Slavka, sina čevljarskega mojstra Antona Pelka, zaposlenega v Jadransko-posavski čevljarni v Kranju. Preiskava je ugotovila naslednje: Neža Pelkova, mati ponesrečenega otroka, je bila v času nesreče zaposlena na vrtu za hišo. Slavko pa je s svečo v roki pričakoval duhovnika, ki je imel tisti čas priti obhajati k sosedu. Iz radovednosti je fantek stekel z dvorišča na cesto, da bi šel pogledat, ali že prihaja duhovnik. Ko je fant napravil nekaj korakov na cesto, je privozil mimo hiše avtobus. V prvem hipu ni mogel niti šofer opaziti otroka niti otrok avtomobila. Šele, ko je bil otrok na cesti, ga je šofer opazil, a je bilo že prepozno, čeprav je vozil s predpisano brzino. Sicer je zavril zavore, toda sprednji blatnik je zadel otroka in ga vrgel na tla, da so šla desna kolesa težkega avtobusa preko glave otrokove. Potniki so od groze zakričali in na njihov krik je pritekla z vrta za hišo otrokova mati, ki je hitro pobrala otroka in ga nesla v hišo. Šele tu se je zavedla strašne nesreče in se onesvestila. Tudi šofer Jože Oder, ki ga ne zadene krivda na nesreči, se je zaradi prestanega strahu onesvestil, da so ga morali tudi prenesti v hišo. Zdravnik dr. Bežek, ki je prišel takoj po nesreči na pomoč, je mogel

ugotoviti le smrt otroka, ki so mu kolesa zmečkala glavo, in je nudil okrepčilo obema onesveščenima, materi in šoferju.

*** Smrtna nesreča vojaškega obveznika.** V Novem mestu je padel vojaški obveznik Ivan Zorko iz Grčevja, ko se je peljal s tovariši na kolodvor, da odpotuje k svoji vojaški edinici, tako nesrečno z voza na glavo, da si je zlomil tilnik. Tovariši so ga posadili na voz in ga odpeljali v kandijsko bolnico, kjer pa so ugotovili, da je že izdihnil.

*** Škrlatinka v Trbovljah.** V Trbovljah in okolici se je zopet pričela širiti škrlatinka. Ta huda bolezen je razsajala posebno hudo med lanskimi šolskimi počitnicami. Kljub temu, da je bilo takrat veliko število otrok cepljenih proti škrlatinki, se pojavlja ta nevarna otroška bolezen z malimi presledki skozi vse šolsko leto.

*** Obsodba požigalke.** Na dve leti strogega zapora in na povračilo stroškov je bila obsojena 28letna posestnikova hči Justina Vrečkova iz Arcelina pri Vojniku zaradi požigov, ki jih je izvršila, oziroma še nameravala izvršiti. Po prestani kazni pride požigalka za dobo treh let pod zaščitno nadzorstvo.

*** Pozor pred nepoklicanimi nabiralci darov.** Nedavno sta prispela v Tržič dva nabiralca daril za siromašno dečo iz Zemuna. Njuni papirji za to nabiranje so sicer na videz v redu, zanimivo pa bi bilo ugotoviti, kako sta prišla do njih. Bivši orožniški postajevodja v pokoju g. Javornik Jože je v teh dveh prepoznal dva Ličarfa. Dolžnost oblastev je, da se za ta dva nabiralca zanimajo in doženejo, odkod imata papirje, ker je očitno, da ne pobirata za zemunsko dečo.

*** Napad na Vinjem vrhu.** Na Vinjem vrhu pri Beli cerkvi je napadel posestnikov sin Jože Kastrevc iz Orešja posestnika Janeza Maznika. Udaril ga je s topim predmetom po glavi in mu prizadejal nad desnim očesom občutno poškodbo. Maznik se je moral zateči v kandijsko bolnico, proti napadalcu pa je uvedeno kazensko postopanje.

*** Bukev ga je usmrtila.** V gozdovih blizu vasi Verdrenj pri Mozlju se je zgodila nesreča, ki je globoko pretresla tamošnje prebivalstvo. Delavci mozeljskega posestnika g. Semiča so podirali v gozdu bukve. Med drvarji je bil tudi Anton Rajšel s svojima dvema sinovoma. Vsi trije so bili zaposleni pri eni izmed bukev. Deblo so močno podžagali in podsekali. Bukve se je majala in lomila. Vsi trije so se pravilno umaknili v nasprotno stran, kjer so bukev podžagali. V hipu pa, ko se je bukev začela podirati, je deblo zdrknilo v nasprotno stran in telebnilo z vso silo ob tla. V tistem hipu je pretresel gozd grozen krik. Pod bukev sta se sklanjala dva sina in skušala izvleči izpod ogromne bukve mrtvega očeta. Šele ko so priskočili na pomoč drugi delavci, so izvlekli ponesrečenega drvarja. Anton Rajšel je bil grozno razmesarjen. Deblo mu je dobesedno zmečkalo lobanjo, zlomilo desno roko in na dveh mestih obe nogi. Pogled na mrliča je bil strašen. Ob mrtvem očetu sta stala oba sinova in jokala. Delavci so nato naložili ponesrečenega na zasilne nosilnice in ga odnesli v mrtvašnico verdrenjskega pokopališča. Od tod se je naslednji dan vršil pogreb nesrečnika ob ogromni udeležbi vaščanov Verdrenja in sosednjih vasi.

*** Smrt pred obiskom sina.** Znani dolnjelendavski trgovec Herman Bader je imel sina v Trstu, ki ga je te dni hotel prvič obiskati. Zvečer je vse uredil in je hotel z jutranjim vlakom odpotovati. Pozno ponoči je odšla družina k počitku. Zjutraj, ko se je bilo treba pripravljati na pot, je v hiši zavladala velika žalost, kajti hišni gospodar je ležal mrtev v postelji. Zadel ga je srčna kap.

*** Nesreča pri podiranju dreves.** V Skokah pri Framu se je pri podiranju dreves hudo ponesrečil 50letni posestnik Miha Stupan. Padajoče drevo ga je v velikem loku vrglo na stran in si je Stupan pri padcu zlomil levo ključnico in tri rebra ter se poškodoval vrhu tega tudi na čelu. Nevarno ponesrečenega posestnika je prepeljal reševalni oddelek v mariborsko splošno bolnico.

*** Napad na dninarja.** V Stari cerkvi je napadel posestnikov sin Franc Verderber v družbi z nekim tovarišem 50letnega dninarja Franca Vidmarja ter ga hudo poškodoval. Vidmarja so morali prepeljati v kandijsko bolnico. Napadalec bosta za svoje junaštvo prejela plačilo.

*** Vlom pri Veliki Nedelji.** Neznani vlomilec so vlomili eno zadnjih noči v trgovino g. Škvorca, ki stoji sredi vasi na zelo prometnem kraju. Svoj posel so opravili tako mirno, da jih domači niso čuli. Škoda znaša nad 10.000 Din. Orožniki so uvedli preiskavo in je upati, da bodo kmalu na sledu vlomilski tolpi, ki se potika po tamkajšnjih okoličih.

*** Tatvina med pivci.** Te dni je bil posestnik B. iz Slivnice v Mariboru dobre volje. Med družbo je bil tudi 28letni krojaški pomočnik Ivan K. Ko so ga imeli že vsi precej pod streho, je B. predlagal izlet z izvoščkom v Radvanje, odkoder so se zvečer vrnili v Ljudsko klet, kjer pa je B. na svoje presenečenje opazil, da mu je iz hranilne knjižnice v žepu izginilo 2150 Din. Neki pivski tovariš ga je na tihem opozoril, da ima Ivan v rokah tisočak. Ivan, videč, da ga opazujejo, je tisočak hitro vrgel na tla in stopil nanj, da ga ne bi opazili. Pa so vendarle videli, da ima slabo vest in poklicali so stražnika, ki je Ivana povedel na policijo, a ta ga je izročila sodišču.

*** Gospa — pomladi,** ko zlati solnčni žarki obnavljajo prirodo, boste tudi Vi izrabili njihovo blagodejno moč. Kot običajno boste podvzeli splošno snaženje hiše, pri čemer bo seveda Vaše perilo prvo na vrsti. Da pa ne pozabite, Vas zopet spomnimo, da Vam bo za to najboljšje služilo priznано pravo terpentinsko milo Gazela.

*** Da osveži kri,** pijte nekaj dni zapored zjutraj čašo naravne «Franc Jožefove» grenčice. Od mnogih zdravnikov zapisana «Franc Jožefova» veda uravnava delovanje črevesa, krepi želodec, izboljšuje kri, pomiri živce, povzroči, da se človek splošno dobro počuti in da ima čisto glavo. «Franc Jožefova» grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

PREKMURSKI GLASNIK

Spomenik kralju Petru I. Ze lansko leto se je osnoval v Dolnji Lendavi odbor za postavitve spomenika našemu prvemu jugoslovenskemu kralju, blagopokojnemu kralju Petru. Prekmurci, ki smo najmlajši otrok naše velike domovine Jugoslavije, hočemo postaviti spomenik svojemu Osvoboditelju, da tako postavimo viden znak svoje hvaležnosti. Odbor se je s posebnimi nabiralnimi polami obrnil na posamezne narodno čuteče ljudi, da nabirajo prispevke za spomenik. Priporočamo vsem, da prinesejo mal dar na oltar domovine in se z veseljem odzovejo domoljubni dolžnosti.

Sokolska društva. V Prekmurju so tri društva Sokola kraljevine Jugoslavije: v Beltincih, Dolnji Lendavi in Murski Soboti. Sokol je državna organizacija, ki skrbi za duševno in telesno vzgojo vsega naroda. Nujno je potrebno, da se po vsem Prekmurju ustanavljajo sokolska društva, da se z njihovo pomočjo razširi in ukrepi narodni duh v obmejni pokrajini.

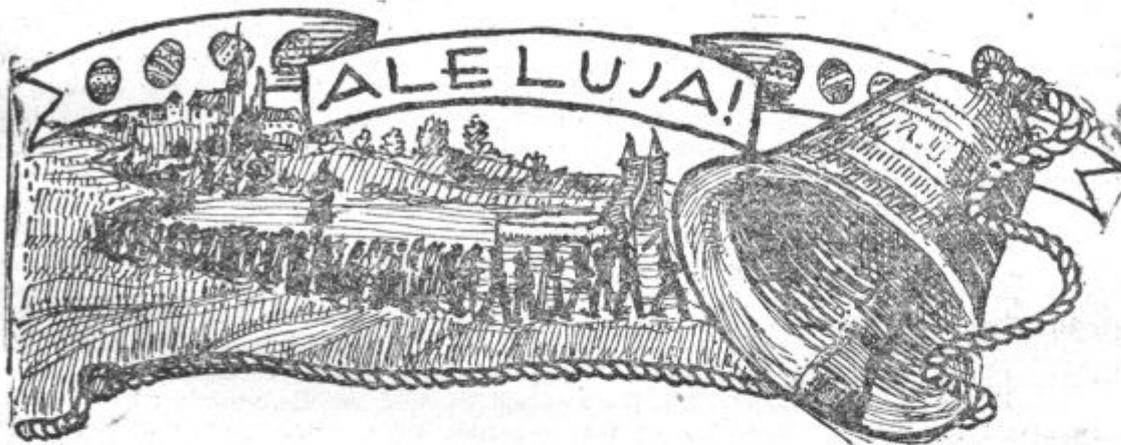
Sezonski delavci. Nedavno je šel prvi transport naših poljskih delavcev na državno posestvo Belje. Odpeljalo se je več sto delavcev s potrebom za kruhom. Naši delavci imajo priznanje, da so jako dobri poljski delavci. Zelimo vsem obilo zdravja in srečno bivanje na beljskih poljanah.

Resnica je včasih trda. Na naš vseskozi miren in resničen članek o turniški in dolnje-lendavski fari odgovarjajo «Novine» z debelo tiskanim članom čez celo prvo stran. Tu hočejo zmanjšati vtis, ki ga je napravil naš dopis. Kot farani smo povedali resnico. Odgovor na «Novine» pa prepuštimo prizadetim gospodom in vemo ter upamo, da ga bodo tudi dali. Za nas je s tem zadeva končana, pridržali si pa bomo svobodo, da tudi v bodoče lahko kaj napišemo o naših prekmurskih razmerah.

PREKMURCI, ČITAJMO «DOMOVINO».

Gospod je ustal

*Molči vasica, log, polje,
procesija po polju gre,
slovesno pojejo zvonovi,
vmes mož, deklet, žena glasovi:
«Gospod je vstal! Gospod je vstal!»*

*In mimo hiš, v nasade sliv,
po tratih, preko mladih njiv,
gre božji dih, dih prerojenja,
obljuba novega življenja:
Gospod je vstal, Gospod je vstal.*

*In kamor Jezus se ozre,
v pozdrav mu cvetka se odpre;
je bela, modra, pisana,
je v božjem solncu čiščena:
Gospod je vstal, Gospod je vstal!*

*Po oknih svečice gore,
obrazi radostni žare.
Se roke pridne sklepajo,
iskreno srca prosijo,
da bi jim v miru sreče dal,
ki danes je od mrtvih vstal.*

Ioan Albreht.

Lisjakov Matijče

(Vaška sličica.)

«Kam pa greš, Matijče?»

«V štacuno», je odgovoril čokat možiček, ki je stopical proti vasi. Vsakdo ga je rad podražil in mu ponagajal. Revše ni bilo kdo ve kako razritega razuma, vzlic temu pa je bil vedno zadovoljen in dobre volje.

«Kaj boš pa kupil?» so ga vprašali bolj za šalo.

«Pirhe», se je obliznil.

«Komu pa, komu, Matijče?»

Možiček se je namuznil ter ni hotel takoj odgovoriti. Kmalu pa se je premislil in rekel: «Takarini».

«A, Takarini.» Marsikdo se je nasmehnil, ker Matijče imena Katarina ni mogel izreči. Večkrat jo je rinil proti koči, kjer je stanovala Pickova Katra, postarna devica. Matijče je bil nekaj mlajši ter je Katrici skoro ugajal. Skrivoma ga je imela rada, dočim ji on tudi javno ni prikrival svoje ljubezni. Silno rad bi se bil poročil, zakaj naveličal se je delati Lisjaku, ki ga je vzel za rejenca.

Ob prodajalni se je ustavil pred izložbenim oknom. Prodajalka je prišla na prag ter ga je opazovala.

«No, Matijče, kaj bo dobrega?» ga je končno nagovorila.

«Zidano ruto kupil», ji je odvrnil.

«Ali imaš denar?»

Možicu se je skoro užalilo. Segel je v žep po možnjiček, ki je bil napolnjen z dvajseticami. Bahavo ga je dvignil in potresel.

«Koliko pa imaš?» ga je vprašala.

«Toliko. Vse.» Počasi je oddrgnil možnjiček ter ji pokazal njegovo vsebino. Šteti se ni naučil,

pa tudi denarja ni poznal, vzeti je morala sama, kolikor je hotela.

Ženica je bila poštena, vzela je le toliko, kolikor je veljala svilenata ruta. Matijče jo je ubral z zavitekom proti domu.

Ustavili so ga vaški navihanci, katerim je moral povedati, da je bil v štacuni. «Pirhe kupil», se je odrezal. «Zidano ruto.»

«Katrici, kajneda?» so uganili.

«Takarini», je ponovil. «Po praznikih ozenil.»

«Jej, kako je lep!» so mu nalašč hvalili robec.

«Sama čista svila.»

«Takarini nesel», se je pobahal.

«To ga bo vesela!»

Lisjakov Tine je bil pravcati šaljivec ter se je z Matijčevim večkrat pošalil. Izvohal je, kam je položil robec, ko je prišel iz prodajalne. Skril mu ga je v skrinjo pod obleko, zavitek pa je napolnil z mahom. Ko se je zmračilo, ga je Matijec stisnil pod pazduho ter jo mahnil proti koči.

Katarina je večerjala ter mu velela, naj prisede. Matijec pa je nemirno hodil po sobi in skrival velikonočno darilo.

«Kaj pa imaš, Matijče?» ga je rešila iz zadrege.

«Pirhe. Zidano ruto.» Važno je segel pod pazduho ter ji podal zavitek.

«Priden, Matijče, priden», ga je pohvalila. Brž je odvila zavitek — Matijcu je utripalo srce, pričakoval je, da ga bo hvaležno objela.

Ko sta zagledala v zavitku pest mahu, sta vsa začudena ostrmela. Matijče je plaho odskočil, Katarina pa je pograbila burklje ter ga ogorčeno zapodila.

Možicelj je bežal in molčal, čeprav ni ničesar zakrivil. Ustavil se je šele doma na dvorišču, kjer se je čudil vsemu, kar se je zgodilo. «Ruto kupil, mah nesel», je napenjal možgane, a razum

mu ni mogel ničesar pojasniti. Ko je pozneje našel v skrinji ruto, se mu je zdelo še bolj čudno in neumljivo.

Soteščan.

Dopust

Na Jožefovo je dobila Kandrova Katra pismo, da pride Jernač za veliko noč skoraj gotovo domov pogledat. Najsi je tudi v tistih dneh, ko je na vseh koncih in krajih besnel vojni vihar, pomenila taka obljava malo manj kakor nič, je Katra le verno in željno pričakovala moža. Po treh letih bo končno vendar spet res občutila veliko noč!

Tudi Jernač sam je čakal, upal in se veselil. Dvakrat je že moral preživeti veličastni praznik med stokanjem ranjencev in rohnenjem topov. Letos mu je kozavi narednik Fint trdno obljubil, da pojde na dopust. V ponedeljek pred veliko nočjo ga je celo iznenadil z novico:

«Kander, jutri popoldne lahko odidete. Cisto po šolarsko ali po študentovsko. Prave počitnice! Ali vam nisem pravil, kaj?»

Jernač je bil vesel kakor otrok. Obljubil je naredniku klobas in žganja, pol želodeca in celo gujat. Taka obljava je bila v tistih dneh slajša od najlepše godbe; kajti marsikdaj se je sestradan vojak lotil čevljev ali drevesnega lubja, da bi si utešil glad. Narednik Fint je spričo tega Jernača zadovoljno potrepil po rami in mu prijateljski stisnil roko.

Bilo je to rano popoldne, ko je krog in krog ležala gosta megla. Kesneje je pričelo nadlegovati nasprotnikovo topništvo. Posamezni tipajoči strelji so se bolj in bolj gostili, dokler se ni rohnenje strnilo v en sam strahotni hrušč. V gorah so se lomile skale, v dolini je buhala zemlja kvišku, stoteri odmevi so polnili ozračje in so se s kriki ranjenih in z ječanjem umirajočih, s hreščanjem lomečenega se drevja in hrzanjem ponorelih konj spajali v strašno pesem razdejavanja in smrti. Sredi smrtno groze je čul Jernač mimo drugih povelj še povelje:

«Dopusti ukinjeni.»

Tedaj je v vsem strašnem besu pozabil na grozo, na to lačno, rohnečo nevarnost in še na samo smrt. Čutil je samo žalost, brezmejno žalost. Ko so najbolj tulili topovi, je videl svoj dom, praznično olepšano vasico, slišal je veselo potrkanje velikonočnih zvonov in je videl Lenko in Tonco, svoji hčerki, kako gresta med pevkami v procesiji. Razločno je čul njun glas:

— Zveličar naš je vstal iz groba —

«Oh», se je dvignil in razprostrl roke, da bi ju objel in pozdravil.

«Boš ležal, tepec!» ga tedaj sune kraj njega od groze dreveneči korporal in mu prežene prijetno sliko. Jernač se ploskoma vrže na tla in čaka. Spredej in zadaj, na desni in levi že stokajo ranjenci, toda pošastna toča še ne neha. Pred Jernačem zarohni. Strahotno se zamaje zemlja in se ognjeno zareži in spet ugasne, vse en sam hip, a Jernej Kander leti po zraku in teledi zadaj nekje v lijak, ki ga je malo poprej izvotlila granata. Omotičen in vrtoglav tiplje po sebi in okrog sebe in se počasi zave: zračni pritisk ga je odnesel in vrgel semkaj. Nekje sliši kričati korporala:

«Saniteta! Saniteta!»

Bogve, koliko časa traja to divje rohnenje pekla. Ali se že res mračí ali so zgolj oblaki dima, prsti in soparica prelite krvi, ki zastirajo dan... Topovi obmolkejo in z blaznim krikom se vali nasprotnik proti razritim ruševinam bojne črte. Nevidno in kakor iz zemlje izsesana je prišla razredčenim na pomoč nova vrsta, druga, tretja. Jernač Kander vidi vse. polno neznanih, splašenih obrazov. Ljudje imajo bajonete nasajene na puškah in čakajo. Tudi on seže po puški. Ker ne najde svoje, se splazi k mrliču pred seboj in mu jo vzame. Rjoveči val nasprotnika se s peklenko naglico bliža. Ljudje zatulijo, strojnice zalajajo, mine in ročne granate srše in vmes šklepetajo bajoneti, ki rijejo po človeških telesih. Obupno grčanje, krik, kletev in molitev, vse je zgnetenno kakor telesa teh strašnih ljudi. Jernač zagleda pred seboj dvoje črnih, dvoje blaznih oči. Zabliska se nad njim, pred njim, pa mu je nenkrat toplo. O Bog, saj je vendar doma!

«Katra», medlo dahne ženi, toda ta se plaho odmika in Lenka in Tonca bledita pred njim.

«Jezus», se začudi Jernač in izgubi svojce.

Ko se umiri besnenje in se umakne nasprotnik, leži Jernač Kander med njimi, ki so prosti bolečin. Noč molči in zvezde se smejejo z neba.

Doma stopi Tonca, ki je šla zaklepat vežna vrata, za trenutek pred hišo. Večer je lep, toda hladen in dekleta se strese. Tedaj zagleda prihajati po vrtu moškega. Gleda, gleda in nenadoma z veselim krikom plane v hišo:

«Mati, oče gredo!»

Katra, Lenka in Tonca zdrknejo pred hišo in posvetijo prihajajočemu, toda z vrta ni nikogar in tudi koraka ni čuti. Hčeri in mati se spogledajo. Težko jim pade na srce in kakor obsojenke se vrnejo v hišo. V topli veri kliče troje iskrenih src Boga na pomoč...

Ko se oglase zvonovi in se pesem raduje vstajenja, kleči Katra v hiši. Na mizi gori pred križem sveča, ženi pa kapljajo vroče solze na list, ki ji sporoča, da je odšel njen Jernač na večni dopust...

Ivan Albreht.

Velikonočna zarja

*Umikajo se hladne sence,
skrivnostna roka vije vence;
čez hrib in dol, okrog oltarja
razliva se pomladna zarja.*

*Priklanja se ji mlado cvetje,
pozdravlja jo krilatcev petje,
pred njo zagrinja se zelenje,
ki vstalo v novo je žioljenje.*

*Hitijo po nevidni poti
ji mlade sapice naproti.
Kot na skrivnosten klic iz raja
obliče zemlje se pomlaja.*

*Vstajenja zarja vse prenavlja,
krepí, oživlja, blagoslavlja,
doline in gore obseva,
nam srca čudežno ogreva.*

Soteščan.

Zgodba o hudem tobaku

Poznam planinskega lovca, kateremu je ljubi Bog naprtil že pravo Abrahamovo starost. A mož ga kljub temu, da ga že stiska in tišči nadloga spredaj in zadaj rad zvrne še kako merico v domnevi, da si s tem priverže svojo dušo, ki že nekam rahlo tiči v trhem telesu. Kadar sedi v gostilni, postane kmalu duhovit — mnogo ga pa itak ne prenese. Pri takih prilikah pa sproži rad tudi kak dogodek ali povest iz svojega lovskega življenja, kar navzoče goste seveda zabava. Ob neki taki priliki je pripovedoval svojemu omizju naslednjo zgodbo:

«Pred nekako 25 leti sem obhajal god svojega dobrega patrona sv. Valentina. Po maši pri Jezusu sem se zakadil v najbližjo krčmo ter jel zadovoljno srkatí najprej žgano kapljico, nato pa

še rumeno vinčece, ki je zraslo ne vem v kateri kleti. Fletno je bilo in bi bilo morda še fletneje, če bi me pustili lepo v miru pri češčenju mojega patrona. Pa je že tako na svetu, da ima vrag takoj svoje kremplje vmes, ako vidi zadovoljnost na obrazu navadnega zemljana. Vrabec vedi, od kod se je naenkrat vzel neki pobič, ki mi je pomolil pod nos kos papirja, češ, da ga pošilja moj gospodar. «Kaj je pa to?» si mislim in natakem očala, da prečitam to nenavadno pisanje. Neverjetno, a vendar resnično je stalo zapisano na papirju: «Pod Storžičem so divji lovci, Balant, takoj v službo!» Pregledam pisanje še enkrat, pa vrag, pisava in podpis, vse je pristno! Klel sem sicer kakor jesihar in preklel vse divje lovce, kar jih je na svetu, na dno pekla med gorečo smolo in žveplo, kajti prav ti nepridipravi so motili mirni potek mojega godovanja. Končno sem se le unesel, kajti služba je služba in goduje se lahko še kak drugi dan. Godrnjaje sem zapustil prijazno gostilno in še bolj prijazno gostilničarko ter se napotil domov, da se opremim za nastop službe. Plazil sem se tisto popoldne pod Vanežem, po Srednjem vrhu, Bašeljskem sedlu in pod stenami Storžiča, vendar nisem opazil nikjer ničesar sumljivega. Ko se je pa že jelo mračiti, sem se napotil proti domu. Spotoma sem na vso jezo stočil v grlo še ves ostanek žgane pijače iz svoje čutare. Takole malo nasekan in korajžen sem dospel ob koncu Tržiškega jarka do lesene table, kjer se je nekoč pripetila neka nesreča. Večkrat sem čul od starih žená, da rado straši tam okrog imenovanega znamenja. Na te ljudske govornice seveda nisem dal ničesar še manj pa verjel v strahove. Baš sem jel preišljati govornice žená, ko zagledam tik debela debele smreke, na kateri je bila nabita tabla, visoko raščene, a presneto suhega dedca, ki je bil odet v raztrgane cunje. Pogledam natančneje in opazim, da ima dedec namesto stopal kopita, na glavi pa rogovje kakor kak star gamz. Pogledam mu še v obraz in vidim, da mu oči ognjevitó žaré.

Kajpak, puška mi je bliskovito zdrknila v roki, napel sem petelina in tako pričakoval, kaj se bo nadalje zgodilo. Vedel sem seveda natančno, da imam opravka s pristnim vragom.

«Uh, Balant! Rada bi te videla, kako so se tresle tvoje jerhovce,» ga je pri tej priliki podražila navzoča gostilničarka.

Ta opazka je povzročila seveda splošno veselost gostov, vendar se Valentin ni dal motiti v svojem pripovedovanju in nadaljeval je: «Mene da bi bilo strah? Ta je pa dobra! Kadar imam jaz v rokah nabasano puško, takrat se ne bojim tudi samega vruga. In sedaj poslušajte, kaj se je zgodilo. Ko se z vragom nekaj časa takole motriva, seže vrag v svojo razcapano malho in pri tresu ven umazano, toda precej veliko pipo, ter iztrka iz nje pepel ob kremplju palca desne roke. «Oha, vrag je levičen,» si mislim, vendar je prekinil mojo misel vragov hreščéči glas: «Ali imaš kaj tobaka, daj mi ga za nekaj dimov.»

«Seveda ga imam, pa ne v mehuru ampak tukajle,» in sem pri tej priliki potrkal s prstom po cevi svoje puške.

«Kakšno čudno cev pa držiš v rokah? Mar je to tvoja pipa?» se je zadril vrag.

Enako osorno sem mu pa še jaz zabrusil nazaj, da je to moja pipa, iz katere jaz kadim. Rekel sem vragu tudi to, če hoče kaditi iz moje pipe, naj le kar pove, da sem mu tudi v tej zadevi rad na uslugo. Vrag je bil zadovoljen z mojo ponudbo in je razklenil svoje grde željusti, jaz sem pa utaknil cev svoje puške vragu v gobec in sprožil. Ko se je pobliskalo in počilo, je vrglo vruga več sežnjev proč od mene v smrekovo goščavo.

Z isto naglico, kakor je odletel, se je tudi pobral in drvel po skalovitem Tržaškem jarku s tako silo, da je kamenje letelo daleč naokrog. Tam pod Stencami se je šele ustavil in zarjul: «Tvoj tobak si le obdrži, je zame prehud!»

Jaz sem pa vnovič nabasal svojo puško s svojim hudim tobakom, dobro vedoč, da me bo vrag odslej pustil v miru.»

Kaj hočete! Ljudje, ki so poslušali Balantovo povest o vragu in o hudem tobaku, so zmajali z glavo in menili, da je vsa zgodba postavljena na zelo slabe fundamente. Balant se je pa seveda pridušal in trdil, da je vse resnica, kar je povedal. Jaz pa beležim to povest tako, kakor sem jo čul iz ust starega Balanta, in pripomnim samo to, da bi izginilo iz našega ljudstva dobršen del zabavnih pripovedk, ako bi zamašili usta stariim lovcem, ki so se morali učiti lovske latinščine skozi dolga leta iz knjige lepe planinske narave.

Silvester.

Norci

Vzdramil ga je glas zvona. Ozrl se je okoli sebe in potegnul z roko preko čela.

«Velika noč je, da, velika noč!» je zamrmral.

Zagledal je cvetke, ki so poganjale pri njegovih nogah. Sedel je na vrtu blaznice. Vse je brstelo okoli njega.

Spomnil se je, da je bil nekdanj pameten človek, pošten kmet, pa ga je premotila pijača. In zdaj se je znašel med norci.

Počasi je šel po poti. Srečal je tovariša in ga vprašal:

«Ti! Ali že veš?»

«Kaj?»

«Velika noč je! Vstajenje! Vidim našo vas. Med poljem se vije procesija. Bandero vihra. Kristus gre čez njive in jih blagoslavlja.»

Tovariš ga je gledal in se samo smehljaj.

«Pojdiva! Povejva še drugim!»

«Pojdiva!»

Norci so debelo gledali. Nekateri so razumeli, drugi spet ne.

«Napravimo še mi procesijo!» je predlagal starček z belo brado.

«Napravimo jo!»

«Procesijo! Procesijo!» je završalo med blazniki.

Starček z belo brado se je nasmehnil:

«Jaz sem šam svetí Marka, saj me poznate! Vse je vstalo, se je prebudilo! Prebudili smo se tudi mi! Pojdimo! Naša procesija pa mora biti lepa, slovesna, kajti jaz sam jo bom vodil, jaz, božji svetnik!»

Vsak norec je odtrgal v vrtu par cvetov in jih nesel v roki. Starček je pa odlomil dolgo vejico cvetečega grma in šli so. Starček je korakal naprej. Njegove oči so sijale kakor srečne oči otroka. Počasi je stopal, zamaknjen predse, ostali norci pa posamič za njim.

Polagoma se je vila procesija po vrtu blaznice. Vsi so korakli smehljajočih se obrazov, ožarjeni od solnca.

Tam za zidom norišnice je pa še vedno zvonilo. Glasovi zvonov so odmevali v daljavo in oznanjali vstajenje.

Gustav Strniša.

Mlado žioljenje

*Oblački so bele ovčice,
svilen pajčolan so meglice,
po travniku pisane cvetke
so naše dišeče družice.*

*Po gozdu, po loki in trati
prepevajo pevci krilati
in z njim se družijo beli
cvetovi, rdeči in zlati.*

*In Bog sam se tiho raduje,
to mlado žioljenje blagruje,
gre v polje v slovesnem sprevodu,
ko zmago nad smrtjo praznuje.*

Ivan Albreht.

Sinkova modrost

Zoranček: «Čuješ, očka, ali si dobil odlikovanje zato, ker si vedno rad ubogal?»

Oče (bivši vojak): «Ne, Zoran, nego zato, ker sem se dobro tepel.»

Zoranček: «Potem pa res ne razumem, dragi očka, zakaj ti mene ne odlikuješ, kadar se tepem, nego me še nabiješ s šibo!»

Deca raja

Urno, urno v krog vesel,
vigred je prišla!
V solze — virček sneg skopnel
in tako šumlja:
Lep je, lep mladosti čas,
blažen čas rasti!
Vživajmo pomladni kras,
da nam ne zbeži!

Ioan Albreht.

Dragocen piruh

Stari Tratnik in njegova žena Urša sta bila mnogim otrokom krsina in birmska botra. Imela sta navado, da sta obdarovala svoje botrinice ob veliki noči z lepo barvanimi pirhi, kolači in po vrhu še z denarjem.

Bila sta človeka, ki sta imela posebno usmiljeno srce, posebno do siromakov. Svojih otrok nista imela. Botra Urša je že na veliki petek pripravljala svojim botrinicem kolače in jim barvala kuhana jajca v lepo pisane pirhe.

Med vsemi svojimi botrinici je najbolj ljubila petletno Nežiko. To je vselej najbolj obdarovala. Pa kaj se je nekoč zgodilo?

Na veliko soboto, ko so prišli vsi povabljeni botrinici po svoje darove, je pripravila Urša en dar premalo.

Vsi drugi so dobili svoje darove, le Nežika, ki je bila najmanjša, ni dobila ne pirha in ne kolača, na kar se je začela bridko jokati.

Botra je začela na vse mogoče načine tolažiti malo Nežiko. «Ne jokaj! Sta jo milovala oba, boter in botra, češ, čez pol ure boš tudi ti dobila velikonočno darilo, ki sva ti ga namenila. Pa deklica se ni dala utolažiti. Botra si jo vzame na svoje naročje in počasi se deklica vendar nekoliko utolaži, na kar jo vpraša botra: «Nežika, povej mi, kaj delajo mama doma?»

«Jokajo!» odvrne deklica kratkobesedno.

«Zakaj jokajo?» vpraša nadalje botra.

«Veste, ljubi boter in botra!» nadaljuje deklica, «ker se nama tako slabo godi. Jeseni so nama umrli oče, pa sva morali prodati kravo, ki nam je bila v veliko pomoč, da sva potem poravnali pogrebne stroške. Svinja, ki sva si jo redili, pa je poginila. Res so nama spekli kolač, ki ga bova nesli k blagoslovu, pa so vzeli moko

pri trgovcu, da jo bodo potem odslužili. Mesa pa nimava nič!»

«Le počakaj, Nežika!» reče botra, «čez pol ure boš imela ti še lepši piruh, kakor so ga imeli tvoji tovariši». Botra je potem pustila deklico v hiši ter je šla v stransko sobo in pripravila Nežiki piruh.

Napravila je na jajcu luknjo in izlila iz njega vso tekočino. Nato je vtaknila v njega najprej v majhnem zavitku tisočdinarski bankovec, potem je jajce napolnila s prosenim zrnjem in ga lepo zamašila. Ko je bilo delo gotovo, ga je še lepo pobarvala ter ga podala Nežiki, češ, naj ga takoj nese domov in ga izroči materi.

«Bog te varuj!» ji še reče končno, «da bi ta piruh dala komu drugemu. Ta piruh morata z materjo takoj zlomiti in ga použiti, ker je jajce že dalje časa kuhano».

Ko je razodela hčerka svoji materi botrino željo, je mati takoj zlomila piruh in na mizo se je vsipalo in zlomljenega piruha proso.

«Ah, ljubi Bog!» zaihti mati, «čim bolj je človek v nadlogah in težavah, tem bolj ga ljudje zasramujejo».

Med materinim ihtenjem pa je zagledala hčerka zvit papir, ki je padel med prosenim zrnjem na mizo, ter ga je pokazala materi.

Mati prime papir ter ga razvije. Bil je tisočdinarski bankovec. Mati se je od začudenja skoro onesvestila. Tako velikega denarja s tako veliko številko, še ni videla. Mati se je takoj podala z bankovcem nazaj k botri, češ, da se je ta gotovo zmotila.

«Obdržite si, kar sem vam dala!» ji odvrne botra. «Bog blagoslovi vas in malo Nežiko, moja botrinco, ki je tako ljubka deklica. Rečem vam, od vseh botrincev mi je najljubša! Mala deklica zna tako lepo govoriti, da so mi segle njene besede do srca. Bog vaju blagoslovi!»

Nežikina mati je potem kupila vsega potrebnega za veliko noč.

Nedolgo potem so prepevali zvonovi, ki so spremljali gospodarja Tratnika in čez nekaj časa njegovo ženo Uršo k zadnjemu počitku. Vsi botrinici so ju spremljali na pokopališče in se jima zahvalili za preobilne darove, ne samo za velikonočne, temveč tudi za vse ostalo premoženje. Ker dotičnika nista imela svojih otrok, sta napravila testament, da pripade vse njuno premoženje botrinicem.

Tudi male Nežike in njene matere nista pozabila. Čez mesec dni je dobila Nežikina mati pismo s sodišča, po katerem je zvedela, da sta boter in botra dala pripisati Nežiki čez dva orala zemlje z lepo hišo, kamor sta se obe siroti zatem preselili.

Matija Belec.

Pod Taboretovim gričem

(Pripovedka iz starih časov.)

Naši davni predniki so poznali prostore, kjer so se ponoči zbirali duhovi. Tako mesto je bilo na razpotju pod Taboretovim gričem. Vsak, kdor je šel tam mimo, je kaj videl ali slišal. Ljudem so se ježili lasje ob pripovedovanju o prikaznih in strahovih. Verjeli so vse do pičice, saj so tukaj na tem griču taborili nedkaj Turki, spodaj v dolini pa so trpinčili in morili svoje žrtve.

Prezelj je bil mož, katerega so povsod priganjali strahovi. Ako se je ponoči le količkaj ganil izpod strehe, takoj ga je strašilo. Sčasoma se je strahov tako privadil, da se ni zlepa ustrašil. Večkrat se je celo opogumil in vprašal duha, kaj potrebuje. Znal ga je pravilno nagovoriti.

Pod Taboretovim gričem pa ga je bilo strah kakor nikjer na svetu. Vselej se ga je polotila silna groza. Navadno je nasul na glavo prsti, tako mu prikazni niso mogle do živega.

Nekoč je srečal na razpotju upognjenega starca, ki se je mukoma upiral na palico. Vprašal ga je, kam je namenjen. Starec je vzdihnil in odgovoril: «Čez hribe in doline — brez konca in kraja.» Noge so mu bile vse krvave od neprestane hoje. Prezelj se mu je ponudil, da bi ga rešil, kar je starec trdovratno odklonil. «Se tristo let,» je zaječal in izginil.

Drugič je slišal glasno peketanje konjskih kopit. Nasproti mu je dirjal velik konj; od podkev so se utrinjale iskre, iz gobca mu je švigal ogenj. Hotel se mu je izogniti, bil pa je tako zmeden, da ni vedel, ali naj bi se umaknil na desno ali na levo. Tedaj je skrivnostni jezdec izpodbodel konja, ki se je vzpel in preskočil Prezlja. Čim je padel onstran njega na tla, je nastal po vsem gozdu silen vihar, da so pokala drevesa. Prav pred njim se je prelomila debela smreka in padla z glasnim hruščem. Komaj se je umaknil, da ga ni oplazila. Drugi dan je stalo drevo popolnoma nedotaknjeno.

Kak streljaj od razpotja je stal trhel hrastov štor. Tukaj sta sedela nekoč čudna možaka, ki sta štel denar. Pozvala sta ga, naj prisede in čuva vrečo, napolnjeno s srebrniki. Ko sta končala, sta mu velela, naj si vzame plačilo — toliko, kolikor more enkrat zagrabit. Silila sta ga ter mu celo grozila, Prezelj pa se denarja ni hotel dotakniti. Ko je udarilo polnoči, tedaj sta nenadoma utihnili. «Modro si ravnal,» sta ga pohvalila. «Zmlela bi te bila v prah in pepel, ako bi se bil denarja le dotaknil.» Nato sta se spremenila v senco, ki je nagloma izginila.

Razen duhov so se zbirale pod Taboretovim gričem tudi čaravnice. Prezelj je neke noči na

letel na odurno staro, ki se je sezuvala za jelševim grmom. Mož je bil zgovoren ter jo je vprašal, odkod je prišla in kam je namenjena.

«Pojdi z menoj!» ga je porogljivo povabila. «Ne vem, v katero vrsto spadaš,» je bil radoveden. «Ali si mlečna ali žitna?» — Tako so namerič delili čarovnice, ker so nekatere hodile v hlev nad krave, druge pa so posečale kašče in kltnice.

«Pridi, da boš videl. Stopi na mojo nogo.» Prezelj se je vdal, premagala ga je radovednost. Čim ji je stopil na desno nogo, sta se dvignila nad drevesa. «Pa ne izreci nobene svete besede,» mu je zabičila med poletom.

Mož se je že kesal, ker jo je poslušal, ter se je hotel vrniti, a čarovnica mu ni ugodila. Rad bi jo bil prisilil s tem, da bi bil izgovoril kako sveto besedo, ki je pa ni mogel spraviti iz grla. Šele po dolgem prizadevanju se mu je posrečilo, da je nekaj pobožnega vzdihnil. Pa glej čudo! Čarovnica je mahoma izginila, sam pa je obvisel na drevesu vrhu griča.

«Kje sem?» je zaklical ter se z obema rokama oklenil debele veje.

Oglasil se mu je Tabore iz hiše, ki je stala na griču. Brž je prihitel z lestvo ter mu pomagal z drevesa.

«Pa kako si prišel na lipo?» je bil radoveden. «Čarovnice so me vodile...»

«Beži, beži.» «Res je, Tabore. Lahko mi verjameš.» Povedal mu je vse, kar se mu je prigodilo. Omenil mu je tudi strahove, česar mu pa Tabore ni hotel verjeti. Mož ni bil strahopeten in babjeveren.

«Ali se hočeš prepričati?» mu je Prezelj hotel dokazati.

«Ne misli, da se bojim. Le pokaži mi svoje čarovnice in strahove.»

Dogovorila sta se, da se bosta drugo noč ob polnoči sestala pod gričem na razpotju. Tabore je bil pogumen lovec, vzel je puško na kresilo ter se podal v dolino. Tam ga je že čakal Prezelj, ki se je tresel od groze.

«No, kje imaš prikazen?» se je Tabore hotel šaliti.

Čim je Prezelj prisopel domov, je zlezl v posteljo. Prebudilo ga je močno ropotanje. Zdelo se mu je, da nekdo pleza po strehi. «Kdo pa je?» je zaklical in planil pokoncu.

«Jaz. Kje pa sem?» se mu je Tabore oglašil na strehi.

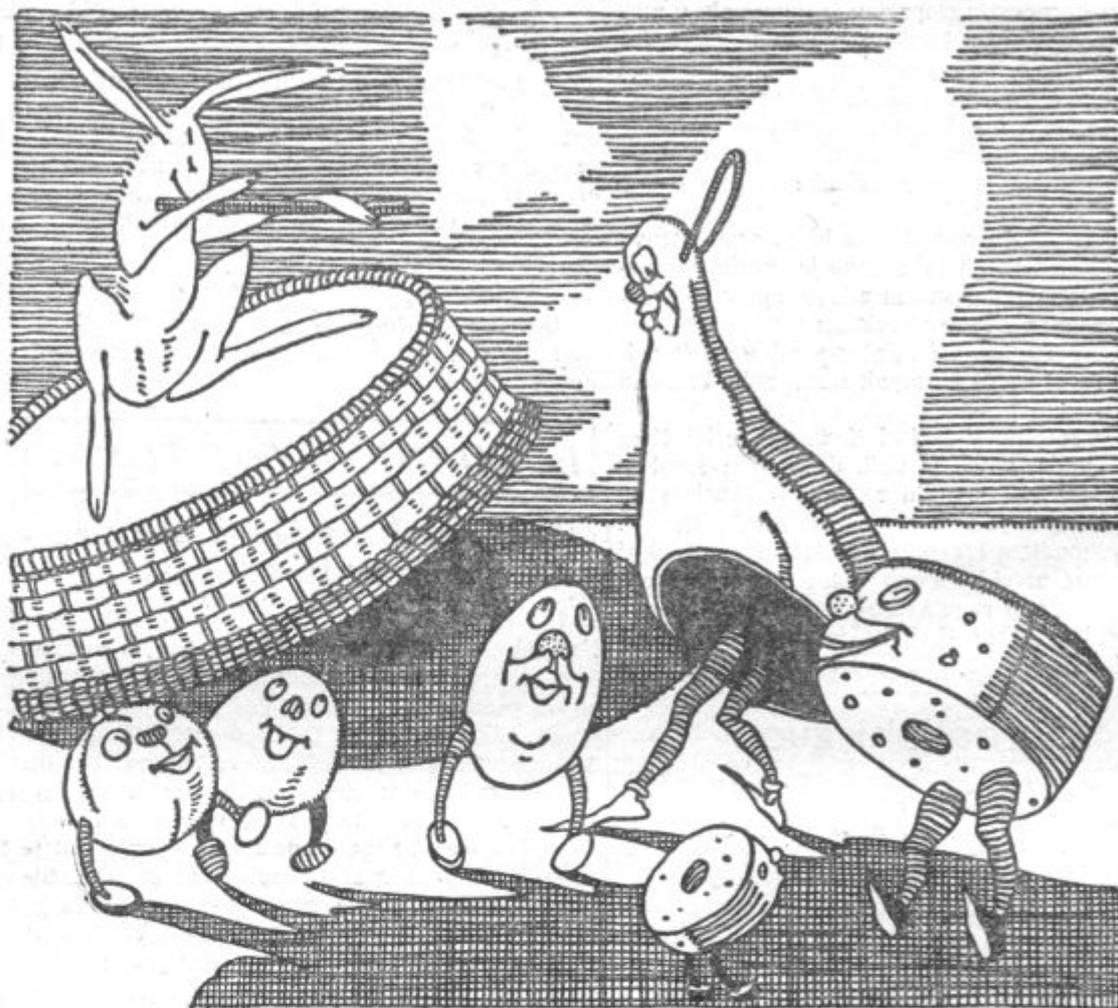
«Hišo mi podiraš,» ga je Prezelj opozoril. «Oh, pa res!» Tabore se je zavedel in zlezl s strehe. «Vso noč že hodim, pa nikamor ne pridem...»

Prezelj se je nasmehnil in rekel: «No, Tabore, ali zdaj veruješ v čarovnice in v strahove?»

«Nekaj bo že menda res,» je skomignil z rameni. Tedaj je pri bližnji cerkvi zvonilo dan. Mož je bil rešen, čarovnice so morale odstopiti.

Taboretov grič ima danes drugega gospodarja. Strahovi so že davno opustili svoje zbirališče. Stare pripovedke pa še vedno krožijo med moravskim ljudstvom.

Krute sanje

Ker Slavku radi izpod zob kolači, pirhi bi ušli, so noge zrasle jim čez noč, po mizi že bežijo vsi.

Jim svira zajec na piščal, veselo pesem jim drobi, zdaj rešeni so ostrih zob, naj krvoločnik le trpi!...

Iz bridkega se Slavko snu že zgodaj zjutraj prebudi. Da bilo vse le krut je sen, požrešnika zdaj veseli...

«Tamle. Ali vidiš?» mu je pokazal črno senco. Tabore se je trudil, da bi izprožil, toda kresilo ni užgalo. Senca pa se je bližala, širila in rasla. Tedaj je Tabore zgrabil lovski nož, da bi ga zasadi v prikazen. Roke pa ni mogel dvigniti, nastala mu je kakor odrevenela.

Prezelj je vzel klobuk v roko ter jo je ubral po dolini. Za njim jo je mahal Tabore z dolgimi koraki. Noč je bila temna, pred njim se je nenadoma odprla lepa bela cesta.

Prezljeva domačija je bila oddaljena od Taboretovega griča skoro celo uro. Lesena hišica je slonela pod nizkim bregom tako, da se je streha semlje skoro dotikala

Suha roba

Jerin Jošk se je odpravljaj z doma, da bi prodal staro sivko, ki je že dvajset let zvesto služila bajti in se v tem dolgem času tako izrabila, da je bila že vsa udrta. Kakor nagubana jadrovina se je preko reber mahavo razpenjala ohlapna koža, oči so bile krmežljave in zobje so ji izpadali. Kadar dospje žival tako daleč, mora na pot vsega govejega — v mesnico.

«Kam pa greste, oče?» je bil radoveden mali Pepče, ko je videl odhajati očeta iz hiše, a Jošk je zagodrnjal:

«V Ribnico po suho robo!»

Nič rad ni namreč videl, da bi otroci nadzirali njegova pota, celo pa ne take poti! Jošk namreč ni nameraval prodati samo stare, doslužene sivke, ampak je hotel tudi kupiti čilo juničko, ki naj bi poslej pomagala lajšati križe in težave pri bajti. Zbog tega je imel vse polno skrbi. V prvi vrsti se je bal, da mu ne bi najprej prišla ženska nasproti. Potem bi bilo konec; kajti ženska nosi zjutraj samo nesrečo. Tega strahu je bilo na srečo konec. Jošk je namreč srečal že par korakov od hiše nadušljivega Srebot, ki je kašljaj in pihal in prhal ter voščil dobro jutro in dosti sreče. Bajtar ga je bil vesel in sta se jela možaka pogovarjati, kaka bo kaj

kupčija in kakšne pasme govedo bi bilo za Joškovo bajto najbolj pripravno. Kmalu se je bajtar uveril, da ima Srebot dobro namazan jezik in da bi bilo najbolje, če bi šla oba skupaj na pot. Na sejmu bi utegnili enega samega premotiti in prekričati, dva bosta pa že zmagala težave. Srebot je dejal, da naj bo v božjem imenu. Izgovoril si je mešetarino in odkašljaj z bajtarjem za sivko, ki je počasi in kakor globoko zamišljena stopala pred njima. Ne z repom ni pomahala in ne z ušesi stresla; tako ji je bilo vseeno, kaj se godi z njo. Spričo takšne krotkosti se je žival Jošku celo zasmilila in je potegnil z rokavom čez oči.

Čeprav so mešetarji in barantavci vpili nad Joškom, da je sivko podedoval po Noetu, jo je le kmalu spravil v denar. Računal je in se veselil, ko je uvidel, da bo res lahko kupil juničko, če k izkupičku domakne nekaj prihrankov, ki jih je imel s seboj.

S Srebotom začneta ogledovati in izbirati, barantati in hoditi križem kakor bi hotela kupiti vso živino, kar je je na sejmu. Nazadnje izbereta šekasto žival, res lepo juničko, da je Jošku kar srce poskakovalo, ko jo je gledal. Tri dolge ure je bilo treba, preden so se domenili. Srebot je tako govoril, da je bil že ves penast in slinast in je samo še pihal, ko je bila kupčija končno sklenjena. Potlej so si voščili srečo.

Kmet, ki je prodal, je imel ženo s seboj in mu ni kazalo drugače, nego da se je po kratkem likofu poslovil; kajti ženica je bila sitna in je ves čas godrnjala in javkala, da jo čakajo doma pajčki in otroci, Jošk in Srebot sta pa ostala in pošteno zalila srečo. Bajtar je odštel Srebotu obljubljeno mešetarino in Srebot jo je po malem odšteval oštirju in Jošk je odšteval oštirju ter mu izročil počasi vse tisto, kar je bil kmet popustil s ceno, pa še precej čez. Nazadnje se je znočilo nebo in se je znočilo Srebotu in Jošku. Poiskala sta v temi, kar se jima je zdelo, da sta kupila, pa sta se podala na pot. Vrišč mešetarjev in ciganov in javkanje beračev in sleparjev je odmevalo v noč.

Proti jutru sta primotovilila z živinčetom domov. Mati Joškovka jima je prišla posvetit pred hišo in blagoslovljeno vodo je imela pripravljeno, da bi pokropila žival in voščila srečo.

«Takó sva kupila, da še nikoli tega», se je fružil Srebot. «Takšne juničke še ni bilo v tem hlevu.»

«Odkar jaz gospodarim na bajti, prav gotovo ne», se je možatil Jošk, a žena je svetila in svetila, ogledovala z desne in z leve, spredaj in zadaj ter nazadnje milo zavekala:

«Križ božji, grdobi! Kaj sta mi vendar priglasila? To ni junička, ampak stara, suha hrvaška buša...»

Ali je treščilo v Joška! Naenkrat je bil čisto trezen. Gleda, gleda in vidi, da je res: žival ni šekasta, temveč siva in rebra kar škatlajo po njej. Kak cigan je v temi ukradel žival! Bog ve, komu je medtem cigan že odstopil lepo juničko! Jošk je pač ni videl nikoli več. Kljub praznikom se je grdo držal in je krivo gledal. Še dandanes ga ni dobro vprašati, kako je ono leto šel po suho robo.

Ivan Albrecht.

Gorooljski zvon

Kakor da se Bog oglašá
iz sinjin svareče, a brez srda...
Bom - bom, bom - bom...

Cez zelena mala brda
dih, tvoj sluga, tvoj poziv raznaša
tiho zdaj, zdaj glasno v solnčni dan
preko tvoje kraljevine;
od Soteskine ožine
daleč preko braslovških poljan.

Sum Savinje ves je onemel
in potuhnil se je bučni jez,
gozd boječe je vzdrhtel...
Veličastvu tvojega glasu
je zapadel tvoj imperij ves
in čar zdaj sniva božjega miru...

Dobrovec.

ZDRAVSTVO

GOLŠAVOST.

Na prednji strani sedi na sapniku gobast mešček — žleza predsapnica. S poskusi so dognali, da je predsapnica prav važen del človeškega telesa, in to zaradi svojega soka, ki jo izceja v kri. Če se predsapnica za stalno poveča, vidimo na vratu odebelino ali bunko različnih velikosti. To imenujemo golša ali krof, bolezní pa pravimo golšavost.

Kakšni so vzroki za golšavost, ne vemo prav natanko. Vemo le, da so gotovi kraji bolj podvrženi tej bolezni in vse kaže, da se golšavost celo podeduje. Opazovanja kažejo, da je nekaj krivde prav gotovo v vodi, ki jo pijejo golšaki vse življenje. Če golšav otrok odide v zgodnji mladosti za vedno iz golšavega rodnega kraja, mu golša kar izgine. V poznejših letih pa opazimo, da se golše trdovratno drže nesrečnega golšaka.

Navadno je golšavost bolj nerodna kakor nevarna bolezen. Prava pokora je za dozorevajoča dekleta od 14. do 20. leta. V tej dobi je malo obeljenje vratu silno pogosto, vendar pa po tem letu takim dekletom vrat naglo

splahne. Treba je pač potrpeti. Povedati pa je treba, da vse zdravljenje golše s kapljicami, mazili in kroglicami malo koristi, ker se golša po nekaj mesecih spet napihne na staro velikost. Redki so primeri, ko je izgnila golša za vedno, a ti golšaki plačajo kaj drago to olepšanje svojega vratu. Ko jim golša izgine v veliko veselje, opazijo kmalu, da postajajo kratkosapni, da jim srce stalno zelo hitro utriplje ter da jim pričenjajo oči stopati iz jamic. Tako postane iz golšaka buljež. Eno bolezen je nesrečnik pregnal, a nakopal si je hujšo, ki ji pravimo Basedova bolezen, ki je kaj težko ozdravljiva.

«Ali naj torej golšaki kar vdano nosimo svojo pokoro?» Dokler ti ne dela golša neprilik pri dihanju in ni posebno velika, jo pusti pri miru! Če pa te golša ovira, daj si jo operirati. Taka operacija danes ni prav nič nevarna in si lahko že v dobrem tednu spet doma. Domačih zdravil ni zoper golšavost nikakih, po časopisih ponujana pa so brez vrednosti ali celo škodljiva.

Dolge minute.

Oče: «Milan, kam pa je šla mama?»

Sinko: «Pred dvema urama je šla za pet minut k teti na čaj!»

IZ POPOTNIKOVE TORBE

Sreski kmetijski odbor v Murski Soboti

Murska Sobotá, aprila.

Na vseh 20 voliščih sreza Murska Sobotá so izvršene volitve v sreski kmetijski odbor. Izvoljene so na posameznih voliščih naslednje osebe: Bodonci: Beznee Stefan iz Bodoncev; Cankova: Šiftar Aleksander iz Strukovcev; Vaneča: Temlin Stefan iz Vaneče; Križevci: Kelemen Jurij iz Križevcev; Prosenjakovci: Lipič Josip iz Fokovcev; Puonci: Flisar Stefan iz Gorice; Černelavci: Titan Janez iz Černelavcev; Murska Sobotá: Lanjšček Franc iz Murske Soboté; Mlajtinci: Kovačič Stefan iz Mlajtincev; Satahovci: Martinec Anton iz Satahovcev; Gederovci: Šoštarrec Jožef iz Sodišincev; Mačkovi: Küplen Stefan iz Prosečke vasi; Gorenji Petrovci: Kozic Jožef iz Peskovcev; Salovci: Žiško Janez iz Salovcev; Markovci: Časar Janez iz Markovcev; Boreča: Belcar Franc iz Kuzme; Serdica: Unger Mihael iz Serdice; Rogaševci: Šalamon Andrej od Sv. Jurija; Gornja Lendava: Kerec Janez iz Kruplivenika; Pertoča: Meneinger Josip iz Pertoče. Prvo zasedanje sreskega kmetijskega odbora Murska Sobotá bo v sredo, 23. t. m. ob 10. uri dopoldne v občinski posvetovalnici. Na dnevnem redu bodo med drugim: izvolitev predsednika, dveh članov v banovinski kmetijski odbor, sestava načelnega programa za pospeševanje kmetijstva v srezu in končno proračun za leto 1930.

Pisane novice

S-v. T o m a ž, aprila.

Ze dolgo nismo nič čitali v «Domovini» iz našega kraja, čeprav prihajaš v naš kraj v velikem številu in si povsod priljubljen ter čislana. Saj vem za nekater, ki so imeli «Slovenskega Gospodarja» naročenega, a so po priporočanju naročili tebe, draga «Domovina», «Slovenskega Gospodarja» pa opustili. Vsi pravijo, da prinašaš več in lepšega štiva ter da komaj čakajo vsak teden na prihod. Samo to si govorijo naročniki in čitatelji med seboj, da ne prinašaš nič dopisov in novic iz našega kraja kakor prejšnja leta.

Ker čitatelje «Domovine» to veseli, hočem poročati «Domovini» vesele in žalostne novice, kakor pač pride. Za zdaj moram pisati same žalostne novice, ki so se zgodile pri nas v zadnjem času.

Pred kratkim se je na Seniku ustrelil z lovsko puško v srce v dušni zmedenosti kmet Anton Majcen, kakor pravijo zaradi družinskih razmer.

Star je bil šele 44 let. Vsi ga splošno obžalujejo, ker je bil povsod priljubljen. Zapušča šest nepreskrbljenih otrok.

V Hranjigovcih pa je umrl po dolgotrajni in mučni bolezni, za posledicami vojne in ujetništva na Italijanskem, odkoder je pobegnil preko gorovja in je tedaj moral prestati dosti hudega, kmet Lesjak Ludovik, vrl naprednjak in dolga leta naročnik «Domovine». Zapustil je žalujočo ženo in nepreskrbljenega sinčka.

V Bratonečičah je pa preminul nesrečne smrti Stanislav Raušl, kmetski sin, star okoli 20 let. Na večer je prišel k njemu prijatelj vabit ga, da gresta kam na vas. Ker je bil že v postelji, je rekel, da ne gre nocoj nikamor. Tedaj pa ga je prijatelj pograbil za noge, hoteč ga potegniti in postelje. Raušl pa je skočil kvišku, pograbil prijatelja in ga vrgel po hiši. Zriatelj je pograbil zopet Raušla in tedaj sta padla oba tako nesrečno, da je Raušl mrtev obležal. Pokojnik je bil miren in priden fant ter več let naročnik «Domovine». Za njim močno žalujejo starši, brata in sestra. Vsem pokojnikom blag spomin, ostalim pa naše sožalje!

Poročati moram tudi še, da imamo pri nas zopet trgovino koles. Imetnik trgovine je Jakob Luci in se dobe pri njem poleg koles tudi vsi nadomestni deli. Kot naročniku našega lista mu želimo mnogo uspeha, ki mu gotovo ne bo izostal, saj je v cenah prav soliden. S. B.

O vüzmu v Jeruzalemskih goricah

Slovenske gorice, aprila.

Kadar v naših Jeruzalemskih goricah z bridko nabrušenim nožem segajo po dobro rejenih «vüzmincih», kadar zakurijo po visokih gričih domači fantje svoje bakle zvečer, ob polnoči pa svoje «vüzmenice», vedno prepevajoči stare «vüzamnice», in potem cela družina slavnostno in veselo pod vodstvom svojega poglavarja zbrana sedi okoli velike mize ter s slastjo uživa svojo «vüzmeno», tedaj obhajajo v Slovenskih goricah blizu Mure veliki dan Vstajenja ter prebujenja v vinogradu in na polju: vüzem (veliko noč).

Jeruzalemska cerkva, mična kakor vsa njena okolica, in vinorodni brežuljki, ki jih ona ščiti toče, slane in drugih nezgod, Jeruzalemski grič, Plešivica, Ilovščak, Mrzlo polje, Babji klanec, Brebrovnik, Kodoličeva klumpa, Cerovec, Železne dveri, Svetinjski in Veličanski griči; v vmesnih dolinah pa pisani travniki in polja; beli čedni hrami vrhu goric in ob njih pobožjih ter veseli in prijazni obrabi: vse ti razodeva, da praznujejo izmed svojih praznikov enega najlepših.

V bližnjem gozdičku rasejo vitke ive, drenulje, srobotje, čremse, božji leseki in zimzelen: vse namenjeno od dobrotljive narave odraslim dečkom v veselje za cvetno nedeljo. Pa če iva poganja prepočasí, tako da se je bati, da bi ne imela ob pravem času lepih mačic, hranijo narezanih njenih šib na toplem in v topli vodi, da bo butara, s srobotjem lepo obvezana, na cvetno nedeljo tem lepša in veselje staršev tem večje, ko bodo dajali z blagoslovljenih ivovih vejic nartganih mačic na krožniku jesti živini, da jo tako obvarujejo nesreče. Pa tudi obrane vejice bodo poleti ob preteči nevihti gotovo odvrnile od hiše in vinograda nesrečo, če jih bodo do tedaj skrbno hranili pod streho in jih ob pravem času in v smeri, odkoder preti huda ura, zanetili.

Cerkvica Jeruzalem, tudi Betlehem imenovana, leta 1652. od gornjeradgonskega oskrbnika Drumbliča in njegove žene postavljena, stoji samo 341 m visoko nad morjem, a se ponosno ozira daleč na okoli po širnem svetu. Stojčemu sredi najlepših vinogradov se ti odpre razgled na tako širen svet, da se s takim razglediščem more ponašati redka druga cerkva v Slovenskih goricah. Štiri cerkvice te pozdravljajo s tebi južnih razrastkov Slovenskih goríc: Svetinja, Hum, Sv. Bolfenk na Rogu in Sv. Miklavž. Baš pri cerkvi Jeruzalem, ki je samo podružnica Sv. Miklavža, obhajajo domačini še danes v prosti naravi ob cerkvi velikonoč. Ni čudno, saj je baš tu razgled najlepši, tako da se rdeči pla-

ment njihovih «vüzmenic» vidijo dlje kakor s kateragakoli drugega hribčka.

Ze med tednom so si nakopali dosti štorov in jih osušili samo toliko, da je smola še ostala v njih. Na velikonočno soboto zvečer jih vozijo k cerkvi in jih razpostavijo v obliki križa ali monštrance. Ko leže mrak na gorice, prižigajo po vrsti štoro in kurijo bakle. Ko je luna že napravila pot preko polnoči, so že zopet na nogah in gori pri Jeruzalemu. Nabrali so si bili drv in suhljadi ter tako napravili kres, svojo «vüzmenico», sredi noči: praznovanje vstajenja ob polnoči na hribu, daleč vidnem, nas medlo spominja na starodavne obrede naših poganskih prednikov.

Tedaj se, blizu sedeč na klopici, ki jo je postavil v razpadlo deblo velikanske strohnele bukve oskrbnik največjega posestva pri Jeruzalemski cerkvi, zamisliš v svo ono trnjevo pot, ki jo je tudi ta rod moral prehoditi, dokler ni tudi zanj napačil dan vstajenja. Iz tal, na katerih se je prej ponosno dvigala strohnela bukev, že rase druga mlada tik ob klopici. Tako se tudi narod, pa naj bo še tako preganjan, vedno zopet prenavlja, da živi večno. Ona Kodoličeva klumpa je že davno v prahu in pepelu ter z njo vred vsi oni, ki so od tamkaj strahovali uboge podložnike. Nekdanjih gospodarjev ni več, narod, prej hlapčevski, pa je čvrst in živ, kakor je čvrst in živ bršljan, ki prepleta njihove razpadle razvaline. Strel za strelom, ki donijo v noč iz topičev, te hitro predramijo in zavedaš se, da praznujejo Vstajenje ne le s kresom, temveč tudi s streljanjem s smodnikom.

Drugo jutro, zlato jutro velike noči. Vse je opravljeno, vse blagoslovljeno: voda, ogenj, vino, livovo šibje, meso, potice in druge jedi, ljudje, stari in mladi, poslopja, vinogradi, njive in polja in domače živali. Z vinom gorice, njive in polja pa z vodo blagoslovi vinogradnik; pa če ga pri tem svetem opravilu opazuješ, misliš, da imaš pred sabo staroslovanskega poganskega svečenika. Na vse zgodaj zjutraj že vstanejo in molijo; potem morajo vsi v cerkev, da opravijo svoje dolžnosti. Ko potem gospodar, ne gospodinja, pripravi, nareže in prinese na mizo za vso družino v obilni meri blagoslov — žegen, da se hitro razvije velikonočno razpoloženje in ponovno zaškripljejo vrata v kleti ali zidanici, tedaj lahko vsaj nekoliko zaslišiš, kako so prastari naši očaki praznovali Vstajenje v Jeruzalemskih gorica in koliko je od njihovih tudi svetih obredov do danes še ostalo.

Dr. Fr. M.

Velikonočno pismo

Trata v Poljanski dolini, aprila.

Dolg je bil predpust, še daljši se pa nam vidi 40danski post, katerega zadnji teden je že tu. Po dolinah že rase trava in grmovje zeleni, znak, da smo že precej daleč v pomladi. Otroci, ki so prinesli na cvetno nedeljo v cerkev butare, okrašene z zelenjem. Tudi vrbje že ima listje, česar za ta čas že dolgo ne pomnimo.

Kakor drugod je tudi pri nas več ali manj zanimanja za sadjarstvo. Govori se celo o drevesnici, ako bi kje bilo zanjo primerno zemljišče, kjer naj bi se vzgajala drevesca in oddajala nam, gospodarjem. To pa morda ni tako nujno, saj lahko gremo v gmajno, kjer samotari nebroj divjakov; zaznamujemo jih, ko jih bomo skozi poletje spoznali po listju, in izkopljimo jih jeseni, ker to pomlad je že prepozno. Prihodnjo pomlad bodo že dobri za cepitev in tako bomo prišli brez posebnega truda in stroškov do dobrih drevesc. Le poglejmo si orjake, ki doma razpadajo! Vsi so iz gozdov, odkoder so jih naši stari očetje presadili. Ti so najodpornější proti vremenskim neprilikam in tudi zajedalcem. Dočim so drevesca, po drevesnicah vzgojena, preveč pomelkužena in se pač lepo razvijajo le, ako dobro skrbimo zanje. Če jih pa prepustite sama sebi, je težko kaj z njimi; kmet jim ne more posvečati toliko pažnje kakor vrtnar, ki je zmeraj v drevesnici. Često vidimo drevesa iz drevesnic, kako nikamor ne morejo ter ostajajo pritlikava in mršava. Polščimo rajši prej iz gozdov dobre divjake, preden gremo po drevesa v drevesnico.

V ostalem bi pa bilo tudi lepo, če bi se lotili snaženja drevja tudi tisti, ki tega dosedaj niso storili. Lepo je videti osnažena drevesa, katera nekateri tudi pobelijo. Apno, tako nabrano v razpokah in lubju, vznemirja skozi leto tam naseleljene zajedalce, posebno ob deževju, da poginejo, ko pride apno izpiranje do njih. Kakor kaže, bo letos sadje obrodilo. Tako vsaj zatrjujejo, ampak do jeseni je še nekaj časa in bi se morda zelo uračunal tisti, ki bi že sedaj pripravljali prostor in stiskalnice za sadje.

Kakor običajno se pri nas vrši Vstajenje že v soboto popoldne ter se zaključi s procesijo. Take procesije so bile mnogokrat vzrok pretepom med fanti zaradi nošnje bander, kar se pa sedaj obrača na bolje, ker so fanje spoznali, da ni baš najiminitnejša čast, če kdo prime za težko bandero, katero še veter včasih pomaga nositi, da pokajo fantom kosti. Nevarnosti takih preprirov pa ni v Poljanah, kjer opravijo te obrede v nedeljo zjutraj, in to že ob 5. uri, zaradi česar je mnogokrat treba nosilce še iskati in metati s postelj.

Svoječasno se je ob procesijah tudi streljalo s topiči in marsikdo je prišel domov brez prstov in celo z osmojenim obrazom. Te navade na hvalo ni več, ker so jo oblastva prepovedala. Tudi piruhov danes, kakor so bili v navadi še pred časom, ni več. Sedaj igrajo vlogo piruhov le pobarvana jajca ter pomaranče, ki jih še sekajo, čeprav sedanji novci niso primerni za sekanje, kajti če sekalec «fali», lahko držalec dobi še daljši palec. Lectasti piruhi, imenovani «ta mal kruh», z napisi, da je fantu kar srce drgetalo, če ga je dobil od svojega dekleta, se tudi opuščajo in kmalu ne bo več sledu o njih.

Kmetovanje je sedaj v polnem teku in bo glavno delo po večini do velike noči opravljeno, razen za koruzo, za katero je pa še čas.

«Domovina» je tudi tu zelo priljubljena, saj je postala po svojem dobrem in koristnem pisanju pravi kmetški list. Tako naš kmet lahko z njo nadomesti druge, ki so sicer strokovni, a vendar za naše razmere neumljivi. Zato «Domovina» pač zasluži piruhe od nas kmetov s tem, da jo naročamo in podpiramo, ker «Domovina» za nas in mi za njo!

Moravske novice

M o r a v č e, aprila.

Kopanje novega jarka čez log ob Drtijišci dobro napreduje. Kopati so začeli pod Serjučem v ravni črti proti Zaloški cesti. Tukaj bo delo zaradi škode na travnikih ob koncu aprila ustavljeno, v jeseni pa bomo zopet nadaljevali. Nova struga bo dolga nad tri kilometre ter bo za naše travništvo velikega pomena.

Na Dolih pri Moravčah je pogorela Križmanova koča. Goreti je pričelo ponoči okrog enajste ure. Nekdo, ki je šel slučajno mimo po cesti, je rešil spečo družino grozovite smrti. Gašenje je bilo zaradi pomanjkanja vode zelo otežkočeno. Sodijo, da je zažgala zlobna roka.

Po vzhodnem delu moravske doline je divjala v ponedeljek 7. aprila prva letošnja nevihta. Od severa so se pripodili težki hudourni oblaki, začelo je bliskati in grmeti. V Negastrnu je udarila strela v Češkov hlev, kjer je ubila kravo, ni pa užgala. Skoro istočasno je treščilo pred hlev posestnika Kruca v Štorovju. Strela je rahlo oplazila mladega gospodarja, ki je stal pred hlevom. Med neurjem je po Limbarski gori snežilo. Drtijišca je nenadoma narasla in stopila čez bregove.

Cerkvica Matere božje na Hribcih je dobila nov zvon, ki je bil blagoslovljen na cvetni petek. Kupili so ga s prostovoljnimi darovi, h katerim je vsakdo rad prispeval, ker je cerkvena, zgrajena pred 20 leti, ljudstvu zelo priljubljena. Prej je stalo tukaj staro znamenje, kjer so naši predniki videli prikazni. Kraj je res kot nalašč ustvarjen za take govorce. Polje je na sredi izbočeno v hribček, na katerem stoji cerkvena, krog in krog pa se razprostirajo gozdovi.

Na cvetni teden se je pokazalo po naših gozdih prvo zelenje. Tudi sadno drevje že močno

poganja in pripravlja cvetje. Jabolka dobro kažejo, hruške pa ponekod bolj malo obetajo. Polje je lepo obraščeno, po travnikih pa marsikje že lahko kosimo prvo krmo.

«Domovino» Moravčani silno radi beremo, Toliko zanimivega in poučnega berila pač ne prinese noben slovenski tednik. Naravnost čudimo se, kje dobi uredništvo toliko lepih povesti in dobrih smešnic. Zato jo vsak teden nestrpnost pričakujemo. Upamo, da se bo «Domovina» po moravški dolini še zelo razširila ter bo v najkrajšem času našla pot v slednjo gorsko vasico.

Ciganska komedija

Ljubljana, aprila.

Lepo pomladno nedeljo 9. marca letos, ko so pobožni vaščani malega naselja Pake pri Borovnici bili pri deseti maši, je imela dobra kmetška gospodinja Marija Svetetova, ki je bila z družino doma ter pripravljala kosilo, nenavaden posej. V vežo je stopil srednjevelik, plečat cigan črnih las, skoro ščetinastih črnih brk in iskrecih se oči. Oblečen je bil v črn žametast suknjič, v prav take hlače in okoli vratu je nosil sivlen šal. Obrnil se je prikupljivo do gospodarja:

«Dober dan! Kako vam?»

Posestnik Svete mu je vljudno odzdravil, a cigan je nadaljeval:

«Gospodar! Ali potrebujete kotel za kuhanje žganja? Cigani smo dobri kotlarji in izdelujemo lepe bakrene kotle. Kupite kotel!»

Gospodar je odločno odklonil kupčijo in se cigana otepal.

V lažje razumevanje naše zgodbe moramo navesti, da je bila februarja izgnana iz Italije mnogočlanska družina ciganov Gomanov, ki so po Italiji ciganili iz kraja v kraj. Cigani so prišli na Rakek in od tam so se raztepli po Logatec, Vrhniki in naposled so prišli v borovniško okolico, kjer se je na Paki odigrala opisana ciganska komedija, ki osvetljuje, kako so še naši ljudje lahko verni.

Cigan, ki išče botro.

Med tem, ko je cigan ponujal bakreni kotel gospodarju, je stopila v vežo 44letna skrbna gospodinja Marija Svetetova. Bila je radovedna, kaj hoče zgovorni cigan. Ta jo je žarko pogledal, stopil kot pravi kavalir k njej, se ji globoko priklonil in jo sladko nagovoril:

«Dober dan, zlata majka! Težke skrbi imam. V soboto zvečer, ko smo se vozili skozi Podpeč, mi je rodila žena lepo in zdravo dete. Prvorojeni sin, velika moja radost!»

Gospodinja je začela cigana debelo gledati in radovednost jo je gnala, kaj naj vendar pomenijo te ciganove sladke besede. Pobarala ga je:

«In kaj hočete od nas?»

«Ničesar tako težkega. Prosim vas, dobra in poštena gospodarica, da bodite mojemu sinku kumica. Ničesar drugega!»

«Kumico si izberite pri cigankah! Jaz ne morem!»

«Ciganska kumica nič ne velja. Nočem tega storiti, ker se cigani ob krstu napijemo, prepričamo in stepemo. Evo vam, draga mati, 500 dinarjev, samo do boste naša kumica. Za dete ne zahtevam ničesar. Samo ob letu, ko se tako oglašimo pri vas, kupite sinku obleko.»

Cigan je neprestano silil v kmetico. Vsiljivo ji je stiskal v roke pet metuljev. Marija Svetetova je naposled, da se cigana odkriža, sprejela kumstvo s pristavkom:

«Grem za botro h krstu. Samo v cerkev, a drugega nič. Denarja ne maram od vas.»

Cigan je zadovoljno pomežiknil, tlesknil z jezikom in sladko nadaljeval:

«Dobro! Jutri popoldne pridem k vam z babico in otrokom. Zlata kumica, posodite mi 50 dinarjev, jih potrebujem, a nimam drobiža.»

Gospodinja je ciganu izročila pet kovačev in cigan jo je odkuril. Marija Svetetova je bila uverjena, da cigan drugi dan ne bo prišel po njo. Vendar je nekoliko premišljevala, kaj naj bi ciganku naklonila kot darilo ob krstu.

Drago cigankino prerokovanje.

V ponedeljek, na dan 40 mučnikov, tako okoli 3. popoldne se je črni cigan res pojavil pri Svetetovih, toda v spremstvu neke, okoli 45 let stare, srednjevelike, črne ciganke v rožastem krilu in s svileni ruto na glavi. Cigan je družino prav vljudno pozdravljaj, se z gospodinjo rokoval in predstavil svojo spremljevalko:

«Evo, moja sestra. Ah, žena moja je hudo bolna. Umrla mi bo.»

V sobi se je nato začel razvijati pravcati ciganski hokus-pokus, ki je vso družino, zlasti gospodinjo, njeni dve hčeri in pozneje celo gospodarja popolnoma spravil iz duševnega ravnovesja.

«Kje imate otroka, da ga ponesete h krstu?» je bolj iz radovednosti posegla vmes hčerka Marija.

Stara ciganka je nagrbnila čelo, hčerko silno grdo pogledala, se obrnila v stran in zagodrnjala nekaj nerazumljivih ciganskih besed, ki so bile gotovo namenjene ciganu. Vsi so se vsedli za veliko mizo, tako da je bila gospodinja, kumica ciganskemu otroku, v sredi med ciganom in ciganko. Hčerki Marija in Francka sta sedeli nasproti. Razgovor je najprej tekkel o vsakdanjih rečeh, naposled pa je začel cigan razkladati velike spretnosti in zmognosti svoje sestre. Pripovedoval je važno in dostojanstveno:

«Moja sestra je velika vražarica. Ima tako moč, da takoj izsledí vsakega zločinca. Sodniki in policija jo imajo v velikih časteh. Zna povedati vsakomur vso bodočnost in srečo. Zasluži velike pare! Na mesec najmanj 5000 Din.»

Cigan je nato začel kazati različne dokumente in se ponašati, kako veliko zaupanje imajo v njega ljubljanski trgovci. Pokazal je pooblastilo nekega ljubljanskega trgovca, da more z njim takoj prijeti cigana-sleparja Šandorja Nikoliča, ki je trgovca osleparil za 8000 Din. Kazal je še neko knjižico in druge pisane papirje. Naposled je pokazal kumici potrdilo borovniškega župnika, da je pripraviljen krstiti otroka, kakor hitro ga prineso v cerkev.

Stara ciganka je nato izvlekla iz nedrij umazane karte ter jih razgrnila po mizi. In priliznjeno je besedičila gospodinji:

«Zastonj vam bom povedala srečo iz kart, ker ste tako dobri, da greste za kumico otroku.»

Nekaj minut je ciganka nepremično zrla v karte, jih premetavala, nekaj mrmrala in končno slovesno izpregovorila:

«Vaša družina je zelo nesrečna. Jeseni ste morali pobiti eno kravo, imate hromo prasico, a vi, kumica zlata, ste bili močno bolni. Ni dosti manjkalo, da niste umrli.»

Domači so se začeli spogledovati. Vse je bilo točno. Kravo so pobili, ker je požrla žebelj, prešič v hlevu je bil šepav na eno nogo, a gospodinja je bila res hudo bolna.

«Zlata kumica! Vi mislite, da prihaja vsa nesreča po božji volji. To ni res. Kriva vse nesreče je neka ženska v vasi. Ta želi družini vedno slabo. Nekdaj je bila ta ženska, ki je sedaj vdova, vaša dobra prijateljica, a sedaj je največja sovražnica»

Tudi to je bilo resnično. Gospodinja je postala, kakor je sama pred sodiščem izpovedala, popolnoma omamljena. Ni vedela, kaj se z njo godi. Tudi hčerki sta bili omamljeni in nista mogli dve noči spati. In ciganka je počasi nadaljevala:

«Vidim tudi v kartah nesrečo za bodočnost. V osmih dneh vam bo crknil najlepši vol. A to, zlata kumica, lahko jaz preprečim, ker ste tako dobri, da greste za kumico našemu otroku.»

Cigankine čarovnije.

Ciganka je Svetetove popolnoma panala. Vse je bilo vanjo zamaknjeno. Kaj bo, kaj bo? In ciganka je z ukazujočim glasom dejala:

«Prinesite mi na mizo razne stvari! Prinesite krožnik, jajce, blagoslovljeno vodo, sol, povsem čisto in nenačeto črno nit, žametasto ruto, klopčič preje in še drugo... Hitro, hitro! Meni se mudi!»

Ciganka je začela nato skakati po sobi, se križati, stikati po oglih in nekaj mrmrati. Pri

ceremonijah je ciganki pomagal tudi cigan. Ko je dosegla napetost svoj višek, je ciganka zahtevala:

«Položite na mizo 100 Din!... Duhovi pravijo, da je to še premalo. Položite še 600 Din!... Še premalo!... Položite še 1000 Din!...»

Na mizo so položili 1700 Din. Gospodinja se je sprva branila dati tako veliko vsoto denarja, toda ciganka je odločno zahtevala:

«Če ne položite 1700 Din na mizo, ste v par dneh ob vola. Če ne daste, kar zahtevam, naredite potem, kar vam drago.»

Ko je bil denar na mizi, je ciganka vse bankovce zvezala z nitjo v majhen zavitek, a tega dala v brisačo, ki jo je spretno zvila med prste. Obrnila se je nato h gospodinji ter ji ukazala:

«Naglo potegnite brisačo! Hitro jo vrzite skozi vrata in čez prag!... Dobro ste napravili! Denar bo šel na ono žensko, ki vam želi nesrečo in bo na njej obvisel... Denar bom pa jaz čez 14 dni nazaj prinesla in položila pod posteljo.»

Vrgla je res gospodinja brisačo čez prag. Denarja pa v brisači več ni bilo.

Kakor se je pozneje ugotovilo, je ciganka na spreten način pobasala zavitek vseh bankovcev. To je bila prva nagrada ciganki za njene vražarije.

Druga cigankina nagrada.

Ciganka je Mariji Svetetovi dalje nasvetovala, naj gre ob polnoči na pokopališče do devetega groba, tam naj položi rdečo ruto in izpolnila se ji bo vsaka želja. Osorno in zapovedujoče pa je pristavila:

«Za srečo mi morate dati najboljšo kokoš, 1 kg masti, eno gnjat, eno salamo, kruha in mleka. Če ne daste, bo jo!...»

Marija Svetetova je ciganki vse dala. Bila je oškodovana za 1700 Din gotovine in za 230 Din vredno blago. Ciganka je bila silno zadovoljna. Cigan pa je radevolje vrnil gospodinji prejšnji dan posojenih mu 50 Din. Nato sta se cigan in ciganka lepo zahvalila, poklonila in jo posmodila iz hiše, da je kar frčalo za njima... Vse hokus-pokus je trajal približno dobro uro...

Drugi dan so prišli Svetetovi do spoznanja, da so bili od ciganke in cigana temeljito potegnjeni in opeharjeni. Zadevo so naznanili orožnikom, ki so sleparsko cigansko tolpo preganjali od Rakeka do Ljubljane. Naposled so orožniki na Rakeku iztaknili cigana, 48letnega Štefana Gamona, ki je bil osumljen soudeležbe sleparstva pri Svetetovih, a prave ciganke-čarovnice niso mogli izslediti.

Zaključek pred deželnim sodiščem.

Pred sodnikom-poedincem deželnega sodišča dr. Strasserjem je bila ciganska komedija zaključena. Zaradi prestopka prevare se je moral zagovarjati cigan Štefan Gamon. Razprava je bila sicer kratka, toda živahna. Cigan je v preiskavi vse tajil, zlasti je trdil, da sploh nikdar v svojem poštemem življenju ni bil na Paki, da ni prosil kmetice za kumstvo, da se mu ni rodil sinček. Ko pa je Marija Svetetova bila privedena pred njega, se je cigan v toliko udal pred sodnikom, da je priznal: «Bil sem pri Mariji Svetetovi. Prosil sem jo, naj bo za kumico otroku, toda ciganke ne poznam.»

In Štefan Gamon je bil zaradi prestopka prevare obsojen na 14 dni strogega zapor, v 60 Din denarne kazni, odnosno en dan zapor, in v povračilo sodnih stroškov, odnosno izvršitve kazni. V kazen se mu je štel preiskovalni zapor od 20. marča. Ko mu je nato sodnik naznanil, da je sedaj prost, se je cigan globoko priklonil, sklenil roki in zahvalil:

«Hvala visokemu našemu sodišču! Vam, gospod sodnik, dolgo življenje!...»

Ker je imel cigan shranjenih pri oblasivu nad 800 Din gotovine, so mu od tega odtegnili stroške za takse in prehrano v zaporu... Cigan Gamon je nato veselo zapuščal zapore.

Zanimivo je, da sta dva mlada cigana prišla ob koncu marca na Pako ter poplačala Mariji Svetetovi vso škodo v polnem znesku. «Velik čudež se je zgodil», je pripomnil sodnik. J. D.

ŽENSKI VESTNIK**Pomladna moda**

Letošnja pomladna moda nam prinaša polno vzorcev tako priljubljenega kostuma. Ta pomladni kostum je krojen ali v zvončasti obliki ali pa — in to po večini — gladko, le pas se je dvignil za dva centimetra.

Krila so sedaj daljša za 5 cm, tako da je od tal merjeno pa do roba krila samo 30 cm, in sicer za navadno cesto obleko, za večerno toaleta pa samo 25 cm.

Zelo moderen je letos tako zvan komplet, to je: cela obleka in še jopica zraven, iz enega in istega blaga sešito. Lahko je tudi tak komplet s tričetrtinskimi plaščem. Tudi plašči se krojijo v zvončasti obliki, a to si lahko privoščijo le taka dama, ki ima za vsako sezono nov plašč. Praktična ženska pa si bo izbrala le bolj preproste oblike tako kostuma kakor plašča, ki so vedno v modi in zelo priljubljene. Zakaj tudi te preproste in ravne obleke, kostumi ali plašči se vedno lahko modernizirajo, dočim se zvončasto krojene le bolj težko popravijo.

Bluze so zelo moderne bele z malim ovratnikom ali pa s špičastim izrezkom spredaj. Večinoma so vezene, pri čemer imajo prednost zlasti bolgarske vezene; a tudi naši domači motivi so zelo prikupljivi, posebno na belem blagu.

Priporočljive so bele, vezene poletne obleke že zato, ker učinkujejo mladostno, a so tudi praktične, ker se dajo lepo prati in so vedno moderne.

Zelo mnogo vidimo zdaj pikčastih oblek. Te vrste blaga so posute s samimi pikami v vseh barvah, a so le bolj primerne za obleke, nikakor pa ne za kostume ali plašče, ker je to naposled le sezonska novost, ki utegne priti danes ali jutri spet iz mode.

Barve blaga, ki se bodo letos najbolj upoštevale, so te-le: temnomodra, svetlomodra, modrosiva, črnobela, barva lesa in peska ter zelena barva.

Otroška moda je ostala skoro nespremenjena. Za otroke velja slej ko prej pravilo: žive barve oblek in pa trpežno blago, ki se dá prati.

Nekaj nasvetov za vrt

Ako nimaš na vrtu tople grede, vseeno lahko pridelaj razno zelenjavo in cvetličje, to se pravi, sadike za presajanje. V to svrhu si izberi nekaj cvetličnih loncev, ki pa naj bodo zgoraj ožji nego spodaj. Vsak lončar ti lahko naredi take lonce.

Lonce postavi na kako večjo desko ali pločevinast podstavek, jih napolni s prstjo in vsej, oziroma vsadi seme rastline, ki jo hočeš pridelati. Na toplem solnčnem kraju bodo kmalu pognale sadike, ki jih potem presadiš na vrtno grede. Tako imaš z neznatnimi stroški že zgodaj vse potrebne sadike in zgodaj tudi pridelek na vrtu.

Kako zatremo travo po vrtnih stezah in potih? Za to je zelo dober belež, to je, apno, v vodi raztopljeno, kakršno rabimo za beljenje sten. V primerni posodi skuhamo belež in mu med vrenjem dodamo toliko stolčnega žvepla, oziroma žveplenega prahu, kolikor se ga raztopi. Ta tekočina uniči vso travo, kjer jo polijemo.

Za posipanje vrtnih potov je pa kaj prikladen pepel, oziroma žindra od premoga. Nasujemo ga 10 do 15 cm na debelo, ga dobro povaljamo ali s plohom utolčemo, povrh pa zaradi lepšega posujemo peska. Tako posute vrtno steze ostanejo tudi ob deževju suhe in se tudi s travo rade ne zarastejo, kakor če smo jih posuli samo s peskom.

Veliko škode in neprilik nam delajo zdaj po vrtu ptiči, zlasti vrabci, in miši, ki požro posejano seme. Da zavarujemo seme, ga poskropimo pred setvijo z vodo, kateri smo primešali meniga (minija), pustimo, da se posuši in šele potem posejemo. Tako pripravljeno seme vzkali vseeno ob svojem času, miši in druge živali se ga pa ogibljejo. Menig je rdeča barva, ki jo lahko kupiš za par dinarjev v vsaki trgovini z barvami,

Na Velikonoč

ko bo vsa Vaša hiša blestela čistote in ko boste na snežnobelem prtu delili kolač, se spomnite, da je k tej čistoti mnogo pripomoglo tudi pravo terpentinovo

milo Gazela.

Za kuhinjo

Velikonočni rogljički. 22 dek moke in 22 dek sirovega masla (putra) z roko drobno razdrobi, iz šestih žlic mlačnega mleka, dveh žlic sladkorja in dveh dek kvasca pa napravi kvas. Ko kvas vzide, ga deni k moki in maslu, dodaj dva rumenjaka in malo soli in ugneti v testo, nakar pusti to testo eno uro na hladnem počivati. Potem ga na deski, z moko posuti, za nožev hrbet na debelo razvaljaj, ga razreži na štirikotne kose, ki jih nadevaj s kakršnokoli mezgo in jih z vogala v vogal strkljaj in zapogni, da dobiš obliko rogljička (kifelca). Pokladaj jih na pomazano pekačo. Od dveh beljakov stolci sneg in pomaži rogljičeve, nakar jih površ še posuj z zdrobljenimi orehi, lešniki ali mandeljni, ki si jim primešala malo sladkorja. Nato jih zapecij, in sicer bolj temno.

Čokoladni kruh. 14 dek čokolade deni v skledo in postavi v neprevročjo pečico, da se zmehča; nato dodaj 16 dek sladkorja in 12 dek sirovega masla ter vse skupaj na ognjišču mešaj, da postane penasto. Mešaj vsaj četrt ure, potem postavi na hladno in dalje mešaj, da se čisto shladi. Ko se je shladilo, primešaj 4 rumenjake, 8 dek zmlatih mandeljev ali orehov, 6 dek moke, sneg 4 beljakov in žličico pecivnega praška. Nato stresi v pomazano pekačo in speci v pečici. Pečeno in ohlajeno zreži na poljubne kose.

Napolitanci. Kupi v slaščičarni šest oblatov za napolitance. Četrta kile čokolade deni v skledo in jo postavi v neprevročjo pečico, da se zmehča. Ko je mehka, dodaj četrt kile sladkorja in mešaj. Ko se je čokolada malo shladila, prideni še četrt kile sirovega masla in vse skupaj dobro mešaj pol ure, nato namaži enakomerno po oblatih, in sicer: najprvo prvi oblat, ko je ta namazan, položi gor drugi oblat in ga malo z roko potlači, nato zopet namaži nadev in položi tretji oblat itd. Ko si ves nadev in oblate porabila, položi na vrh čisto deščico, katero malo obteži in tako obteženo pusti na hladnem en dan. Nato z ostrim nožem razreži oblike napolitancev.

Orehova torta. Šest rumenjakov in deset dek sladkorja mešaj pol ure, nato dodaj en četrt kile zmlatih orehov (ali pa en četrt kile mandeljnjev, ali pa en četrt kile lešnikov), noževo konico zmlate kave in dve žlici naribanega letca, če nimaš letca, pa dva koščka naribane čokolade, malo limoninega soka in lupinice in eno pest drobtin ter vse skupaj dobro zmešaj. Nato napravi sneg iz šestih beljakov in ga nalahko primešaj. V pomazan in z drobtinami potresen model stresi vso zmes, lepo razravnavaj in deni v neprevročjo pečico peči, pa počasi peci eno uro. Drugi dan torto prereži in jo nadevaj s sledečim nadevom: mešaj deset dek sirovega masla, dodaj

en rumenjaka, osem dek sladkorja, pest orehov ali mandeljev ali lešnikov, kar si pač dala v torto, dve žlici kuhane, hladne, močne črne kave in sneg enega beljaka. Vse to dobro zmešaj in pomaži po sredi torto, potem jo zloži in še od zunaj dobro namaži.

Praktični nasveti

Ako se je skrivila kuhinjska deska, jo lahko spet poravnamo, ako jo denemo za en dan med mokre prte.

Gorčico (zenj) lahko imamo delj časa odprto v posodah, ako ji primešamo mleka in soli. To jo ohrani svežo in se ne posuši.

Da se ohrani sir delj časa svež. Če imamo večjo zalogo sira in hočemo, da se nam ohrani svež, moramo sir zaviti v belo tkanino, ki jo pa moramo poškropiti s kisom.

Kako se zabrani, da se redkev ne spuhne. Vzrok puhlobe je neenakomerna rast zaradi suše ali pa pretrde zemlje. Dobro je zato, da pripravljene grede pokrijemo. Najbolje je, da natrosiš dva prsta na debelo žaganja ali šotne prhe. Dobro pa je to zmes poprej polivati z gnojnico in dobro predelati. Ko smo to storili, lahko takoj posejemo redkev v zrhljano zemljo in na omenjen način pokrijemo. Glavno je, da skrbimo za zadostno vlago, kar se jako olajša s takim pokritjem, ki tudi tla ohranijo vlažna.

Perilo suši po možnosti zunan, kjer dobi oni prijetni vonj svežega perila, ki ga nima perilo, sušeno v kuhinji ali sploh v zaprtem prostoru. Ako imaš omaro s perilom v sobi, kjer se veliko kadi, obesi v omaro zaveso, ki naj zabrani tobakov dim. Perilo pa nikar ne parfimiraj, posebno pa ne z mošusom, ker to povzroča omotico in hude sanje. Namizno perilo pa hrani vedno v posebnih omarah kakor ostalo.

ZANIMIVOSTI

Duševno bolne živali

Se pred kratkim so mislili, da živali ne morejo biti duševno bolne. Najnovejša raziskavanja pa so dognala, da je bila to velika zmeta. Ne samo domače, temveč tudi divje živali lahko zbole za boleznimi, ki jih moramo prištevati k duševnim boleznim. Seveda zapadejo take živali v neizprosno boj za obstanek kmalu poginu. Celotni pri nižjih vretenčarjih so naleteli na živali, ki so z nenavadnimi kretnjami vzbujale sum duševne obolevnosti.

Največ prilike, opazovati motnje osrednjega živčevja, imamo seveda pri naših domačih živalih, ki jih napadejo duševne bolezni pogosteje,

kakor se splošno misli. Če vzamemo stvar natančno, moramo govoriti namesto o duševnih boleznih o obolevnosti možganov, kajti vzrok motenj leži, v kolikor se da dokazati, vedno v boleznih možganov, ki trpe ali na vnetju ali pa na zaedavcih.

Najbolj znana živalska duševna bolezen je pasja steklina, ki jo povzroča neki mikroorganizem (živalca, vidna le z drobnogledom) v osrednjem živčevju. Grozni so učinki te bolezni na vedenje obolele živali. Žival je muhasta, grize brez povoda v zrak, je zelo razdražljiva, tek in okus se ji spremenita. Take živali zelo težko požirajo hrano, tako da slednjič ne morejo niti vode piti. Kmalu jim začno teči slinice in med drugim in tretjim dnem se stopnjuje razburjenost živali do besnosti. Če pridejo zdaj druge živali ali ljudje v njeno bližino, jih kar napade in ogrize. Nato nastopi čas globoke potrnosti, združene s pojavi ohromelosti. Najprej otrpne mišičevje spodnje čeljusti, nato mišičevje trupa in nog, dokler slednjič ne nastopi smrt.

Steklino opažamo sicer najpogosteje pri psih, a vendar ni izključno pasja bolezen, temveč napade tudi mačke, volkove, lisice in druge živali in prav tako tudi človeka, če ga ugrizne stekel pes. Tudi človek kaže tedaj vse znake stekline, tudi njemu tečejo slinice iz ust in hoče na vse strani gristi.

Druga pogosta možganska bolezen pri živalih je vrtoglavost ovc. Povzroča jo ogrec trakuje ovčarskega psa. Tudi goveda dobe včasih to prav čudno bolezen; obolele živali se čudno vrte in valjajo, tudi stoje in leže drugače, kakor kadar so zdrave. Bolne živali le težko zauživajo hrano in kmalu poginejo zaradi onemoglosti.

Znan primer nalezljive možganske bolezni je ne baš redka spirohetoza kokoši, ki jo povzročajo krvni zajedavci in jo prenašajo predvsem klopi. Bolezen se javlja v zaspanosti, kateri se pridruži mršavost in večkrat tudi ohromelost nog; slednjič se pojavijo krči, ki pomenijo navadno konec.

Kot pri človeku tako napravijo tudi pri živalih največje možganske poškodbe oteklina. Obolevost se javlja posebno v tem, da izgube živali dar orientacije, to je, da ne vedo, kje se nahajajo, in ne najdejo poti, da bi se vrnile, odkoder so prišle.

Zelo pogosta bolezen je vodenica možganske votline, ki nastopa največkrat pri konjih. Žival postane zaspana, brezbrizna; večino dneva stoji z zaprtimi očmi in povešenimi ušesi; če jo pokličeš, se ne zmeni za tebe; tudi ne spozna, odkod prihaja glas.

K najtežjim možganskim boleznim spada kot pri človeku tudi vnetje možganske mreže in možganov. Pri konjih se javlja ta bolezen v globoki otrplosti in utrujenosti, v krčih vratnih in žvečilnih mišic in v hudi razburljivosti, pri kateri

se žival prav lahko poškoduje. Bolezen se konča s popolno otopelostjo.

Kot zadnjo obliko možganske obolelosti omenimo božjast, ki ima iste znake kakor pri človeku. Pri hudih božjastnih napadih se zgrudijo živali nezavestne na tla in jih prime krč.

Kakor vidimo, kažejo možgansko bolne živali iste ali podobne znake kakor ljudje. Pri človeku imenujemo te vrste bolezni duševne bolezni, a v bistvu niso nič drugega kakor bolezni možganov.

× **Napoleona je videla.** Poljski listi pišejo o smrti Ane Kreisarjeve, ki je nedavno umrla v 129. letu starosti. Pokojnica je bila po vsej Poljski dobro znana osebnost, in to zaradi tega, ker je bila edina še živeča oseba, ki se je lahko hvalila, da je videla francoskega cesarja Napoleona I. Na to je bila stara ženica zelo ponosna in je zelo rada pripovedovala o onem dnevu leta 1813., ko je videla Napoleona. S svojimi je bila v neki vasi nedaleč od mesta Rige in je gledala pohod Napoleonove vojske proti Moskvi. Njeni sorodniki so ji pokazali kočijo, v kateri je sedel Napoleon, in ta slika ji je ostala globoko v spminu. «Velika in težka cesarjeva kočija,» je rada pripovedovala starka, «se je vozila mimo zelo počasi in jaz sem zelo dobro videla cesarja, kako je sedel in se z neko visoko osebo razgovarjal. Na sebi je imel debel kožuh in na glavi je imel oni veliki črni klobuk, ki ga ima skoro na vseh svojih fotografijah.»

× **Občutki na dnu morja.** Neki italijanski časopis dne opisoval, kakšne občutke imajo potapljači na dnu morja. Vsi potapljači izjavljajo, da napravi na potapljača najgroznejši vtis potopljena ladja. Ladje se potapljajo navadno z nosom naprej in ker se sprednji del zarije globoko v blato, se ladja ne more prevrniti. «Verjemite mi,» je dejal neki potapljač, «da ima potopljena ladja v sebi nekaj človeškega, kar vpliva tako, da zastane človeku kri v žilah. Ko stopi potapljač prvič na krov potopljene ladje, ga obide taka groza, da bi se dal najraje takoj potegniti nazaj. Vrata kabin se premikajo, kakor da jih zapirajo roke nevidnih ljudi, hitečih sem in tja. Na ladji je vse v redu, vsak predmet je na svojem mestu. Vsak najmanjši val pritisne na ladijski zvonec, da zamolklo zazvoni, in to je edini glas, ki se sliši v grobni tišini na dnu morja. Največja groza pa obide potapljača, če stopi nenadoma pred zrcalo. Postava v zrcalu nima na sebi nič človeškega. To je prikazen, obdana z mehurji v vseh barvah.»

× **V katerem dnevnem času umre največ ljudi.** Mnogi zdravniki menijo, da ugasne največ človeških življenj v poznih večernih urah, ponoči in zgodaj zjutraj. Vprašanje, kdaj umre največ ljudi, je temeljito proučil vseučiliški docent dr. Frey, ki je sestavil statistiko 500 smrtnih primerov po operaciji na vseučiliški kliniki. Iz te statistike je razvidno, da je umrljivost v večernih urah, ponoči in zgodaj zjutraj res znatno večja kakor čez dan. Največ ljudi umre eno uro pred polnočjo in eno uro po polnoči. Dr. Frey meni, da ponoči oslabi vse telo, ki hrepeni po počitku, s tem se pa povečajo motnje, katere povzročata bolezen in operacija. Zato umre ob tem času največ ljudi.

× **Iz dolgočasia.** Angleški listi poročajo o zabavni zgodbi v južni Afriki. Katarina Puntova, 17letna hčerka premožnih staršev v Malmesburyju, je poslala iz dolgega časa v novine oglas, v katerem na zelo ganljiv način vzdihuje, da je preživela vse svoje mlado življenje v samotni. Zato da bi rada našla sorodno dušo, ki bi ji napisala prijazno in tolažilno besedo, da bi se njeno dolgočasno življenje vsaj nekoliko izpremenilo. Učinek oglasa je bil presenetljiv. Na pošti v Malmesburyju je nastal pravcati prevrat. Najeti so morali tri pomožne uradnice, da so odpravljale kupe pisem, ki so prihajala iz vseh krajev angleškega sveta. Do nedavnega je prejela pošta za Katarino Puntovo 12.000 pisem in paketov. Dekle bi se bilo seveda zelo rado seznanilo z vsebino pisem, toda starši so ji vso pošto zalepili, ker je Katrica študentka tik pred izpitom.

Tako ubožica ne bo zvedela, koliko moških src bi se rado ogrelo za njo.

× **S pomočjo zmetega ledu napravil umetni dež.** Ze dolgo razmišljajo ljudje, kako bi v suši napravili dež. Holandski inženjer Graad je prišel na misel, da bi deževalo, če bi se oblaki dovolj ohladili, ker se vodna para vedno pretvori v vodne kapljice, če se zrak dovolj ohladi. Inženjer Graad se je dvignil z letalom nad oblak in spuščal nanj led, zmet v prah, in res je iz oblaka pričel padati dež. Holandska vlada podpira njegove poskuse in jih namerava praktično izkoristiti.

× **12letna morilka otrok.** V Saarbrücknu v Nemčiji je bila aretirana 12letna deklica Katarina Rieferjeva, ki je umorila eno dete, štiri druge pa odvedla in hudo poškodovala. Deklica priznava svoja dejanja. S tem je pojasnjena cela vrsta zločinov, ki so že teden dni razburjali prebivalstvo v Saarbrücknu. Dne 31. marca so našli na nekem travniku pri pokopališču truplo tri in polletne deklice, prihodnje dni je zaporedoma zmanjkalo več malih otrok. Enega teh otrok, neko štiriletno deklico, so našli, ko je tavalala okrog popolnoma zmešana. Na vratu in pod očmi se ji je poznalo, da je bila davljena. Neki drug otrok je še srečno našel pot domov in je potem pripovedoval staršem, da ga je vzela s seboj neka ženska, da ga je na samotnem kraju vrgla na tla, davila in praskala ter nazadnje vrgla v jamo za pesek. Dva druga otroka sta se vrnila domov s hudimi praskami in drugimi poškodbami. Sodi se, da je pokvarjena deklica počenjala te zločine iz sladostrastja.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

PREVIDNOST.

Odvetnik: «Opozarjam te, da za danes popoldne dobro skriješ vse srebrne žlice.»

Zenka: «Kaj, ali se bojiš vlomilcev.»

Odvetnik: «Ah ne! K meni se pride danes zahvalit gospod Rogovilar, ker sem pri včerajšnji sodni razpravi dokazal, da ni on izvršil vloma v hotel 'Gosja noga'...»

Tujih grehov ne pozna.

Katehet: «Čresnovec, ali mi znate naštetih devet tujih grehov?»

Študent: «Tisto pa ne! Pri spovedi se še lastnih ne morem spomniti...»

Snubčeva košara.

A.: «Čujem, da se ženiš in da si prosil ono čvrsto vdovo Jero za roko.»

B.: «Res je.»

A.: «No, ali si dobil njeno roko?»

B.: (pokaže na zadnji del telesa): «Roke ne, pač pa nogo...»

Perica.

Gospod: «Vi ste mi torej zaračunali tudi pranje srajce, katero ste izgubili? To je nesramno!»

Perica: «Zakaj? Saj sem srajco izgubila šele potem, ko sem jo že oprala...»

Nič ne bo.

Gospa (kara služkinjo): «Čujte, Marica, vi se vedno poljubljate z onim fantom, ki prinaša zjutraj k nam mleko. Odslej bom sprejela vsako jutro mleko jaz.»

Služkinja: «Nikar si, milostljiva, ne delajte nad! Vas ne bo hotel poljubiti...»

POREDNA DEKLICA.

«Če boš vedno tako poredna, te bom kar v kurnik zaprla.»

«Le, le, tetka, toda jaz ti ne bom nesla jajc.»

Kratka žalost.

Debelinu je umrla žena in mož je v neutolažljivem joku stopal za pogrebom.

«Kaj boš jokal!» ga je tolažil prijatelj. «Poglej, tamle skozi okno gleda lepa vdova.»

«Nikar me ne žali!» ga je zavrnil Debelin ter se dalje solzil.

Ko sta se vračala s pokopališča, je Debelin prijatelja neadoma ustavil: «Ti, prijatelj, za vsak primer mi pa le povej, kje stanuje tista lepa vdova!»

Družinska sreča.

Sodnik: «Priča Motovilar, kakšne so razmere v Hudobnikovi družini?»

Priča: «Prav lepo in srečno žive.»

Sodnik: «Kako je pa potem mogoče, da se sin in oče vedno prepirata?»

Priča: «Pa to ni nič posebnega.»

Sodnik: «Ali se domača sinova ne pretepata vedno?»

Priča: «Tudi res, vendar...»

Sodnik: «Ali ni lani eden sinov mater udaril s kolom po glavi?»

Priča: «Vse prav, ampak drugače žive pri Hudobnikovih prav lepo in srečno.»

Dober izgovor.

Sodnik: «Janez Čepur, vi ste kar na pokopališču ukradli kolo...»

Obtoženec: «Motite se, gospod sodnik! Res sem vzel tisto kolo tam na pokopališču. Pa kaj bi ga ne vzel, ko je stalo tako osamljeno ob križu, da sem bil popolnoma prepričan, da njegov lastnik počiva že v grobu...»

Po konjskih silah diši.

Odjemalka (pri mesarju): «Gospod, vi izdelujete klobase s stroji na električni pogon?»

Mesar: «Ne, ne!»

Odjemalka: «Zakaj pa potem tale vaša klobasa tako diši po konjskih silah...»

PO ZAJTRKU.

Zena: «Če boš vedno tako sitnaril zaradi kave, ne bo kazalo drugo, kakor da si kupiva kakšno kavno farmo v Braziliji.»

Mož: «Beži no, beži! Ti bi že tako ukrenila, da bi tudi v Braziliji namesto kave zrasla le cikorija...»

SKRAJSANO ŽIVLJENJE.

«Vživanje pečenih žabjih krakov skrajša življenje, draga Mira.»

«Ah, saj ni res!»

«Res je, res, a skrajša ga, seveda, samo žabi.»

*

V gostilni.

Gostilničar (vpraša prijazno gosta): «Kako vam diši, gospod?»

Gost: «Veste kaj, gospod gostilničar, jedel sem že boljše ribo.»

Gostilničar: «Pa ne pri meni!»

Cekin.

Deklica je pri pranju našla v milu cekin in ga nesla prodaj zlatarju.

Zlatar: «Gospodična, kje ste našli cekin?»

Deklica: «V žajfi.»

Zlatar: «V kateri žajfi pa?»

Deklica: «V žajfi milo...»

Oddaljenost.

Bilo je za časa stare Avstrije. Micika je obiskala svojega fanta, ki je služil pri vojaki. Pred vojašnico je zagledala vojaka, drugače oblečena, kakor je bil njen zaročenec.

«Od katerega regimenta sta pa vi?» je bila radovedna.

Vojak, ki je služil pri tedanjih bolničarjih, ji je odgovoril: «Servus, Micika, jaz sem pa od nebeškega regimenta!»

«A tako!» se je začudila. Potem morate pa zelo daleč hoditi v vojašnico.»

Nikar naj ne piha.

Delavec Jaka v tovarni se je sprl z delovodjo in mu zabrusil v obraz: «V uho me pišite!»

Ves užaljen se je podal delovodja k ravnatelju ter mu potožil: «V uho me pišite, mi je dejal delavec Jaka. Kaj naj storim?»

«Kaj?» je zarenčal ravnatelj. «Prav ničesar! Saj ga ni treba ubogati...»

Za koliko je shujšal.

K mesarju pride precej rejen gospod in pravi: «Prosim, odrežite mi deset kil mesa!»

«Teletine ali govedine?»

«To je vseeno. Deset kil mesa!»

Mesar odreže velik kos mesa, ga dene na tehtnico in vidi, da je malo preveč odrezal. Zato vpraša: «Ali ga sme biti ena kila več?»

«Ne, natančno deset kil.»

Slednjič se posreči mesarju, da dobi baš deset kil: «Kam naj vam pošljem meso?»

«Pošljete? Nikamor! Pravkar sem vstal od hude bolezn, v kateri sem izgubil deset kil; pa sem hotel vedeti, koliko mesa je to.»

Stava.

Janez pogleda Stefana in pravi: «Stavim, da ti zlijem škaf vode za vrat, pa ne boš moker.»

Nejeverno odvrne Stefan: «To je nemogoče! Pa staviva!»

In Janez zlije škaf vode prijatelju za vrat, da kar teče od njega. Ves razjarjen zavpije Stefan: «Za božjo voljo, saj si rekel, da ne bom moker!»

«No, potem sem pa stavo izgubil!»

Škandal.

Nekdo stopi v gostilno: «Dajte mi frakelj brinovca, preden se začne škandal!»

Ves prestrašen mu da gostilničar, kar je zahteval.

«Še en frakelj, preden se začne škandal!»

Tako dobi še eno mero in na zahtevo še eno. Na ta način mine pol ure. Tu se gostilničar osrči in vpraša: «Povejte mi vendar, kakšen škandal mislite in kdaj se bo začel!»

Tu vstane gost in reče: «Škandal se prav zdaj začinja. Nimam niti pare, da bi plačal brinjevec!»

Brihten računar.

Voznik ima sanke naprodaj in kupec ga vpraša: «Koliko želiš za sanke. Dam ti 200 dinarjev.»

Voznik: «Za to ceno jih ne dam, daj mi 600 kron, pa so tvoje!»

Listnica uredništva

Dobrova pri Ljubljani. Interes že imamo, a zadeva je taka, da imamo tako ogromno zalogo, da ne vemo, kaj naj najprej objavimo.

Loke-Trbovlje. Zaenkrat žal ne potrebujemo takih povesti, ker jih imamo že izredno mnogo v zalogi. Trajalo bo še zelo dolgo, preden bodo prišle te na vrsto.

Knežja Lipa. O taki zadevi se morate razgovoriti z županom. Zgradite lahko le takrat, ako s tem ne omejujete tuje lastnine in javne ceste ali poti.

Štore. Bomo po možnosti v naslednjih številkah prinesli.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Zenitni oglas, dopisovanja in trgovski oglas vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročilu.

Oglasni oddelček «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4.

Telefon št. 3492.

Krojači, šivilje, nešivilje

zagotovite si existenco! Krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19, vodja F. Potočnik, diplomiran v inozemstvu, Vam nudi, da se v najkrajšem času z malimi stroški priučite krojenja, šivanja po svetovno preizkušenih krojih in modelih, ki sem si jih ogledal na svetovnih razstavah. Damski tečaj poučuje v inozemstvu diplomirana, izprašana učiteljica krojenja. Tečaj se prične 1. maja. Krojiteljem, krojaškim pomočnikom, šiviljam se brezplačno rekomandirajo mesta. Kroji po meri. 189

Vajenca

za usnjarsko obrt z oskrbo sprejme Franc Čebular, Ig pri Ljubljani. 188

Čevljarški vajenec

se sprejme takoj s hrano in stanovanjem pri Albinu Regorsku, Hajnsko, p. Podplat. 178

Vajenec

se sprejme za vrtnarstvo. — Natančno pojasnilo daje J. Pančur, vrtnarstvo, Mekinje-Kamnik. 184

Stanovanje oddam

boljši obitelji brez otrok. Stanovanje se nahaja blizu mesta, pet minut od postaje, blizu cerkve. — Naslov v upravi «Domovine». 182

Dnevno 200, 300 dinarjev in še več

lahko zaslužite z delom v Vašem domačem okraju. Znamko za odgovor. «Te h n a» družba, Ljubljana, Mestni trg 25/I. 167

Mladenič želi znanja z deklico

staro od 18 do 22 let. Ponudbe na oglasni oddelček «Domovine» pod «Mladenič 1930».

Čudežni Balzam

Vaš Radio-Balzam mi je kurja očesa in trdo kožo v štirih dneh popolnoma odpravil, za kar se Vam najtopleje zahvaljujem — piše g. Mihael Heimbring, posestnik, Ponikve, p. Jesenice ob Savi, Dol.

Rešite se tudi Vi: kurjih oces, bradavic, trde kože itd. Lonček 10 Din (predplačilo) ali 18 Din po povzetju pošlje: R. Cotič, Ljubljana VII, Kamniška ulica 10 a. 180

Šoferska šola

Gojko Pipenbacher, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 12. 175

Boljši profesionalist

s stalnim zaslužkom, srednje starosti, želi za gospodinjo gospodično ali vdovo, srednje staro, z nekaj premoženja. Tudi ženitev ni izključena. — Naslov v upravi «Domovine». 185

Urarska popravila

izvršuje najceneje in najprecizneje Franc Wöfling, urar, Ljubljana, Gosposvetska cesta 12. 40

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks in kovaški premog Vam nudi družba «Ilirija», Ljubljana, Dunajska cesta št. 46, telefon št. 2820. 30

Želodčno tinkturo

preizkušeno, proti zaprtju in drugim težkočam želodeca, priporoča dr. G. Piccoli, lekarnar v Ljubljani. 93
Oblastveno koncesionirana

Preklić.

Mikša Anton, posestnik v Ritmerku, pošta Velika Nedelja pri Ormožu, prekličem in obžalujem vse besede, ki sem jih govoril o Alojzu Kaučiču mlajšemu, zasebniku v Ritmerku št. 9, ker so povsem neresnične ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od zasebne obtožbe.

Ormož-Ritmerk, dne 10. aprila 1930.

Anton Mikša.

DVOKOLESA — teža od 7 kg naprej

najlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najpreprostejšega do najfinejšega modela. Izdeluje se tudi po okusu naročnika. Šivalni stroji, motorji, pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franko.

TRIBUNA "F. B. L.", tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovška cesta št. 4.

KAJENJE JE STRUP!

Vsako se lahko igraje odvadi zdravju škodljivega kajenja z našimi EX-tabletami. Po 14 dneh je prenehal kaditi najstrastnejši kadilec, ako je uporabljal 3 krat na dan EX-tablete. So popolnoma neškodljive! 1 ovoj stane 30 Din in poština. Popolna kura 5 ovojev 145 Din franko. Razpošilja po povzetju: „AURORA“ Sekt. 59. Novi Sad, Železniška ul. br. 38.

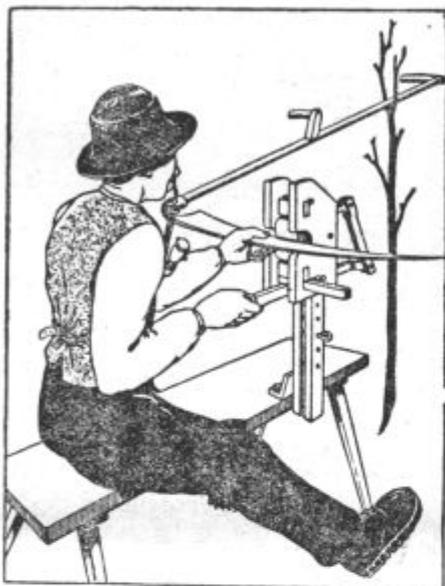
Praktična iznajdba za kmetovalca.

Neki iznajdljiv kmet, kateremu je bilo dosedanje ročno klepanje s kladivom preveč mučno in mu je vzelo seveda tudi mnogo časa, je skonstruiral aparat, ki omogoča sklepanje kose v dveh do treh minutah najboljše.

Aparat je najenostavneje konstruiran in tako priročen, da z njim lahko klepljejo ženske, mladoletni in celo slepci.

Sam sistem aparata obstoji v tem, da se porine kosa med dve čeljusti, katere jo potom pritiska tako stisnejo, da je sklepana najfineje.

Najbolj bistroumno pri celem aparatu je to, da po vsakem pritisku odskoči tlačni vzvod sam nazaj, kljub temu, da pri celem aparatu ne najdeš niti ene vzmeti. Ravno tako je idealno to, da je aparat z enim samim udarcem kladiva razložen in v par sekundah zopet sestavljen.

Točno delovanje, enostavna konstrukcija in priročnost tega malega «čudeža», ki tehta samo 9 kg, je pravi blagoslov za kmetovalca.

V inozemstvu je že nekaj deset tisočev teh aparatov v prometu. Izumitelj je ta mali strojček dal v promet pod imenom «Stubai» («brzoklepalnik»). Generalno prodajo za Jugoslavijo ima tvrdka Friderik Kratz, d. z. o. z., Stražišče pri Kranju št. 36, ki zaradi uvajanja prodaja ta aparat ceneje kot v inozemstvu in daje prospekte in navodila vsem interesentom brezplačno. 191

Ako se nalezem nahoda

ali influenca, kašlja, gripavost, bronhitis v ušnih tidi, toda takoj vzamem za pomoč, ggramje ter za obkladke Fellerjev prijetno dišeči «Elsafid». To pomaga hitro in neseljivo! Nekoliko kapljic na sluznicu odpravi takoj krče in olajša v šolodu. Pri revmatizmu, gripu in oteklinah vsake vrste mi vedno pomaga degnjenje in pranje s «Elsafidom»!

Delajte tudi Vi tako — pomagalo bo tudi Vam!

Fellerjev «Elsafid», to že 25 let znano narodno sredstvo iz kozmetičnega stana v lekarnah in vseh podobnih trgovinah: polnučna stekleničica 6 Din, dvojna stekleničica 9 Din, specialna stekleničica 26 Din. Po pošti najmanj za 25 Din pri:

EUGEN V. FELLER, lekarnar
Stubca Donja, Elsatrg 360

Yabilo

36. redni občni zbor

hranilnice in posojilnice pri Mariji Snežni na Velki
reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil v soboto dne 26. aprila 1930. ob 15. uri
v združni pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1929
3. Slučajnosti.

Opomba: Ako ta občni zbor ne bi bil sklepčen, se vrši eno uro pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki bo sklepal ob vsakem številu udeležencev.

Marija Snežna, dne 13. aprila 1930.

Načelstvo.

Informacije Posredovanja Intervencije

pri nakupu in prodaji premičnin in nepremičnin,
stanovanjih, lokalih, posojilih itd.

Inkaso, uprava posestev, hiš itd.

v vseh zadevah

vrši

Koncesijonirana gospodarska pisarna

MILAN CIMERMAN, Ljubljana, Kongresni trg 1

Kazina, II. nadstropje

VI cenjeni odjemalci, ki ste nas že obiskali ste glasne priče o izredni dobri kvaliteti in nizki ceni čevljev „STANDARD“

Dinarjev

Otroški v raznih barvah in lak	od 40 do 70
Ženski črni ali rjavi	od 100 do 140
Ženski na špango, komb. usnje	od 150 do 190
Ženski razni, moderna oblika	od 160 do 200
Moški polčevlji, črni	od 140 do 180
Moški polčevlji, rjavi in komb.	od 150 do 200
Moški razni, moderna oblika	od 170 do 210

ker je v našem interesu, da se vsakdo udeleži te velikonočne prodaje.

To priliko Vam nudi samo naša

detajlna prodaja čevljev znamke „STANDARD“

tovarne Carl Pollak, d. d., Ljubljana

na Dunajski cesti št. 23, na dvorišču

PRIJATELJ!

Zakaj so francoske linije najkrajše in najboljše v Severno in Južno Ameriko?

Zato ker je francosko pristanišče Le Havre najbližje New-Yorku in Ljubljani, ker velikanski brzoparniki, 'de France', 'Paris' itd. vozijo samo 5 dni čez morje, ker je na parnikih zabavno in udobno potovanje, lahorna posrežba, okusna domača hrana in 'Borde' vino brezplačno pri vsakem obedu.

Najkrajša pot v južno Ameriko pa gre preko pristanišča Marseille 14 do 15 dni v Argentino.

Cie. Cie. Transatlantique Chargeurs-Réunis, Sud-Atlantique, Transports-Maritimes. Pojasnila daje brezplačno zastopnik

IVAN KRAKER, Ljubljana, Kolodvorska ul. 35

Naročnikom DOMOVINE

za Veliko noč

Vsak naročnik „živi-
nja in sveta“ dobi do
konca aprila naslednje
tri knjige za Din 30.—:

Ivan Podržaj:

ČRNE DUŠE.

Roman. Prva knjiga:

Martin Brbek.

Dr. Jože Rus:

NAPOLEON OB SOČI.

Ivan Podržaj:

SLIKE Z NAŠE RIVI-
JERE.

Založba „LUČ“ v
Ljubljani,
poštni predal št. 171.

100 nagrad

v vrednosti več tisoč dinarjev raz-
pisujemo za pravilno rešitev
sledenih vprašanj:

1. Po čem se spoznajo najboljše štrange in drugo vrvarsko blago?
2. Katero vrvarsko blago je priporočila za kmetovalce kmetijska šola na Grmu?
3. Kakšne štrange, uzde in drugo vrvarsko blago boste zahtevali od Vašega trgovca, da boste dobili za Vaš dober denar tudi dobro blago?
4. Kateri trgovec v Vašem kraju še ne prodaja štrang in vrvarskega blaga s privezanim rdečim listkom z naslikanim pajkom v mreži in napisom Grosuplje?

Za rešitev zadostuje dopisnica za 50 par. Rešitev naj se pošlje na naslov:

Tovarna motvoza in vrvarna Grosuplje
pri Ljubljani

in to najkasneje do konca aprila. 1. maja se bo izžrebalo 100 rešitev in imena se bodo sporočila v tem listu. Nagrade pa se bodo poslale takoj po izžrebanju. Tudi Vas čaka lahko velik dobitek!

Pišite takoj!

Pišite takoj!

Pomladite se!

Slavni svetovnoznani biolog Fizis pravi: Pomladiti se, se pravi vreči s sebe starost, biti manj beden in nadložen, manj trpeti na bolečinah in nemoči, ne umirati tako rano, z drugimi besedami — približati se zopet mladosti, lepoti, aktivnemu življenju in sreči; nikako bogastvo pa ne more dati človeku one sreče, ki jo on uživa v svojem fizičnem in moralnem blagostanju. Toda, na žalost, ostane človeški organizem zdrav, jak in sposoben za delo in aktivno življenje le dotlej, dokler so mu zdrave življenske žleze; slabe in bolne žleze ne dovoljajo organizmu dragocenih fermentov in hormonov energije, vsled tega se ruši krvotok in razmena materije in v organizmu se nabirajo sečna kislina in drugi strupi, ki so ravno glavni krivci vsega trpljenja in naglega staranja človeka. K sreči so znameniti zdravniki — Braun, Sekar, Karno, Žilber in drugi, dokazali, da se po unoenju v bolesten organizem fiziološkega ekstrakta (kot je Kalefluid D. Kaleničenka) od mladih živali, pri človeku zopet vrača izgubljeno zdravje in mladostna moč. Zato medicinski kor vsega sveta uporabljajo «Kalefluid» kot močno in ojačujoče sredstvo in to za časa in po bolezni.

«Kalefluid» čisti kri, pojačava krvotok in razmeno materije in odstrani iz organizma sečno kislino in druge strupe. Po lečenju s Kalefluidom prenehajo: slabost, nervoza, naglo utrujenje, bolezn, potrtost, in prejšnji bolnik uživa zopet vse radosti življenja mladih dni.

Brezplačno se pošlje nov način «Pomlajevanja in lečenja organizma» z zdravniškimi ocenami. Obrnite se na naslov: Miloš Marković, Beograd, Kralja Milana 58.

«Kalefluid» se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah.

Barve, lake, firnež in drugo nudi
najbolje in najceneje
„LUSTRA“ V. LAZNIK, Ljubljana
Gospodarska c. 12 (poleg restav. Novi Svet) 41

Za letno sezijo se priporoča trdka
Ceskuti & Zajc
močna in manufakturna trgovina „Pod velbom“
LJUBLJANA, Stari trg šte. 3

je edino sigurno delujoče, absolutno neškodljivo sredstvo proti pijančevanju ter je prinesel že mnogim tisočim mir in srečo v hišo. Tudi brez vednosti pijanca uporabljiv (pomeša se lahko v jedila in pijače). Pri zadostni uporabi pri 95°, vseh slučajev uspeh zagotovljen. 1 doza 20 tablet 45 Din, 1 steklenica 75 Din, 3 steklenice 200 Din, 6 steklenic 350 Din.

Naslov za naročila:

„AURORA“ Sekt. 59, Novi Sad, Željeznička 38

Priporočajte in širite „DOMOVINO“!

Odlitna glasbila direktno iz tovarne
Zahtevajte brezplačni cenik od največje razpošiljalne tv. glasbil
MEINEL & HEROLD
tovarna glasbil, gramofonov in harmonik
podr. MARIBOR št. B-104.
Violine od 95 Din, Tamburice od 98 Din, Mandoline od 135 Din, Trombe od 505 Din, Gramofoni od 345 Din, Ročne harmonike od 85 Din dalje

Pojasnjujočo brošuro

o protinu, ishiasu, revmi, želod. nih bolečinah, žolčnih kamnih in živčnih boleznih proti plačilu poštnine 10 Din pošlje vsakemu trpečemu vodstvo

F. TOPLAK, Ljubljana, Gerbičeva ulica 19
pod «Radiushema» 197

Najuspešnejše sredstvo
za rejo domače živali je
brezdvomno

MASTIN

ki pospešuje rast, odebelitev in omastitev domače, posebno klavne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezštevilna zahvalna pisma! Cena 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din. LEKARNA TRNKOCZY (zrav. rotovža), Ljubljana 66.

Za veliko
prodajno organizacijo

se iščejo

zastopniki

proti proviziji, kateri bi morali stalno posecati kmetovalce gospodarje.

Možnost zaslužka velika

Sposobne zastopnike se bo posebej izvežbalo v poslovanju.

Ponudbe na oglasni oddelek tega lista pod: «Zaupljiva».

Ako
želim
biti

posebno lepa

tedaj vzamem Fellerjevo Elsa-Creme-pomado ter z njo zjutraj in zvečer namažem obraz, vrat, ramena in roke. S tem dobiva koža novo hrano in mladosten izgled; brez sledu so izginile solnčne pege in vse nečistosti! Za lase pa uporabljam samo Fellerjevo Elsa-pomado za rast las.

Delajte tudi Vi tako, pomagalo bo tudi Vam!

Po pošti z lonca ene ali po 1 lonec vsake Elsa-pomade stane 40 Din franko, če se denar pošlje naprej; po povzetju 50 Din. Dobiva se povsod! Kjer ne, izvolite naročiti naravnost pri:

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica Donja, Eisatrg 360

Salomut

ZA DOKRIVANJE
STREH
ZA OBLAGANJE
STEN
ZA ELEKTRIČNE
IZOLACIJE
CEVI ZA
KANALIZACIJE

Samo 49 Din

St. 125 budilka, 16 cm visoka, dobro kolesje, 3letno jamstvo. — St. 105, ista, 19 cm visoka, **Din 64.20**. — St. 106, ista z radijskimi kazalci in urnikom, **Din 76**. — St. 120, kovinska žepna ura z dobrim kolesjem, pooljena in regulirana, 3letno jamstvo, **Din 44**. — St. 121, ista z radijskim urnikom in kazalci, **Din 58**.

Katalog gratis in franko!

H. SUTTNER, Ljubljana 5

Prešernova ulica št. 4

Lastna protokolirana tovarna ur v Svici

Vabilo

na redni občni zbor

Posojilnice v Brežicah

R. K. Z. N. Z.,

ki se bo vršil 26. aprila 1930. ob 18. uri v lastni pisarni v Narodnem domu.

Dnevni red:

- 1.) Poročilo načelstva.
- 2.) Poročilo nadzorstva.
- 3.) Odobrenje računskega zaključka za l. 1929.
- 4.) Volitev načelstva.
- 5.) Volitev nadzorstva.
- 6.) Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob 18. uri ne bil sklepčen, bo eno uro pozneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ob vsakem številu udeležencev.

Načelstvo.

Cenjenemu občinstvu se priporoča **pletilnica** ki izdelaje vse vrste pretenin na debelo in drobno.

Cene zelo solidne! Postrežba točna!
ANA ZAKOSTELNY, strojno pletenje
LJUBLJANA, Kette-Murnova 8 136

Pozor, gospodarji!

Preden prebarvate svojo hišo in ostala poslopja, se oglasite pri

DRAGO FRANZ
LJUBLJANA, Stari trg št. 24

nasproti TRDINE, kjer dobite najboljše barve, lake, firnež, strojno prašno olje, lanene tropine in vse v to stroko spadajoče predmete po najnižjih cenah. 153

Zahtevajte brezplačni

CENIK

14 dni na poskušnjo, ako ne ugaja se vrne denar

Elegantna

plitka, dobra in cenena ura

Din 99.-

3letno jamstvo.

Enaka ura v boljši izdelavi

Din 120.-

3letno jamstvo. 243

R. Kiffmann, Maribor 143-c

Razpošilja se le proti povzetju.

Klubuke

v najrazličnejših modnih barvah in oblikah, ter razne sportne klubuke in čepice nudi bogato založena

specijalna trgovina klubukov

MIRKO BOGATAJ, prej J. POK

klobučar

172

LJUBLJANA, Stari trg št. 14

Sprejemajo se vsa popravila.

Tvornica konjaka in likerjev, veležanjarna

**VIKTOR
MEDEN**

Ljubljana, Celovška cesta št. 10
dobavlja poceni in najboljše proizvode
likere, konjak, rum, slivovko, brinjevec, tropinovec, vino, vermut, malinovce.

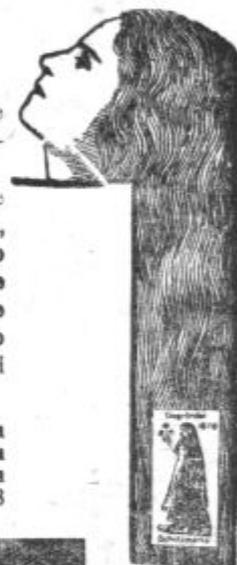
Kupuje sadje in druge sirovine za žganjekuho.

Jaz Ana Cilag

s svojimi 185 cm dolgimi, divnimi Lorelei lasmi sem dobila iste vsled uporabe pomade, katero sem sama iznašla. Ista je priznana kot edino sredstvo proti izpadanju, za dober razvoj, za goste in močne lase.

Pospešuje pri damah, gospodinjah in otrocih za razvoj gostih in močnih las in daje že po kratki uporabi prirodni in običajni sijaj ter varuje lase prezgodnje osivelosti, celo do visoke starosti. Čilag pomada odstranjuje prhljaj v teku 48 ur. Niti eno sredstvo ne vsebuje toliko hranljivih snovi za lase kakor Čilag pomada, katere je z vso pravico pridobila svetovni sloves, kajti dame in gospodje že po uporabi prve steklenice dosežejo najboljši uspeh, ker izpadanje las popolnoma preneha že po nekoliko dneh, a nove korenine takoj poženo. Ta uspeh dokazuje moj 50letni jubilej ter milijoni zahvalnih pisem, katere sem prejela iz celega sveta.

Cena velikemu lončku Čilag pomade 60 Din, a dvojno 90 Din. K vsakemu lončku pa je potrebno: 1 stekl. special-šampona (za 20kratno umivanje glave) 25 Din. Poština posebej. Pošiljamo proti povzetju ali proti takojšnjemu nakazilu denarja iz tvornice za Jugoslavijo. Naročilo naslovite natančno: „AURORA“ Sekt. 59, Novi Sad, Željeznička 38

Pljučne bolezni so ozdravljive!

Pljučna tuberkuloza — sušica — kašelj — suhi kašelj — sluzasti kašelj — nočno potenje — bronhijalni katar — katar požiralnika — zaslinjevanje — bruhanje krvi — pljuvanje krvi — tesnoba — astmatično dihanje — bodljaji l. t. d. so ozdravljivi!

NA TISOČE OZDRAVLJENIH!

Zahtevajte takoj mojo knjigo

„Nova umetnost prehrane“

katera je že mnoge rešila. — Isto lahko uporabljamo pri vsakem načinu življenja in ima to prednost, da se bolezen hitro zatira. — Telesna teža se zviša in apnenje, ki se polagoma stopnjuje, zaustavi bolezen. Resni zdravniški izvedenci potrjujejo izborno kakovost moje metode, in radi priporočajo njeno uporabo. Čim prej začnete s mojim načinom prehranjevanja, tem bolje.

POPOLNOMA ZASTONJ dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega. Kogar bolezen muči, kdor se hoče hitro in temeljito ter brez posledic in nevarnosti rešiti bolečin, naj še danes piše!

Naglašam ponovno, da dobite moje razjasnitve popolnoma **zastonj**, brez vsake obveznosti od Vaše strani, ter bo Vaš zdravnik gotovo takoj pristal na ta, od prvovrstnih profesorjev kot izvrstno ocenjen

novi način Vaše prehrane.

Radi tega je v Vašem interesu, da takoj pišete ter boste takoj in v vsakem času od mojega tamošnjega zastopništva dobro postreženi.

Crpajte pouk in ojačano življensko voljo iz knjige izkušenega zdravnika. Knjiga vsebuje okrepitev in življensko uteho ter se obrača k vsem bolnikom, ki se zanimajo za sedanj način znastvenega zdravljenja pljuč.

Moj naslov:

GEORG FULGNER, Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse Nr. 24, Abt. 619.